

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XI.

Ljubljana 14. septembra 1939.

Štev. 37 (517)

Proti zločincem zločin ni ne-
porabno orožje.

Epicharmos,
grški pesnik in modrijan
(t okoli 1. 450. pr. Kr.)

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta
št. 14/III. Poštni predal št. 345. Telefon
št. 33-32. Račun poštne bran. v Ljubljani
št. 15.393. Rokopisov ne vračamo.
nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti za 3 dni znamk.

NAROČNINA

1/4 leta 20 din, 1/2 leta
40 din, vse leto 80 din.
V Italiji na leto 40 lir,
v Franciji 70 frankov
v Ameriki 2 1/2 dolarja.
Drugod sorazmerno. — Na-
ročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstnem delu: enostolpna petstna vr-
sta ali njen prostor (višina 3 mm in širina
55 mm) 7 din; v oglašnem delu 450 din.
V dvobarvnem tisku cene po dogovoru.
Notice: beseda 2 din. Mali oglasi:
beseda 1 din. Oglasni davek povsod še
posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Danes:

V kraljestvu palčkov

(Gl. str. 10)

Zastoj nemškega prodiranja

Anthony Eden: „Velika Britanija ne bo prej odložila orožja,
dokler ne doseže svojega glavnega cilja: uničenje sedanjega nem-
škega režima.“ — Varšava drugi Madrid?

General Gamelin,

vrhovni poveljnik francoskih armad
na kopnem, na morju in v zraku

V Ljubljani, 12. septembra.

Cudna in nerazumljiva so pota zgo-
dovine. 11. septembra 1883. je hropel
Dunaj v poslednjih vzdihljajih in Tur-
ki so se že pripravljali za odločilni
naskok na avstrijsko prestolnico, ko
je — natanko danes ta dan pred 256
leti — prihitel v poslednjem trenutku
na pomoč poljski kralj Jan Sobieski
in rešil Dunajčane pogina in suženj-
stva. Leta 1933. je Dunaj bučno pro-
slavljajal 250 letnico osvobodjenja in se
hvaležno spominjal junaškega polj-
skega kralja, zvestega zaveznika v
stiski.

Od dni teh proslav je minilo šele
šest let...

Tudi za Poljake je september me-
sec hvaležnih spominov. Drugo leto
bo Varšava v teh dneh slavila 20let-
nico osvobodjenja: v septembru 1920.
je prihitel na Poljsko francoski gene-
ral Weygand in tako rekoč ob dva-
najsti uri rešil poljsko prestolnico
pred ruskim naskokom.

Ali se zgodovina res ponavlja?

Prejšnji petek je nemški radio raz-
glasil vsemu svetu, da so Nemci za-
vzeli Varšavo. *(Nemški radio je v
Varšavi bil v uporabi že leta 1920, ko
je bil prvič uporabljen za razglasitve.)*

Se isti dan je namreč varšavski ra-
dio razglasil, da je prestolnica še

Anthony Eden,

novi britanski minister za dominione.
Je v ponedeljek izjavil po radiu, da
se bo Anglija borila dotlej, dokler
ne bo narodni socializem na tleh.

zmerom v oblasti Poljakov in da jo
bo narod branil do poslednje kaplje
krvi. In 24 ur nato je presenečeni
svet izvedel, da prihaja v Varšavo
francoski general Weygand — isti ge-
neral, ki je pred 19 leti odbil boljšev-
iški napad na Varšavo in rešil Po-
ljake pred katastrofo. In danes be-
remo v uradnih poročilih, da so se
Nemci umaknili 10—30 km izpred
Varšave in da je prestolnica trdno v
poljskih rokah.

Vsiljujejo se še druge zgodovinske
paralele.

21. februarja 1916. se je začela naj-
večja bitka svetovne zgodovine, de-
setmesečna bitka za Verdun. Po stra-
hoviti topniški pripravi se je Nem-
cem s silovitim naskokom že prvi dan
posrečilo zavzeti nekatere utrjene
prednje postojanke — in že drugi dan
je avstro-nemški tisk z velikimi na-
slovi oznanil padec Verduna. Pre-
zgodaj: Verdun ni padel ne takrat
ne nikoli; ostal je do konca sve-
tovne vojne nepremagan in nepre-
magljiv v francoskih rokah.

V začetku novembra 1936. se je za-
čela najdaljša obseda svetovne zgo-
dovine: skoraj poltretje leto trajajo-
če obleganje Madrida. Ze prve dni
novembra je sicer velezanjsljivi Reu-
ter raznesel novico, da so španski
nacionalisti zavzeli republikansko pre-
stolnico. V resnici so pa osvojili sa-
mo nekatere predele oddaljenih pred-
mestij, Madrid sam je pa ostal do
konca državljanske vojne neprema-
gan in nepremagljiv v republikanskih
rokah.

O opremljenosti in oborožitvi poljske
vojske utegnjeno naziranja biti raz-
lična; o vrednosti poljskega voja-
ka je sodba samo ena. General Iron-
side, šef britanskega generalnega šta-
ba, je spoznal poljsko vojaštvo še v
svetovni vojni, in njegov je izrek, da
je Poljak najdržnejši vojak na svetu.
Podobno sodbo so si ustvarili o polj-
skih legionarjih tudi španski republi-
kanci v nedavni državljanski vojni.
In Poljaki so prepričani, da pojde
prav tako kakor Verdun in Madrid
tudi Varšava v zgodovino.

V prvem tednu nemško-poljske vojne
so Nemci zavzeli skoraj tretjino
poljskega ozemlja in že je kazalo,
da se bo uresničila nemška napoved,
da bo namreč Nemčija v 14 dneh
obračunala s Poljsko. Toda kdor ima
količjak dober spomin, mu bo še
znano, da je poljsko vrhovno povelj-
stvo že nekaj dni pred splošnim umi-
kom napovedalo, da bo morala polj-
ska vojska prepustiti velik del ob-
mejnih pokrajin sovražniku in se
umakniti na glavno utrdbeno črto.
Poljsko-nemška meja poteka namreč
podobno kakor meja nekdanje Če-
škoslovaške v velikem loku, medtem
ko gre glavna utrjena linija skoraj
v ravni črti s severa na jug in je
za dobro tretjino krajša, zato pa tu-
di lažje branljiva.

Potek dosedanjih vojnih operacij
na Poljskem ni navzkriž s to tezo.
Medtem ko so prve dni Poljaki izgub-
ljali mesto za mestom in so Nemci v
hitrem tempu drli na Poljsko z zaho-
da in juga, beremo danes že o ogor-
čenih bitkah na vseh frontah in o
čedalje srditejšem poljskem odporu.
Ali bo poljsko junaštvo kos nem-
ški premoči, je težko prerokovati; v
ta namen bi bilo dobro vedeti, kako
je s poljsko oborožbo. Toliko je že
danes gotovo, da poljsko letalstvo
po količini niti zdaleč ni kos nem-
škemu; če velja ista tudi o tankih,
oklopnih avtomobilih in težkih topo-
vih, je malo verjetno, da bi se Po-
ljaki kljub vsemu junaštvu mogli
dolgo upirati številni in tehnični
premoči sovražnika. Toda prav o vo-
jni opremljenosti poljske armade so mnenja
deljena.

Francozi in Angleži so takoj, ko so
se Poljaki začeli umikati, izjavili, da
se vojna ne bo odločila na vzhodu,
četudi bi se Nemcem posrečilo za-

K bojem za Westerplatte (pred Gdanskom): Na desni: Nemška vojna ladja »Schleswig-Holstein« pri obstreljevanju Westerplatte. Na levi: Razdejanje na Westerplatti po bombardiranju. (Na Westerplatti je peščica 77 Polja-
kov teden dni herojsko kljubovala velikanski številni in tehnični premoči Nemcev.)

vzeti vso Poljsko. Iz tega bi se dalo
sklepati, da računajo na zahodu z
vsemi možnostmi. Ker so pa prav ta-
krat britanska, francoska in poljska
vlada podpisale pakt, ki izključuje
možnost sklenitve posebnega miru, je
logično nemogoče, da bi zahodni ve-
lesili mislili Poljsko žrtvovati. Če
izhajamo s te premise, bi morali torej
pričakovati, da bosta Anglija in Fran-
cija skušali poljsko fronto razbre-
niti in pritegniti čim več nemškega
vojaštva na zahod.

Ali se jima je to posrečilo?
Prvi teden bojev na francosko-
nemški meji je potekel nenavadno
mirno. Francoska vojna poročila so
bila silno redkobesedna, nemška pa
zakošne fronte niti omenjala niso.
Ali naj iz tega sklepamo, da Fran-
cozi in Angleži še ne mislijo zares?

Odgovor je zelo enostaven. V
enem tednu je bilo tehnično popol-
noma izključeno, začeti ob Renu več-
je vojaške operacije, ker v tako krat-
kem času sploh ni moči spraviti mi-
lijonskih armad na postojanke in jih
opremiti z vsem modernim orožjem.
Priprave za naskok na Siegfriedovo
črto morajo biti temeljite, če naj se
napad posreči, a še tedaj ni priča-
kovati bliskovitih uspehov. Zato so
se vsi dosedajni francoski napadi v
Posaariu — tam je Siegfriedova ob-
rambna črta najbolj občutljiva —
omejili zgolj na uvodne, pripravljalne
operacije: na iztrebljenje strojniških
gnezd, na razbijte manjših utrd pred
Siegfriedovo črto, na razstrelitev mi-
niskih polj in na fotografiranje nem-

škega trdnjavskega pasu iz letal. Se-
le zdaj, ko so te priprave v glavnem
končane, bi mogli pričakovati več-
jih vojaških operacij. Takšne opera-
cije napoveduje tudi francoski tisk.
Ceprav torej na zahodu še ni bilo
večjih dogodkov, se vendarle zdi, da
je francoska taktika dosegla cilj, ki
so si ga Poljaki želeli: Nemci so nam-
reč po soglasnih poročilih nevtralnih
opazovalcev že začeli pošiljati z vzhoda
ojačenja v Siegfriedovo črto.

Takšen je v trenutku, ko to piše-
mo, situacijski pregled evropskih bo-
jišč. Politično sliko pa podajamo dru-
god.

Observer

Politični pregled

V soboto je govoril maršal Goering
in napovedal, da bo vojna na Polj-
skem kratka. Francozi in Angleži
vidijo v njegovem govoru napoved
nemške diplomatske akcije za skleni-
tev miru. Poluradni pariški »Temps«
že vnaprej odklanja takšen predlog
in pripija, da miru ne more biti prej,
dokler se ne obnovi ne samo neod-
visna in neokrnjena Poljska, ampak
tudi neodvisna Češkoslovaška. Med
mirovnimi pogoji zaveznikov bo tudi
svoboden plebiscit v Avstriji za pri-
ključitev k Nemčiji ali pa proti njej.
Dalje pravi »Temps«, da bo Nemčija
morala povrniti vso škodo, ki jo je
prizadejala tem državam.

Londonski listi poudarjajo, da ne
more biti govora o miru vse dotlej,
dokler ne bodo zavezniški zmagali, če-

prav bi vojna trajala več let. V Lon-
donu mislijo, da hočejo Nemci z mi-
rovnimi ponudbami samo manevrirati,
da pridobe časa za napad na zahodu.

Minister za dominione Anthony
Eden je v ponedeljek zvečer izjavil
po radiu, da za Anglijo ni več poli-
nazaj. »Nemški narod naj ve,« je de-
jal med drugim, »da Anglija ne po-
zna več šale. Velika Britanija ne bo
odložila orožja prej, dokler ne iz-
vojuje svojega cilja, to je uničenja
sedanjega nemškega režima. »Sedanja
vojna,« je končal Eden, »bo postavila
temelj novemu svetu, kjer bodo vla-
dala načela nove kulture in nove
svobode.«

Listi vsi vprek ugrabijo, zakaj je
Rusija mobilizirala. Moskva ima prav
tako kakor z Berlinom nenapadni
pakt tudi z Varšavo. Zato ni verjet-
no, da bi Rusi hoteli Poljsko napasti.
Razumljivo je pa, da Rusi ne morejo
imeti nezavarovane meje, če bi Nem-
ci prodrli čez Poljsko do ukrajinskih
in romunskih mej.

Nadaljevanje na 3. strani.

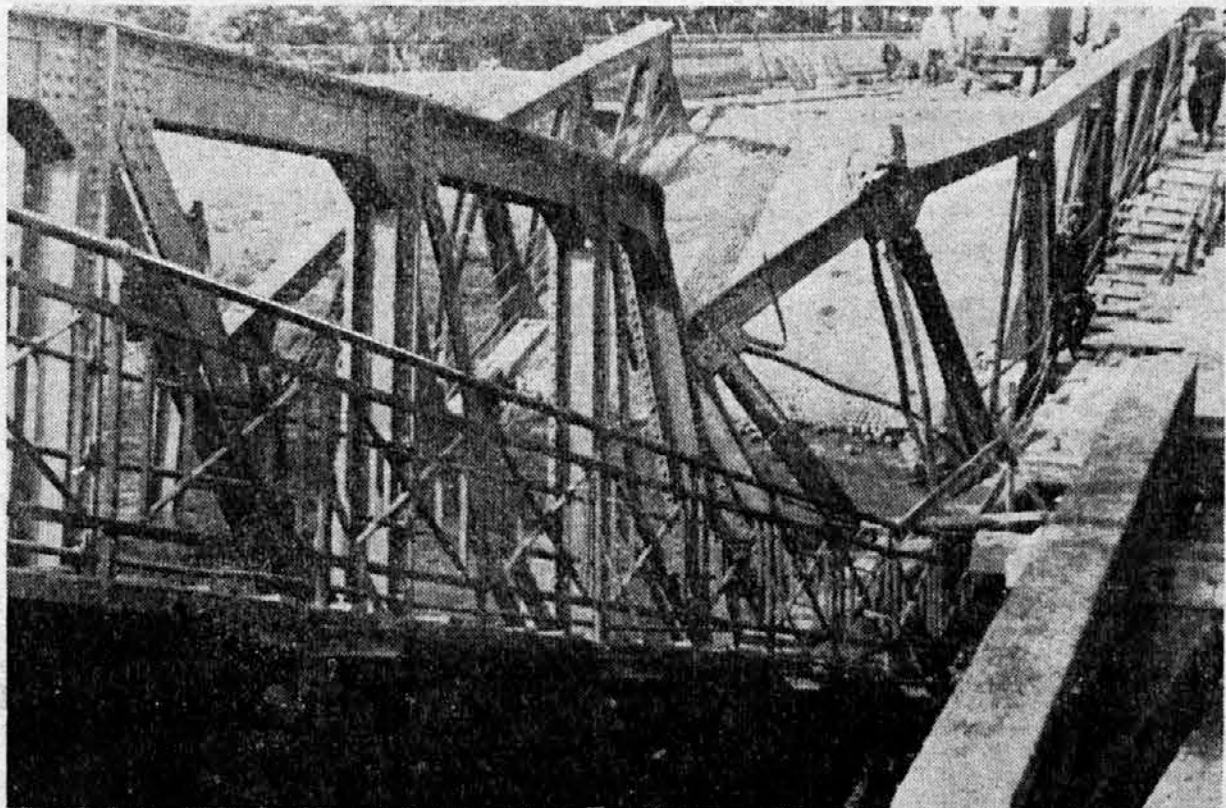
Edina demokracija

Londonski politični tednik »New
Statesman and Nation« je priobčil
dne 2. septembra tale londonski dvo-
govor:

»Japonska je danes edina demo-
kratska država na svetu.«

»Zakaj?«

»Ker je edina država, kjer vlada
odstopi, če vidi, da je njena politika
doživela polom.«

S poljskega bojišča: Pogled na neki most ob nemško-poljski meji, ki so ga Poljaki pred umikom razstrelili

Družinski tednik

Molči in delaj!

Te dni smo bili priče velikih zmešnjav in razburjenj. Nekateri so se razburjali zaradi denarja, drugi zaradi sladkorja, tretji so se zbal, da bo zmanjkalo vseh živilskih potrebščin, četrti so se pa bali vojne.

Da je od tega prišlo, so v prvi vrsti krivi ljudje, ki so nekatere govorice širili na alarmanten način. Nekateri so širili tudi vesti, ki so bile plod prebujne fantazije.

Razburjenje se je zdaj hvala Bogu že pogojevalo. Ljudje so le sprevideli, da misli Jugoslavija slej ko prej ostati neutralna in je po tem takšen strah pred zapletljivimi neutemeljen. Tudi sladkorja, moke in kave smo dobili v zadostnih količinah in je tudi glede tega vsakdo lahko pomirjen. Finančni minister dr. Juraj Sutej je te dni novinarjem podal izjavo, ki je prav tako tehtna in pomirljiva. Doktor Sutej je dejal:

»Mislim, da je v sedanjih časih najpomembnejše molčati in delati. Mi se dela ne bojimo in verujemo, da bo kronano z uspehom. Kot novinarjem vam moram reči, da je vsa sveta dolžnost opozarjati in prepričevati ljudi, da ni prav nikakega razloga za kakršno koli bojazen glede varnosti države in glede varnosti dinarja.«

Življenje v Jugoslaviji poteka normalno. Vsi smo lahko zadovoljni, da živimo v ustaljenih razmerah, nevarno pa ugotovimo postati za posameznika in državo razširjanje neresničnih in razburljivih vesti. Naj torej za slehernega izmed nas velja geslo: Molči in delaj!

Kronist

Uredba o izplačevanju hranilnih vlog

Ministrski svet je z dne 7. t. m. izdal uredbo o izplačevanju vlog pri denarnih zavodih. Uredba se glasi:

Člen 1. Vse obveznosti, nastale na podlagi pogodb in drugih pravnih poslov, ki imajo za predmet vlaganje denarja v hranitev v kakršni koli obliki, ostanejo v veljavi in se imajo vloge izplačevati po predpisih te uredbe in po dosedanjih pravilih, kolikor jih ta uredba ne izpreminja.

Člen 2. Hranilne vloge na knjižice in hranilne vloge na tekoče račune se bodo izplačevale po naslednji lestvici: Vsote od 5000 din se bodo izplačevale ne glede na višino vloge brez odpovedi.

Vsote od 5000 do 20.000 din se bodo izplačevale po odpovednem roku enega meseca.

Vsote od 20.000 do 50.000 din se bodo izplačevale po odpovednem roku dveh mesecev.

Vsote preko 50.000 din se bodo izplačevale po odpovednem roku treh mesecev.

Vsote, ki so bile odpovedane in se ne dvignejo v roku, so vlagateljem na razpolago.

Člen 3. Terjatve po drugih računih, katerih lastniki so protokolirane firme in drugi gospodarstveniki, se bodo izplačevale brez odpovednega roka, toda samo za stvarne potrebe. O stvarnih

Beograd, septembra.

Svetovna vojna z vsemi svojimi grozotami divja spet tako kakor pred pet in dvajsetimi leti. Iz zraka padajo bombe, nekoč prekrasna mesta, polna zgodovinskih spomenikov, se pretvarjajo v razvaline in pogorišča, velike trgovske in bojne ladje z mnogostevilnimi ljudskimi življenji se poplavlja v daljnih, tujih morjih.

V majhni beograjski gostilni sedi že čez petdeset let stari brivec Milan Jovanović, ki je prav tako kakor tisoči srbskih vojakov preživel mnogo gorja in na lastne oči videl tisoče pretresljivih tragedij v minuli svetovni vojni. Preteklo je že četrstoletnja, toda njegovi spomini so še zmerom tako živi, ko da jih vidi pred seboj, tako živi, ko da bi se pred nami odvijali na filmskem platnu.

Ljudje prisedajo k mizici, ga poslušajo, čeprav je sleherni izmed njih doživel prav tako žalostne dneve in nepopisno grozne trenutke. In Milan Jovanović, nekoč mlad in hraber vojak, pripoveduje svoje spomine iz svetovne vojne.

Leta 1918. so se skoraj v vseh sredozemskih pristaniščih zbirale nove, sveže vojaške moči za solunsko fronto. Na enem izmed parnikov, ki so pluli iz Bizerte, na »Polineziji«, je bilo 500 srbskih vojakov in 200 mladih podčastnikov. Njih cilj je bila Malta, odtod so bili pa namenjeni na fronto. Vojaki so bili prav dobro razpoloženi, peli so rodoljubne in vojaške pesmi, kajti zavedali so se, da gredo v borbo za svobodo svoje domovine. Proti večeru je razpoloženje pojenjavalo. Premikljivi so začeli, da jih prav za prav lahko vsak trenutek doleti nesreča, da vsak trenutek lahko sovražni torpeda raznese ladjo. Vojaki so se zbrali na palubi, strmeli v temno morje in sleherni trenutek pričakovali najhujše. Pozno večer je že bilo, ko se je na palubi parnika prikazal skrivnostni Pero, med vojakmi znan po svoji jasnovidnosti.

potrebah se ima lastnik računa spoznameti z dotičnim denarnim zavodom. Spore rešuje minister za trgovino in industrijo po svojih organih, v ba- novini Hrvatski pa ban.

Člen 4. Terjatve po tekočih računih in po drugih pogojih privatnih oseb, ki so zavezane dovršiti započete gradnje, se bodo izplačevale brez odpovednega roka do zneska, ki je potreben za reguliranje obveznosti. Spori se rešujejo kakor po prejšnjem členu.

Člen 5. Omejitve po tej uredbi se ne bodo uporabljale za terjatve pri Narodni banki, za čekovne račune pri Poštni hranilnici, za čekovne račune pri Državni hipotekarni banki, za terjatve pri drugih državnih denarnih zavodih, končno za terjatve zavarovalnih družb pri denarnih zavodih za izplačilo odškodnin za elementarne nezgode ter zapadle življenjske zavarovalne glavnice. Obenem so izvzete terjatve javnih korporacij in njihovih denarnih zavodov ter samoupravnih hranilnic.

Člen 6. Prenosi terjatve z enega računa na drugega pri istem zavodu se morejo izvrševati neomejeno, vendar

sti. Tudi to pot je skrivnostni Pero prišel s kaj slabo slutnjo:

»Bog se mi je prikazal,« je dejal skrivnostni Pero. »Naša ladja se bo potopila in z njo vred se bodo potopili štirje naši tovariši. Smrt je pred nami! Pripravite se in priporočite svoje duše Bogu!«

Noč je minila brez sovražnega napada. Ladja je mirno plula proti Malti. Bili smo trdno prepričani, da je katastrofa minila, kajti pred našimi očmi smo videli utrdbe otoka Malte, videli ogromne topovske cevi in znamenja, ki jih je naša ladja dajal poveljnik malteške trdnjave. Pred našim parnikom je plulo še nekaj drugih parnikov in pristanišče. Naš parnik je bil zadnji. Brezskrbno smo stali na palubi in se veselili, da bomo sleherni trenutek stopili na varna, trdna tla. Toda tik pred vhomom v pristanišče smo slišali na vodi šum, ki se je z neverjetno naglico blizil naša ladja. Kaj hitro smo se spomnili na prerokbe skrivnostnega Pera, toda v tistem trenutku je sovražni torpeda že bučnil v našo »Polinezijo«.

Torpedo!... Torpedo!... je orilo po palubi. Iz najnižjih kotičkov ladje so se prikazali kolonijški vojaki, ljudje so začeli skakati v vodo, vsakdo je poskušal rešiti vsaj golo življenje. Ljudje so se začeli potapljati, okrog ladje se je slišalo strahovito vpitje in »Polinezija« je po strašni eksploziji nekaj minut na to izginila v razburkanem morju.

Na Malti smo se spet zbrali, toda manjkali so štirje tovariši... Zgodilo se je tako kakor je napovedal skrivnostni Pero — jasnovidec.

Petnajst dni nato se je Milan Jovanović s 150 drugimi vojaki vkrcal na ladjo »Pampa«. Parnik je prevažal vojaše in živino v Solun. Tudi to pot je na ladji prevladoval občutek, da parnik spremljajo sovražne podmornice. Razburjenje je doseglo svoj višek, ko so vojaki zagledali jasnovidca Pera. Prava panika je pa nastala, ko si je skrivnostni Pero nadel rešilni

pa s temi prenosil in ne more nihče dobiti večjih pravic, nego so bile prvotne.

Člen 7. Na zneske, vplačane v gotovini po 7. septembru t. l., se ne nanašajo predpisi te uredbe.

Člen 8. S predpisi te uredbe se ne izpreminjajo predpisi o izplačevanju starih vlog, ki uživajo zakonsko zaščito.

Člen 9. Odgovorne upravne osebe denarnih zavodov, ki se bodo pregrešili proti predpisom te uredbe, bo kaznoval minister za trgovino in industrijo z globo do 500.000 din ter se lahko odvzame denarnim zavodom tudi pravica sprejemanja hranilnih vlog.

Člen 10. Dokler je ta uredba v veljavi, so denarni zavodi dolžni pošiljati vsak mesec Narodni banki vse potreb-

OKVIRJI
za
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE
JULIJ KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova ul. 4

Celi rodovi so to mislili do leta 1929. Potem je prišel padec. Ljudem so dobesedno trgali na obroke kupljene srajce s telesa. Toda v zavest mladega rodu kriza le ni prišla. Billyju se zdi varčevanje evropsko in mu ni všeč. Varčujejo stare device in skopuh. Kdor denar zasluži, naj ga izda. Denar mora krožiti. Kdor je pogumen, bo zmerom služil. Kako je malenkostno to, da nosijo ljudje denar v banke, kako je to črnogled, brez vere v napredek in civilizacijo! Pa nikari ne mislite, da je Billy hudo razvajen in da ima rad zabave. Samo časih povabi ljudi, ki mu ni nič do njih, kupi si kravato, ki mu je všeč, in je v dobri gostilni, kadar začuti tek. Takšen je kakor večina tovarišev njegovih let. Samo o dobrih časih govori, na slabe kar pozabi. Ne vem, ali je to anglosaška navada, vsekakor pa noben Amerikanec ne sliši rad neprijetne besede. Kar pozabi, če je moral pol leta živeti v prav slabih razmerah. To je nekakšno hipnotiziranje samega sebe in ima nenavadne posledice. Billy na primer vidi že samega sebe, kako rase, kako služi petdeset, šestdeset, sedemdeset, sto dolarjev na teden, kako že postaja ravnatelj v svoji lastni ali pa v konkurenčni firmi. To je predpisana normalna pot za sposobnega mladega moža. Toda če torka izgubi naročila, če pride črni petek na borzi, če padejo tečajni in izgubi polovica osebnosti službo, tedaj se zbudi iz sanj. Tedaj vidi za trenutke, kako se razblinja varljiva pajčevina »dobrih časov« za sposobnega trgovca. Če tega ne more prenesti, se utaplja v alkoholu. Pošee si tri ali štiri prijatelje,

pas. Bil je prepričan, da se bo v najkrajšem času pripetila katastrofa. V rani zori se je res pripetila. Spet je sovražna podmornica torpedirala parnik. Spet so se slišali obupni klici, »Pampa« je pa neprestano klicala s svojimi sireno na pomoč.

Milan Jovanović se je z drugim transportom vrnil na Malto. Drugi dan po njegovem prihodu je v pristanišče priplula ogromna ladja. Milan Jovanović se je razveselil, da jih bo ladja vendar že odpeljala v Solun. Kaj kmalu so zvedeli, da ta parnik, bila je »Luzitanija«, ne more sprejeti niti enega človeka več, kajti na ladji je bilo že 1200 vojakov in 40 usmiljenk, namenjenih na solunsko fronto. In to je bila zanj sreča!

»Radovedni smo bili, kako bo »Luzitanija« odhajala iz pristanišča. Ob obali je bilo vse polno ljudi, jaz in nekaj tovarišev smo pa opazovali odhod »Luzitanije« s trdnjavskih zidov. V pristanišču je igrala godba, tisoči in tisoči robocev so pa mahali vajikom, ki so odhajali na bojišče. V svečanem ozračju se je parnik začel oddaljevati od kopnega. Toda »Luzitanija« ni zapustila pristanišča in vojaki na njej niso nikoli dospeli na bojišče. Tik pred izhodom se je »Luzitanija« spremenila v ogromen stolp črnega gostega dima, visokega več kot sto metrov. Kaj kmalu je sledila eksplozija in velika morska palača se je v trenutku razletela v tisoče drobcev. Mali parniki, ki so lovili mrtve in ponesrečence, so samo tu in tam našli kakšnega živega človeka. Pristaniške ladje so skušale ujeti sovražno podmornico, toda brez uspeha.

Spomin na grozno katastrofo, eno najgroznejših, ki sem jih doživel v svetovni vojni, katastrofo parnika »Luzitanije«, ne bom nikoli pozabil. To je bil eden najbolj groznih trenutkov v mojem življenju,« je končal svoje pripovedovanje Milan Jovanović. »In ne daj Bog, da bi moral v svojem življenju še kdaj kaj podobnega doživeti.«

ne podatke, ki jih bo od njih zahtevala.

Člen 11. Ta uredba stopi takoj v veljavo.

Beograjski »Jugoslovanski kurir« je tolažil uredbo o dviganju hranilnih vlog v višini 5000 dinarjev tako, da je mogoče to vlogo dvigniti v vsakem času. Ministrstvo je redakcijo obvestilo, da ta razlaga ni točna in da se sme na breme ene vloge ne glede na višino vloge dvigniti samo enkrat 5000 dinarjev brez odpovedi. Za nadaljnje dvige je potrebna odpoved.

Politični teden

Pretekli teden se je na poljsko-nemškem bojišču pripetilo nekaj važnih dogodkov. Poljaki so se iz strateškega razloga umaknili precej daleč v notranjost, ker so s tem skrajšali svojo mejo za dober del. Zato so Nemci brez boja zasedli nekatera mesta, ki jih je izpraznila poljska vojska. Med njimi Krakov, Kielce, Piotrkov, Bldgošč, Cje-

KOLESA

damska in moška, najnovejši letošnji modeli v največji izbiri naprodaj po neverjetno nizkih cenah.

NOVA TRGOVINA

TYRŠEVA (DUNAJSKA) C. 36

nasproti Gospodarske zveze

hanov in Plonsk. Poljska vojska se je v redu umakala na glavno utrjeno obrambno črto pred Varšavo in se v njej ukopala. Poljska vlada se je kajpak iz Varšave umaknila in se preselila v Lublin. Tudi več drugih oblasti se je preselilo v Lublin. Civilno prebivalstvo je prav tako dobilo nalog, naj se izseli proti vzhodu. V mestu je ostalo po večini samo še vojaštvo. Okrog Varšave je civilno prebivalstvo izkopalosti strelskih jarkov, kar dokazuje, da hočejo Poljaki svojo prestolnico braniti do poslednjega diha.

Nemški bombniki so ves teden naskakovali poljsko ozemlje do Varšave in večkrat napadli tudi Varšavo samo. Razbili so varšavsko zahodno železniško postajo in napravili precej škodo zlasti v središču mesta. Nemška letala stremijo za tem, da bi razbila čim več poljskih železniških in prometnih križišč in onemogočila promet.

V začetku tega tedna se je poljska vojska v celoti umaknila v glavno obrambno črto pred Varšavo, do kamor je prodrli tudi že nemška vojska in zdaj se bijejo ljuti boji za poljsko prestolnico. Poljaki se hrabro drže in jo junaksko branijo.

Nemške oblasti so že prejšnji teden izpraznile vse okoliške kraje, med njimi mesto Saarbrücken, okrog katerega so se že vneli boji. Angleško vojsko neprestano prevažajo čez Rokavski preliv na Francosko, kamor je že pretekli teden prišlo deset angleških divizij. Vsekako bo angleška pomoč Franciji v sedanji vojni dosti večja kakor je bila v svetovni vojni. Angleški bombniki pogosto letajo nad Nemčijo, ki je pa ne bombardirajo, temveč mečejo na nemško ozemlje letake.

Nemčija pošilja zdaj velike oddelke vojaštva na zahodno bojišče. Nemci namreč sami priznavajo, da bo kljub temu, da bi Nemci zmagali na Poljskem, odločitev padla na zahodnem bojišču. Zato se zdaj z vsemi močmi pripravljajo na protinapad. V najkrajšem času računajo s francosko-angleško ofenzivo na kopnem, na morju in v zraku.

Tudi Rusija je iznenada mobilizirala del svojih rezervistov in jih poslala na zahodno mejo. Poudarja pa, da mobilizacija ni naperjena proti Poljski, temveč hoče le braniti mejo pred slehernim mogočim presenečenjem. Rusija je tudi sklenila, da bo zdaj uvažala samo v države, ki ji bodo blago plačale takoj z zlatom.

Tuja nevtralna poročila s Poljske javljajo, da se Poljaki bore izredno hrabro in da dosti dela povzročajo nemški vojski zlasti četniške čete za hrbtom, ki v njih sodeluje skoraj vsak Poljak, otroci, starci in žene.

Zadnje dni so Poljaki zastavili močan odpor proti nemškim četam, ki so se morale izpred Varšave umakniti po

poznavanje življenja. Le tako bodo drame res žive. Billy se je temu poskušal ogniti na ta način, da si je pri priznanih firmah izposodil dvogovor, pri drugih dejanje, pri tretjih ljudi. In z gamljivo vztrajnostjo se je zakopal v snov, ki je zanj še bolj nedosegljiva kakor zame zaledenitev velikih veleposredniških trgovin.

Napoved sem ga videl, ko si je brez zadrege izposodil denar. Plačo so mu povišali in iz veselja nad tem dogodkom je v soboto izdal ves teden-sik zaslužek. »Igro bom preložil na Miami, k milijonarjem,« je ponosno rekel, »k najbogatejšim.« Svetoval sem mu, naj izrabi svoje izkušnje v ohlajevanju in naj v svoji drami uporabi tipe iz svoje pisarne. »Nikče izmed njih ne zasluži več kakor sto dolarjev na teden,« je zaničljivo rekel. »Pri takšnih izstradanjih se ne dogajajo tragedije. Razen tega ljudje rajši gledajo milijonarje.« Pritrdil sem mu. Prav verjetno se mi je zdelo, da bo tisoč povprečnih ljudi z veseljem požrlo povprečno dramo povprečnega Američana, kjer bodo nastopali ljudje, ki jih ne pozna ne povprečen Američan, ne pisec. Seveda, moj povprečni prijatelj je kmalu storil to, kar je za povprečnega Američana skoraj obvezno; zamenjal je svoj hobby, poslovil se je od Muze in se z vso vsemno posvetil teku na dolge proge. Njegova nova mušica ga je prav tako vsega prevzela kakor prejšnja, in kakor ga bo tista, ki ga bo prevzela čez pol leta. Povprečni Američan — tako kaže mati statistika — zelo rad menja svoj hobby. In Billy je, kakor sem že rekel v naslovu — povprečen Američan.

Listek »Družinskega tednika«

MOJ MLADI SOSED — povprečni Američan

NAPISAL RICHARD W. PALUT

Znanje v Ameriki hitro skleneš, toda takšno znanje ne pomeni dosti. Vsak mlad možki v New Yorku ima dosti več znanecv kakor Evropec iste ga razreda, iste starosti, iste vzgoje. Ljudje se med seboj poznajo in si rečejo: »Halo, Charly,« pa ne vedo drug o drugem ničesar več. Svojeja sosedu — recimo, da se je pisal Billy Griffith — sem srečeval pol leta, pa nisva izpregovorila drug z drugim razen samo nekaj besed. Ko ga je potem zadela kratkotrajna nesreča, ki jo je hotel utopiti v alkoholu in sva se dobila v baru, sva šele sklenila pravo znanje. Zal je on mene izpraševal več kakor jaz njega, kajti Evropec zna tisoč reči, ki Američanu navdušijo in ki o njih ne ve ničesar. On na primer ni razumel, kaj naj bo na njem posebnega. »Povprečen Američan sem,« je rekel sam o sebi, »eden tistih, ki jih je mnogo, in morda imam več uspehov kakor drugi.«

Prav je imel. Povprečen človek je bil in uspehe je imel. Evropecu se morajo zeti takšne majhne kariere skoraj eksotične. Samo ob sebi se razume, da je imel čisto drug poklic, kakor pa je bil tisti, ki se je zanj pripravljaj. Delal je pri firmi,

ki je izdelovala hladilne priprave. »Hladilniki so industrija bodočnosti,« so pisali po vseh listih in besede v oglaših postanejo pogosto resnica. V Združenih državah je vse mogoče. Vsak kino hlade. Iz vsake boljše gostilne, kamor stopi človek ves vroč, zaveže severni zrak. Moj sosed je ponosen na svojo — sedanjo — firmo. Pravkar je napravila hladilnike za veliko angleško ladjo, vse je ohladila, od shramb do kabin prevega razreda, in čeprav je glavni inženir še pred nekaj meseci popravljaj šivalne stroje, delujejo naprave imenitno. Prihodnji mesec bodo v Sanghaju obdarili vilo graditelja ljudi s hladnim gorskim zrakom, če ne bodo Japonci lastnika vile in gorskega zraka prej preganili. Billy se zanima za svoje opravilo samo toliko, kolikor mu prinaša denar, in kolikor se skriva v sebi možnosti, da bi mu dajalo še več denarja. Prej je bil Billy pol leta brez dela in je moral pogosto spati na klopih v parku. V neki gostilni je pomagal nositi na mizo, bil je tretji knjigovodja v hotelu, ki je bankrotiral, tekal je po Wallstreetu, v neki trgovini s pohištvo je vodil francosko korespondenco, nad katero so se voditelji pariškega oddelka ježili lasje, dokler se ni v večernem tečaju naučil slajenja in potem slučajno prišel k sedanji tvrdki. Tu dobiva štirideset dolarjev na teden, pa ne prihrani niti centa. Varčevanje se mu zdi nesmiselno. Večini Američanov se zdi tako. Sicer vedo, da je težavno dobiti primerno delo, celo hudo težavno, pa so vzgojeni v veri, da se za sposobne mlade ljudi v Združenih državah zmerom dobi delo.

OKROGLO 65 milijonov dinarjev

znajajo dobitki prihodnjega 39. kola državne razredne loterije, katere prvo žrebanje bo dne

14. oktobra 1939.
GLAVNI DOBITEK
2 milijona dinarjev

Že s 1/4 srečke lahko dobiš
500.000 dinarjev!

Opozorjamo naše cenjene bralce na prilogo znane glavne kolekture državne razredne loterije A. Rein in drug. Zagreb, Gajeva ulica 7 in Ilica 15, ki smo jo priložili vseh naših današnjih naklad. Večletno vzorno in nad vse korektno in solidno delo te kolekture je tako znano vseh naših javnosti, da jo lahko tudi mi s svoje strani našim bralcem toplo priporočimo.

10 do 30 kilometrov. Takšnega odpora niti Nemci sami niso pričakovali, vendar se sklada s poljskim načrtom, da se bodo do kraja uprli na peterorečju. Nemška vlada že zdaj poudarja, da ne bo sklenila premirja s sedanjo poljsko vlado, temveč z opozicionalno.

Iz Romunije poročajo, da je tja pribežalo dosti poljskih beguncev, med katerimi pa ni skoraj nobenega vojaka. Romuni so jim uredili posebna taborišča.

V Londonu so Čehi ustanovili češko legijo; dr. Beneš je pozval vse Čeha in Slovence, naj pristopajo.

Ukaz o amnestiji je izšel pretekli teden. Obsega kazenska dejanja po kazenskem zakonu in zakonu o zaščiti države. Izvete so le osebe, ki so se pregrešile zaradi vohunstva, ki so bile obsojene v vojski in mornarici, ki so zbežale v tujino ali skrivajo svoje bivališče v državi. Ostanek kazni je odpuščen 52 osebam, 37 osebam so pa ustavili postopek. Bivši poslanci, ki so bili obsojeni zaradi atentata na Milana Stojadinovića, so oproščeni vseh posledic. — Notranji minister je izdal uredbi, ki prepoveduje vsakršno zbiranje prostovoljcev za katero koli bojujočo se evropsko državo. — Naši sezonski delavci in krošnjari so se vrnili iz Nemčije. Njihovi prihranki so letos zelo skromni, ker ne morejo menjati mark. Pa tudi sicer pripovedujejo, da jih je doletela na poti marsikakšna neprijetnost.

Spomenik padlim Kamničanom so odkrili vojaki v nedeljo 10. septembra. Spomenik je 3 m visok in predstavlja desnico z navzdol obrnjenim mečem. V spomenik so vklesana imena 60 Kamničanov, ki so padli na bojnih poljih za svobodo domovine. Zamisel za spomenik je dal kamniški rojak akad. slikar Cuderman, načrte in delo je pa izvršil akad. kipar Boris Kalin. Spomenik je izklesan iz enega samega kosa brčka marmornja. Tako je Kamnik dostojno počastil spomin svojih padlih žrtv svetovne vojne.

Trboveljski jadralci so priredili razstavo jadralnih modelov in tekmo jadralnih modelov v nedeljo 10. septembra. Pokazali so sijajen napredek in zanimanje za sinji sport. Jadralci so se potrudili, da so javnosti pokazali vse, kar so napravili v prostih urah. Razstavili so več kot trideset modelov domačega izdelka. Trboveljski jadralci želijo le, da bi jih podprli tudi občina in rudniška uprava in jim še povečali veselje do dela.

Tekmovanje harmonikarjev se je vršilo v ponedeljek na velesejmu. Nekateri tekmovalci so dosegli prav lepe uspehe in so bili tudi nagajeni. Prvenstvo v diatonični harmoniki si je priboril Jurman Jože iz Ljubljane in je dobil zlato kolajno in pokal. Prvenstvo v kromatični harmoniki pa Pillich Rudolf iz Celja, ki je dobil zlato kolajno.

Zavetišča pred zračnimi napadi bodo morali zgraditi Zagrebčani v svojih hišah. Zavetišča bodo urejali pod nadzorstvom oblasti. Uredba bo izšla v najkrajšem času.

Tudi šibeniška in varaždinska bolnišnica sta v etiski in celo v hujši kakor ljubljanska. Šibeniška namreč ne dobi več hrane, ker je že prezahtovna. Varaždinska bolnišnica je pa baje že več ko nabasana. Obe bolnišnici sta potrebni nujne pomoči.

Nemški trgovci se zelo zanimajo za naše sadje in bi ga lahko zelo veliko izvozili, pa ni vagonov. Vse vagone uporablja vojaštvo, naša država pa ne more pošiljati svojih vagonov v Nemčijo, ker nima garancije, da jih bo dobila nazaj. Tako je izvoz na škodo vsem prepreden.

V Balmaziju letos grozijo ni bogve kako dolgo obrodilo. Letošnja letina je za 30% slabša kakor je bila lani, vendar vinogradniki tolaži dejstvo, da bo vino boljše kakovosti kakor lanske. Ker je tudi lanske zaloga vina že skoraj pošla, vinogradniki vina prav nič ne ponujajo in bodo najbrže z njim precej zaslužili.

Politični pregled

Nadaljevanje s 1. strani

V Parizu že nekaj dni trdovratno napovedujejo preosnovo francoske vlade v vojni kabinet. Značilno je, da namerava Daladier po teh glasovih izkrcati zun. ministra Bonnet, glavnega zagovornika monakovske politike. Bonnet naj bi postal poslanik na Španskem.

Slovaki se strumno bore z Nemci proti Poljakom in mislijo anektirati ozemlje, ki so ga zavzeli na Poljskem.

Nemško prodiranje ustavljeno? Reuter poroča v sredo, da so Poljaki spet zavzeli Lodž in da sta se poznanijska in pomorjanska armada prebili skozi nemški obroč in združili z glavno poljsko armado. Po varšavskih uradnih poročilih so Poljaki na vseh frontah ustavili nemško prodiranje.

Nemci so opustili misel, da bi z naskokom zavzeli Varšavo. Zdaj jo hočejo obkrožiti.

Ljubezenska žaloigra se je pripetila v Savinjski dolini v St. Pavlu pri Preboldu. 28letnega posestnikovega sina Jakoba Zagožena so namreč poklicali v vojaške. Zelo težko se je poslovil od doma, najbolj pa od svoje zaročenke, 25letne Karline Prosinčeve. Najbolj hudo je bilo pa Jakobu zato, ker je njegov oče zelo nasprotoval njuni ljubezni, ker je precej premožen. Ko je moral Jakob od doma, je obupal nad življenjem. Z dekletom sta šla proti gozdu in na robu njive popila večjo količino odtovne kisline. Šele drugi dan ju je našel dekletov oče. Tragedija je zbudila dosti sočutja v vsej okolici.

Otroka je zadavila najbrže njegova mati 35letna Ivanka Ferenčeva iz Maločenika pri Mariboru. Njena hčerka je iznenada umrla in ko je jo sodna komisija pregledala, je ugotovila, da je bil otrok zadavljen. Mati krivdo taji.

Drzen vlom so izvršili neznani vlomilci v zlatarsko delavnico in trgovino Akerman in King v Prešernovi ulici v Ptuj. Trgovina je v gledališkem poslopiju. Vlomilec se je splazil v gledališki bufet, ki je ravno nad trgovino. Tam je potrgal deske s tal in skopal odprtino v trgovino. Splazil se je v delavnico in pobral desti ur, zlatnine in dragocenosti. Glavne blagajne z največjimi dragocenostmi ni odprl, ker očito ni imel orodja. Pobral je za 100.000 dinarjev vrednosti. Po prstnih odtisih sodeč ima vlomilec na vesti tudi neki drug velik vlom v Slov. Bistrico.

Slovenske gorice letos obetajo sijajno letino. Grozdje je obilno obrodilo in je tudi po kakovosti izvrstno. Tako da bo prineslo vinogradnikom lepe dohodke. Za vinski most je že zdaj veliko povpraševanje in sklenili so že tudi nekaj kupčij, in sicer še prav ugodno, po 5 in 6 dinarjev za liter. Vinogradniki so s to ceno kar zadovoljni in si žele, da bi se le obdržala. Potlej jim bo vsaj nekoliko omogočeno poplačati svoje dolgeve. Sadja letos ni dosti v Slovenskih goricah, le češnje so tako dobro obrodile, da se kar dreve lomijo. Škoda je le, da kmetje ne morejo izvažati.

Pravstovoljno je šel v smrt 29letni Jože Gerkman, davčni izvrševalec pri davčni upravi v Celju. Poginjal si je kroglo v glavo. Obupno dejanje je storil najbrže v duševni zmedenosti.

V grlu je pogoltna lubenica 13letnemu Ramzu Koliću iz Capljine pri Dubrovniku. Fant je pred nekaj tedni položil očetu, da ga nekaj davi. Ko so ga peljali k zdravniku, ni mogel ničesar hudega ugotoviti. Predmet v grlu je pa naraščal in bi ga zadušil, če ga ne bi z operacijo rešil zdravnik v dubrovniški bolnišnici.

Število telefonskih razgovorov bodo zdaj za vsakega telefonskega naročnika omejili. Novo uredbi je izdal minister ptt. Za abonente štirih različnih skupin velja različno dovoljeno število razgovorov. Za vsak nadaljnji razgovor bo treba plačati 50 par. Pogovore bo zaznamovala avtomatična naprava v poštni centrali.

Češpljev tedne bo priredila mestna občina ljubljanska od srede 13. t. m. do prihodnje srede. Kmetje bodo imeli priložnost tri tržne dneve z vseh krajev pripeljati sveže češnje, gospodinjje bodo imele pa priložnost kupiti poceni in sveže sadje. Za ta čas je občina odredila, da ne bo pobirala mestne trošarine za sadje, ki sicer znaša 25 par za kilogram.

Pritožbe zaradi pomanjkanja sladkorja, kave in riža se vrste tudi v Ljubljani, zato oblasti opozarjajo trgovce, da jim za te vrste prestopke grozi kazen od 6 mesecev in 50.000 dinarjev in zaplenbo vsega blaga.

Romunsko letalo je zasilno pristalo v naši državi pri Slovenjem Gradcu. Lovski enkratnik je nekajkrat zakrožil nad mestom, potlej se je pa spustil na neki travnik. Pilot je bil romunski vojaški pilot poročnik, ki so ga romunske oblasti poslale v Nemčijo po letalo. Letalo se je popolnoma razbilo in najbrže ne bo več za rabo, pilot je pa na srečo ostal popolnoma zdrav.

Z motornim kolesom se je zaletel v občestni kamen in se hudo pobil 37letni lesni manipulant Anton Zupan

iz Mengša. Pri tem je tudi razbil motorno kolo in se pobil po glavi. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

Neznani napadalec je z opako razbil lobanjo tkalcu Karlu Fišlerju iz Studencev. Vrgel mu jo je čez plot na glavo, da se mu je vdrila lobanja. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Drzen vlom so izvršili neznani vlomilci v gostilno in trgovino g. Laha v Vrhpolju pri Kamniku. Ponoči, ko je gospodar že spal, so se pripeljali z vozom odprli trgovino in gostilno in začeli zlagati na voz vse, kar se jim je zdelo vredno: radijski aparat, cigarete, moko, denar, tobak in druge potrebščine. Trgovci je tatvino opazil šele naslednje jutro. Zdaj trpi okrog 9000 dinarjev, škode.

Kmetje sami grade kanale, ceste in javne zgradbe v žumberaškem okraju, erem najrevnejših okrajev na vsem Hrvaškem. Dolgo so moledovali in prosili za najpotrebnejša javna dela, ko so pa uvideli, da je vse zaman, so se sami lotili dela. Zdaj bodo imeli kmalu vse, kar so želeli.

Če verjamete ali ne

Te dni je v neko londonsko bolnišnico prinesla neka gospa otroka, starega šest tednov. Otrok se je rodil popolnoma normalen, toda pred kakšnimi desetimi dnevi mu je trebuh kar na lepem pričel rasti. Zdravniki so otroka rentgenizirali in ob tej priložnosti z velikim začudenjem ugotovili, da se v šesttedenskem otroku razvija drug, pet mesecev star otrok. Zdravniki so ga takoj operirali in operacija je na srečo uspela. Operirani otroček se je po treh tednih lepo pozdravil in so ga že lahko oddali v domačo oskrbo. V medicinski zgodovini ne pomnijo, da bi pri šesttedenskem otroku kdaj izvršili carski rez.

Na Angleškem so pred dvema leti izbrali kraljico lepote. To je bila Edita Hamondova. Gosposodi Edita se pa ni zadovoljila s tem, da je bila samo angleška kraljica lepote, zato je pred dvema leti odpotovala v Ameriko — deželo čudežev. Pred nekaj dnevi se je vrnila nazaj kot dekle s prav posebnim rekordom. V Ameriki so jo nazveč 57krat izvolili za najlepše dekle. Tudi svojevrstno zadovoljstvo!

V okolici znanega radioaktivnega kopališča Topusko nosijo kmečka dekleta opanke ali pa hodijo bose. Če kakšno dekle obuje čevlje, je to viden znak, da se čisto resno pripravlja za poroko in da so snubcem odprta vrata njene hiše. Razumljivo je, da vsa mlada dekleta komaj čakajo tistega trenutka, ko bodo lahko obula čevljičke, zato prav rade pojo: »Zaplešite moje noge bosc kakor tiste, ki čevljičke nose...«

Fantje so se spopadli v Blažaju pri Sarajevu. Najprej so zažgali na hribu kres in okrog njega plesali kolo, naposled so se pa spopadli in se začeli tepsti. Zabliskalo je se tudi nož in kot žrtev je padel 19letni ključavničarski pomočnik Ljubomir Koprivica, težko ranjen je pa obležal 18letni Lazar Obućina, učenec državne obrabne šole v Sarajevu.

Trehub je prerezal 41letnemu Ignacu Partenslagerju v Dobravi pri Mariboru A. Strajner, ki se je pravkar vrnil iz zapora, kjer je preslal petletno kazen. Pri Partenslagerju je ves ta čas živela njegova žena, ki jo je zdaj hotel nazaj Ker je Partenslager ni pustil, se je Strajner zakadil vanj z nožem in mu prerezal trehube. Prepeljali so ga v bolnišnico, Strajner bo pa romal nazaj v zapore.

V spanju je pičil modras 14letno Ružo Cotovo iz Starega Boča v Bosni. Dekle je spalo v kamri, kamor se je priplazil modras in jo pičil v lice. Čez četr ure je izdihnila. Njen oče je modrasa zadavil z golimi rokami. Zadnji čas se je v okolici pojavilo zelo veliko strupenih kač.

Smrtno se je ponesrečil 49letni posestnik Jožef Vrščić iz Sv. Urbana pri Ptuj. Peljal se je z vozom, pa so se konji na lepem splašali, da je padel z voza in si zlomil hrbtenico. V bolnišnici je kmalu nato izdihnil.

Sredi ulice je zaklal svojo ženo 20letni delavec Anton Jurišić iz Telova pri Zenici. Šele pred šestimi meseci se je poročil z 20letno Terezo, ki je pa že po treh mesecih ušla od njega, ker se nista razumela. Odpotovala je

ČIST BEL OBRAZ

v 10 dneh z uporabo FEMINA kreme proti PEGAM. Suha ali mastna 20.— din. Po povzetju pošljite: PARFUMERIE BALOG — STARI BEČEJ, Dunavska banovina.

k svojim staršem in dobila službo natakarice. Mož je zahteval, naj se vrne nazaj, toda Tereza ni hotela. K sebi ju je poklical tudi katoliški župnik v Zenici in ju skušal spraviti. Ko sta odhajala od njega, je med prepričkom Ante planil na svojo ženo in jo začel obdelovati z nožem. Petkrat jo je zabodel. Kmalu nato je izdihnila.

Huda nesreča se je pripetila v trboveljski cementarni, 52letni monter Jožef Sifrer je popravljal žičnico, ki po njej dovažajo v cementarno kamene. Med delom se je pa jeklena vrva utrgala in vagonček je padel na Sifrerja ter mu zdrobil desno nogo v stegno. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico, kjer so mu morali nogo odrezati.

Mati je ustrelila sina, 22letnega Milana Markiča. Mati Mileva ga je kregala, ker neprestano ponočuje, sin ji je pa zagrozil, do jo bo poginjal od hiše. To je mater tako užalilo, da je pograbila samokres in ustrelila sina naravnost v prsi. Prepeljali so ga v bolnišnico, vendar njegovo življenje visi na nitki.

Našo tovarno ladjo »Jurko Topić« so zaplenili Angleži v Gibraltarju. Ladja je peljala v Rotterdam za Nemčijo 7000 ton boksita in precej premoga. V Gibraltarju so jo pa zaplenili in zdaj jo bodo odpeljali na Angleško, kjer jo bodo izpraznili, nato se bo pa lahko vrnila nazaj v domovino.

Požar je uničil gospodarsko poslopje posestnika Milana Kirina iz Nevelj pri Kamniku. Kljub prizadevanju gasilcev, ki so takoj prišli gasiti, je poslopje pogorelo do tal. Najhujša nesreča za družino je pa smrt 14letnega sina Milana, ki je spal v poslopiju in se je pri požaru tako opeknil, da je v bolnišnici opeklina podlegel.

Softerji so začeli stavkati v Splitu. Hoteli so se z avtobusnimi podjetniki dogovoriti glede plač in delovnih ur, ker so bila pa vsa prizadevanja za kolektivno pogodbo zaman, so začeli stavkati. Noben avtobus ni vozil v okolico Splita. Vmes so posegle tudi oblasti in zdaj bodo softerji morebiti uresnili svoje zahteve.

S sekira se je obdelal posestnik Milan Matijević iz Radovancev v bližini Daruvarja. S sinom sta se sporekla in spoprijela, pa je razboriti kmet skočil po sekiro in hotel z njo mahati po sinu. V zadnjem trenutku je to preprečila njegova žena. Kmet je bil tako razkačen, da se je zaklenil v sobo in začel s sekiro udrihati po sebi. Pri tem se je tako ranil, da mu najbrže ne bodo mogli rešiti življenja.

Smrtno se je ponesrečil v kamnolomu v Ribnici na Pohorju delavec Alojzij Šuster. Nabijal je mino, ki je na lepem predčasno eksplodirala in delavca strahovito razmesarila. Desno roko mu je odtrgalo, v glavo ga je pa zadela velik kamen in mu jo razbil. Na prevozu v bolnišnico je izdihnil.

Odlične ocene na razstavi samorodnih zdravilnih zelišč na ljubljanskem velesejmu so dobila podjetja Oblak iz St. Vida nad Ljubljano za izdelke iz zdravilnih zelišč Okama in Kamila, tvrdka Bratje Tuma iz Most pri Ljubljani, drogerija Gregorič in še nekatera druga. Vsi so prejeli zlato kolajno.

Nadaljevanje kronike na 12. strani

Osebne vesti

Poročili so se: V Ljubljani: inž. Jan Bleiweis-Trsteniški in gđ. Marija Dečmanova; g. Schulz Avgust, trg. sodrnik, in gđ. Helena Jančeva, posestnikova hčerka; inž. Branimir Znidaršič, univ. asistent, in gđ. Fanči Dularjeva, učiteljica; g. Ludvik Škof, dipl. tehnik, in gđ. Anica Finkova, uradnica »Putnik«, hčerka ravnateljice Finka; g. Vito Klun iz Škofje Loke, in gđ. Enica Pirčeva iz Koprive na Krasu. V Mariboru: dr. Anton Levec, zobozdravnik, in gđ. Riči Kaffov. V Celju: ing. ph. Ivo Dittrich iz Murske Sobote, in gđ. cand. ph. Vida Orožnova, hčerka dr. Orožna iz Celja. Na Brezjah: g. Anton Pregelj, sreski kmetijski referent v Šmarju pri Jelšah, in gđ. Anica Mikšičeva, hčerka g. Mikšiča, kuristka zavarovalnice »Croatie« v pok. Na Igu pri Ljubljani: France Strukelj, prof. klasične gimnazije v Mariboru, in gđ. Danica Lavričeva, uradnica Vjaz. zavarovalnice v Ljubljani — Obilo sreče!

Umrli so: V Ljubljani: Trnovski župnik in vojni kurat Janko Čegnar; Viljem Lorber, carski uslužbenec. V Mariboru: 62letna posestnica Rozalija Homerjeva. Na Vrhniki: Marija Hodnikova, roj. Rožmanova. V Celju: 33letna Minka Trampuževa, blaginjičarka tvrdke Stermečki; 72letni dinar Jože Macur; 52letni dinar Karel Pišek. V Koprivnici pri Rajhenburgu: Lovrene Sotošek, cerkovnik. V Ljubljani: 73letni gostilničar in posestnik Ivan Svetec. V Spodnjem Kašlju pri Ljubljani: 76letna Marija Schlagova. V Ložu: 26letni Mirko Škrbec. Pri Sv. Jerneju pri Mariboru: 80letna Julijana Friedlova. — Naše iskreno sožalje!

Veliko se govori

vendar so merodajna samo dejstva. In dejstvo je, da ni Aspirina brez »Bayer«-jevega križa.

ASPIRIN

TABLETE

Oglas reg. pod S. brojem 32608 od 8. XI. 1938.

ZRČALO
naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Skromne zahteve

Zadnjič sem čitala v časopisu, da išče neko podjetje zanesljivo in vestno pisarniško moč. Ker sem že dolgo brezposelna, sem se šla predstaviti šefu podjetja. Vprašal me je, kaj znam in ko sem mu vse pojasnila, je izjavil da je z mojim znanjem zadovoljen. Nato je še dejal: »Pri nas imamo večsih več, vaših pa tudi manj dela. Kadar ne bo preveč dela, boste morali pospravljati pisarno, vaših boste inštruirali moje otroke in jih vodili na sprehod. Popoldne boste pa pomagali moji ženi pri kuhanju. Seveda vas vzamem najprej za tri mesece na preizkušnjo, potem boste pa prejeli 300 dinarjev mesečne plače. Saj ste zadovoljni, kajne?«

Mislila sem, da bom za delo, ki ga bom opravljala, vsaj pošteno plačana. Toda ko sem zvedela, da bom morala tri mesece zastonj delati, sem se mu zahvalila in odšla.

Li — Ko

Naše služkinje

»Ne zdržim več, moram od tod, sicer postanem nema,« mi je tožilo dekle, ki služi pri neki »gospodici« v Ljubljani. »Nič ne govori z menoj, le gospa mi na kratko povedo, kaj moram delati. Prepovedali so mi, da z nikomur ne govorim, tudi ne žele, da grem v nedeljo tisti dve uri popoldne s prijateljico, ker bi gotovo le njih opravljala.«

»Gospodica« se tega prav gotovo boji, ker ima slabo vest. Toda zakaj dekletu sami ne privoščijo lepe besede. Bilo bi samo njim v korist, saj vemo, kako vzljubi služkinja svojo gospo, če je le ta dobra z njo.

Drage gospe, zavedajte se, da ima služkinja v rokah najvažnejša opravila vašega gospodinjstva in da ve za najintimnejše vaše zadeve, zato več pozornosti in spoštovanja do nje!

Lahko zaslužen denar

Sem zaposlena v trafiki, kamor pridejo različni ljudje. Povedati hočem, kaj se mi je primerilo te dni, da tudi druge opozorim na morebitno poskušnjo istega trika.

Popoldne je bilo, ko pride v trafiko neka lepo oblečena dama v spremstvu gospoda. Zahteva za dva dinarja cigarete. Plača mi z novim petdesetnikom. Vrnem ji 48— dinarjev, ki jih spravi v denarnico. Potem nekaj premišljuje in reče, naj ji vrnem petdesetak, bi rada menjala denar. Vrnem ji ga, ona pa da zraven še svojih pet desetdinarskih kovancev in reče: »Tukaj imate 100 dinarjev drobiža in bi vas prosila, če mi daste 100 dinarjev v papirju.« Preštejem denar, vidim da je pravilno 100 dinarjev in ji dam bankovec za 100 dinarjev — a se spominim, da sem tudi svoj petdesetak štela zraven. Bistvo je prav v tem.

Sama ne bi tega niti opazila, da me ni gospod, ki je bil slučajno v trafiki, vprašal, če sem menjavala denar. Povem mu da in takoj se spomni, da je bil isti par tudi pri njem in hotel prav tako narediti, a on je na srečo to opazil še o pravem času. Misli, da sta se slučajno zmotila, to pot je pa spoznal, da temu ni tako.

Opozarjam vsakogar, da naj bo pri menjavanju denarja previden.

M. Z.

Šala, ki se je krvavo končala

Atene, septembra.

V kopalnici Kilini, letovišču bogatih Atenčanov, se je pred kratkim odigrala krvava tragedija kot posledica neslane šale.

Mlada operna pevka Marija Palesti, zvezda atenskega Lirskega gledališča, je smrtno ranila gospo Liternijo, ženo nekega bogatega atenskega trgovca. Z nožem jo je nekajkrat sunila v glavo. Vročekrvno pevko so takoj prijeli in zaprli, nedolžna žrtev se pa že nekaj dni bori s smrtjo v neki kliniki in zdravniki dvomijo, da bo ostala pri življenju.

Ves dogodek se je odigral v čudnih okoliščinah. Vsega so krivi lahkomišelniki ljudje, ki zbijajo neslane šale na račun drugih ljudi. Za svojega letovanja v kopalnici je imela mlada, a ljubka Marija dosti oboževalcev okrog sebe, ki so ji neprestano dvorili. A njej je bilo to še vse premalo. Zato so prijatelji sklenili, da se bodo z njo nekoliko pošalili. Rekli so ji, da se je grški milijonar Helis, ki sicer stalno živi v Ameriki, ki je pa to poletje preživel počitnice v kopalnici Kilini, nesmrtno zaljubil vanjo. Mladi igralci se to ni zdelo prav nič neverjetno in jim je kajpak verjela.

Na vso moč se je začela smukati okrog bogatega Američana. Ubogi možak pa seveda o vsej stvari ni imel niti pojma. Nekaj časa je pustil igralko na miru, misleč, da se bo že naveličala. Ko pa njenega obklevljanja ni bilo ne konca ne kraja, se je je naposled naveličal, ker mu je postala že zoprna in se je je začel očitno izogibati.

Pevka je bila v dno duše užaljena zaradi takšnega vedenja gospoda Helisa in tako se je obrnila do svojih prijateljev in jih vprašala, kaj je temu vzrok. Prijatelji pa, ko so bili že na

Eden izmed nemških bombnikov, ki so ga v Varšavi sestrelili.

za zapahi in delala pokoro. A vse to nič ne zaleže.

Ko sta se pred kratkim spet zagovarjala pred sodiščem, se je sodniku že preneumno zdelo poslušati zmerom eno in isto. Ker sta možaka po srečanju prav čisto dobra, ju je obsodil na leto dni — skupne ječe. Določil je tudi, da bosta morala ves ta čas jesti iz skupne skledice, samo da se bosta navadila drug na drugega in se ne bosta neprestano pestila z nepotrebnimi očitki. Njuna zdanja kazen prav za prav ni drugega kakor spravna »kura«; sodnik si od nje obeta popoln uspeh.

16 mož umrlo zaradi ene žene

Gusinja, septembra.

Iz prijaznega turističnega mesteca Gusinje v vrdarski banovini prideš po cesti, ki se vije ob reki Vruji v vas Vusanje. Tukaj žive zvečina Arnavti in Crnogorci, med njimi tudi lepa Hajrija, vaška lepota, zaradi katere je moralo na drugi svet že 16 mož.

Vusanjci so bili do nedavna divji in nevarni ljudje, zdaj so se pa že pomirili in so dobri in uslužni, toda pri njih je še zmerom v navadi krvna osveta.

Pri Vusanjcih se je ohranila naveda, da se Vusanjci ne ženijo z dekleti iz svoje vasi. Ker torej v bližnji Vusanja ni nobene druge vasi, so se Vusanjci pogodili s kmeti iz vasi Cerema, ki leži takoj za albansko mejo, da se bodo med seboj ženili.

Tako je lepega dne prošil za roko lepo Hajrijo, Jašar, bogat mladenič iz vasi Cerema. Hajrija je sprejela njegovo roko in se z njim tudi zaročila. A Hajrija se je že preje zagledala v lepega in revnega fanta Sabana Deduševega iz Vusanja. Čim bolj se je bližal dan poroke z Jašarjem, tem močnejše je plamtela v njej ljubezen do Sabana. Hajrija se ni mogla več pretvarjati, zato je nekega dne na lepem pobegnila v hišo svojega ljubimca Sabana in se z njim poročila.

Vusanjcev se je zaradi tega dogodka polastil velik strah. Vedeli so namreč, da Ceremci ne bodo ostali ničesar dolžni, zlasti pa ne Jašar, čigar možki ponos je bil tako poteptan. In ko sta bila Saban in Hajrija najbolj srečna,

je počila iz gozda puška; Saban je bil pri priči mrtev.

Odtlej so se umori vrstili drug za drugim. Hajrija ni hotela iz Sabanove hiše in se je poročila z mlajšim Sabanovim bratom. Zda so pa Vusanjci ubili nekega njenega bližnjega sorodnika iz Cerema. In spet so se masčevali Ceremci. Ubili so še drugega Hajrijinega moža.

Hajrija pa tudi zdaj ni hotela zapustiti Sabanove hiše. Da bi se lahko

Okrog Varšave že nekaj tednov siarja in mado kopije strelske jarkne na različnih strateških točkah.

ostala v njej, se je omožila s Sabanovim bratrancom, čeprav je bil od nje 10 let mlajši.

Vusanjci in Ceremci so bili kakor podivjani. Krvna osveta se je začela. V vroči borbi je našlo smrt nič več in nič manj ko 16 mož, padlo jih bo pa še lepo število, ker je Hajrija še mlada, krvna osveta pa kosi do zadnjega.

Plačajte naročnino!

Kancler Hitler pregleduje motorizirane nemške čete.

Uštel se je

Newyork, septembra.

Neki Američan, mister Robert Kavanaugh, se je v svojem 24. letu tako rekoč umaknil iz življenja. Podredoval je čedno vsoto denarja in je kljub svoji mladosti prenehal delati. Po njegovem računu bi moral namreč vsota zadostovati za skromno življenje do sedemdesetega leta. Dalj ko sedemdeset let je bil prepričan, da ne bo živel. Kako je prišel do tega sklepa, ve sam Bog. Možak se je namreč pošteno uštel.

Pred kratkim je dopolnil sedemdeseto leto in je še pri najboljših močeh. Kako tudi re. saj vse svoje življenje ni ničesar delal, živel je skromno, toliko je imel, da si je od časa do časa kaj privoščil; razmetavati denarja seveda ni mogel in ravno to mu je pripomoglo do dolgega življenja. Zda se je v starosti na lepem znašel pred problemom: njegovi prihranki so namreč pošli in nič drugega mu ne preostane kakor da se spet loti dela. To mu najbrže ne bo prav lahko, ko že skoraj pol stoletja ni ničesar delal. V Ameriki se pa pcha za kruhom na trdo mladih kmekih, dela zmernih ljudi.

Leveran, pionir raziskovanja malarije

6. novembra leta 1880. je Charles Louis Alphonse Leveran odkril povzročitelja malarije v krvi nekega bolnika v Alžiru. Odkritje povzročitelja te strašne bolezni, ki za njo vsako leto boleha 600 milijonov oseb, so v začetku kolonialni zdravniki sprejeli z nezaupanjem. Toda Leveran je imel uspeh in njegova raziskavanja so začrtala novo razdobje v borbi proti malariji. Sedem in dvajset let pozneje je dobil Nobelovo nagrado za medicino.

Ko se je Leveran prvič spogledal s povzročiteljem malarije »iz oči v oči«, je bil star komaj pet in trideset let. Veliki učenjak je umrl šele v starosti šest in sedemdesetih let. Leta 1884. je postal profesor na šoli Val-de-Grâce v Parizu, svojem rodnem mestu.

Kariero tega nesebičnega francoskega učenjaka ni ovenčala Nobelova nagrada, temveč veliko zadovoljstvo, ker je kot pionir v raziskavanju malarije našel pot in elajšal borbo proti tej bo-

lezni. Njegovo odkritje je omogočilo ugotoviti, ali je vročinski bolnik res okužen z malarijo ali ne.

Njegovo znanstveno delo je odprlo nova pota strokovnjakom za malarijo. Ko so pa odkrili v nekem komarju, ki prenaša malarijo, parazite, ki jih je odkril Leveran, je bil rešen problem, kdo prenaša okuženje. Kinin, izredni naravni proizvod, uspešno uporabljajo malarični bolniki. Razen tega je komisija Zveze narodov za pobljanje malarije pripomogla zadnja leta k napotom tistih, ki se bore proti malariji, in sicer po zaslugi tegale predpisa: da je treba vzeti v času sezone, ko vlada vročica, kot preventivno sredstvo 40 centigramov kinina vsak dan, za zdravljenje v primeru obolenja pa vsak dan od 1—130 grama kinina v teku 5 do 7 dni.

Potovanje v Ameriko kot napitnina

London, septembra.

Pred nekaj tedni je stal pred londonsko železniško postajo sofer Barnes s svojim taksijem, ko je prišel proti njemu neki gospod, po naglasu sodeč očitno Američan. Vprašal ga je, koliko bi stala krožna vožnja z avtomobilom po Angliji. Barnes je v mislih nekoliko preračunal in mu povedal ceno za približno dva tedna vožnje iz kraja v kraj. »Dobro,« je dejal potnik, »čež eno uro bodite pred mojim hotelom, takoj bomo odrinili.«

Sofer je imel komaj toliko časa, da je obvestil o tem svojo družino in si pripravil vse potrebno za na pot. Točno ob določenem uri je bil že pred hotelskimi vrati. Mister Fownes iz Pittsburga je s svojo družino sedel v avtomobil in vožnja se je začela. Peljali so se skozi Cambridge, Northampton, Gloucester, Oxford, Hastings, vse okrog Anglije. Naposled so po dveh

Nekaj Poljakov je s poljskim parnikom »Varšava« zbežalo v Kanado. Parnik se je ustvil tudi v londonskem pristanišču; mali Poljak, ki ga vidite na sliki, je prišel na kopno z edino priljago — ročko za kavo.

tednih vožnje prišli nazaj v London. Bogati Američan je bil tako zadovoljen s soferjem, da mu je za napitnino ponudil — potovanje v Ameriko.

Vegetarianec iz ljubezni

London, septembra.

Pred kratkim se je v Londonu vršila poroka, ki je zbudila veliko zanimanje. 33letni slikar Eric Doudney se je poročil z gospodično Patricia Nicholsonovo, hčerjo ustanovitelja »Kluba vegetarijancev«. Lepa Patricia je doslej odbila vse snubce, češ da je vztrajna vegetarijanka in hoče za moža človeka, ki bo prav tako vegetarijanec.

Slikar Doudney pa spada med tiste ljudi, ki si po nočnih lokalih privoščijo marsikaj dobrega za pod zob. Doslej je veljal namreč za oboževalca dobre jedi in pijače. Tako se je kajpak zgodilo, da ga je Patricia odločno zavrnila, ko jo je prošil za roko. Toda spet se je pokazala čarobna moč ljubezni. Doudney se je zavezal, da se bo čez noč spreobrnil v vegetarijanca, če ga Patricia usliši. Pod tem pogojem je kajpak Patricia privolila in tako je iz Savla čez noč postal Pavel in iz londonskega sladokusca zaljubljeni vegetarijanec, ki bove če bo držal besedo.

Vonj po siru — zdravilo za glavobol

Haag, septembra.

Znani zdravniški strokovnjak dr. Kimestrat iz Leidena na Holandskem je čisto slučajno našel novo zdravilo za glavobol. Kimestrat je bil namreč dolga leta zdravnik uslužbenec v neki veliki tovarni sira. V svoji dolgoletni praksi je zapazil, da mu še noben tovarniški delavec ni tožil o glavobolu. Iz tega sklepa, da se iz sira širi neki vonj, ki preprečuje glavobol. Dr. Kimestrat je zdaj začel analizirati vse pline, ki uhajajo iz raznega sira, da bi našel vonj, ki tako uspešno že v naprej prepreči glavobol.

Straža pred Marlborough-House, bivališčem angleške kraljice Mary, je do bila za varstvo pred letalskimi napadi jeklen zvon, kamor se v nevarnosti brez skrbi lahko zateče.

tem, da so se začeli na debelo lagati, tudi zdaj niso nehali. Pošteno so jo potegnili. To je pa tudi postalo usodno. Rekl so ji namreč, da je temu vzrok gospa Liternija, lepa žena atenskega trgovca. V resnici se pa gospod Helis in gospa Liternija niti poznata nista.

Razborita pevka pa, ki je vse to sve-to verjela, je dirjala naravnost v hotel, kjer je stanovala gospa Liternija, planila v njeno sobo in jo dvakrat z nožem sunila v lice ter ji ga popolnoma razmesarila. Na kilce gospe Liternije je prihitelo na pomoč hotelsko osebje, a prepozno. Zadnji trenutek so jo še rešili, da je ni podivjana pevka na mestu zaklala do smrti.

Ves grški tisk ne obsoja samo pevke Marike za njen zločin, temveč tudi njene lahkomišelnih prijateljev. In upravičeno! Saj se je iz neslane šale razvila tragedija, ki je zahtevala za žrtev nedolžno ženo.

Ce se soseda sovražita

Newyork, septembra.

V Indijani v državi Pensilvaniji v Združenih državah imata gospoda Harry Walker in McCreary farmi, ki se dotikata drug druge. Vse bi bilo v redu, ko bi le možaka drug drugega tako težko ne gledala. Stalno se prepirata in tožarita in ne vesta, kako bi drug drugemu grenila življenje. Neprestano si delata škodo, seveda skrivaj, kljub temu pa dobro vesta, da je ne napravi nihče drug. Zda na skrivnost način Walkerju poginejo kokoši, drugič se McCrearyju na lepem zamaši vodnjak. Drugič spet temu na lepem pogori kopica sene, drugemu pa uidejo konji, ker je »nekdo« posekal živo mejo. So pa tudi časi, ko si soseda ne moreta drugače do živga, kakor da se dejansko spopadeta. Takrat se petelina spoprimeta, da perje kar leti na vse strani. Razumljivo je, da sta bila moža že pogosto pred sodiščem in da sta drug zaradi drugega že pogosto sedela

ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

Jasno je, da ljudje radirke že od pametneke niso poznali. Saj ni dolgo, ko niso niti kavčuka poznali. Šele leta 1770. so se prvič pojavili majhni kvadratni kavčukasti košči na evropskem trgu. Le nekaj ljudi je vedelo za skrivnost te novotarije. Nekateri pa niti pojma niso imeli, odkod je prišla. Slišali so pač, da izveza neke od daleč, iz krajev, kjer so črni doma. In ker so slišali tudi, da imajo črnci rjavo in trdo kožo ko podplat, so bili prepričani, da so radirke košči — črnske kože. Še dolgo potem se je med preprostimi ljudmi ohranilo za radirke ime »košček črnske kože«.

Vsako je na svoji roki že občutil, kako gumijasti trak odskoči, če ga napremo, in s kakšno silo udari v kožo. Nič čudno se vam pa to ne bo zdelo, če vam povemo, da takšen gumijast trak, če je res dobro napet, ko odleti, doseže hitrost 90 metrov na sekundo; to da torej 320 kilometrov na uro in je že čedna hitrost. Zato ni noben čudež, da udarec napetega gumijastega traku na roki pošteno zaboli.

Na romunskih železnicah imajo prav tako kakor pri nas v vsakem vlakcu nekaj oddelkov za nekadičce, nekateri pa izrečno samo za kadilce. Kdor sede v oddelke za kadilce, mora v resnici kaditi pipo, cigaro ali pa cigareto, sicer mora plačati kazen. Pri nas bi bilo potrebno ravno narobe. Kazen bi morali plačati tisti, ki nepravilno kade in sebe in druge potnike zavijajo v oblake dima, pri tem pa sede v oddelku — za nekadičce.

In spet narobe svet! V Lissabonu ljudi tako rekoč prisilijo k nočni ži-

vahnosti. Pri nas je po nočnih lokalih vse tako drago, da si človek ponočevanje lahko privoščiti le od časa do časa. V Lissabonu se pa taksiji in izvoški po deveti uri zvečer pocenijo za polovico. Prav tako po deveti uri gostje dobijo v lokalih vse, kar pojedino in popijejo, za polovično ceno, da šele po tej uri dobe veselje za ponočevanje in se ne dajo tako hitro odtrgati od svojih priboljškov. Radi bi vedeli, kakšni bi bili pri nas nočni lokali, če bi se tudi pri nas po tem ravnali!

Na Daljnem vzhodu, na Kitajskem in na otoku Bali, ulegnete od časa do časa zaslišati v zraku nežne glasove. Zdi se vam, ko da bi prihajali z neba glasovi nebeskih zvončkov. Če vprašate domačine za vzrok, boste izvedeli, da tako nebesko zvonijo neke vrste golobčki. Na noge jim namreč priležejo različno ubrane majhne zvončke in ko letajo po zraku, nastane tako nežna godba.

Zanimalo vas bo, odkod imajo svoj izvor gumbnice na moških in zdaj tudi že na ženskih suknjicah. Gumbnice imajo prav za prav samo to nalogo, da od časa do časa drže v svojih kleščah kakšno cvetlico, podarjeno od nežne roke. Za svoj obstoj se imajo zahvaliti bistrovidnosti princa Alberta Saksonske-Koburškega. Ko ga je angleška kraljica Viktorija, ki se je pozneje tudi z njim poročila, prvič pozdravila na Angleškem, mu je izročila majhen, a prekrasen šopek. Da bi princ pokazal, kako ji je hvaležen za njeno pozornost, je hitro vzel iz žepa majhen nožiček in si z njim prerezal rever. Vanj je vtaknil naj-

lepšo cvetlico iz šopka. Kmalu so ga začeli posnemati tudi drugi gospodje in drugi damam ni kazalo drugega, kakor da so v gumbnice vtikale cvetlice.

V neki nemški reviji smo brali tole razlago za »srbsko« navado razbijanja kozarcev. Nemci namreč menijo, da pri nas ljudje v poznih urah zato radi razbijajo kozarce v gostilnah, ker jim tako silno ugaja zvenenje razbitih črepin. To, pravijo, so izrabili nekateri gostilničarji in zdaj svojim gostom dovolijo, da proti primerni odškodnini razbijajo vse kozarce in vso posodo, ki jo imajo pred seboj na mizi. Ta razlaga ravno ne bo držala, nas same pa zanima, od kod prav za prav izvira razvada, ki se nekateri pri nas tako radi »postavljajo« z njo.

Že pogosto smo pisali o objestnosti angleškega kralja Henrika VIII. Imel je več žen in dve izmed njih je dal obglaviti. Živel je od leta 1491. do 1547. Na njegovem dvoru je živel slikar Holbein, ki je slikal njegove izvoljenke. Nekoč si je izbral kralj Anno Clivejevo. Še preden pa se je z njo poročil, je hotel videti njene čare in dražesti na platnu. Naročil je torej dvornemu slikarju Holbeinu, naj jo poprej naslika. Slikar se je hotel kralju nekoliko prikupiti, zato je njegovo izvoljenko naslikal dosti lepšo kakor je bila v resnici. Kralj je bil ves navdušen za lepoticco. Ko jo je pa videl v resnici, je bil silno razočaran. Iz političnih razlogov se je kljub temu z njo poročil, a se je od nje tudi takoj ločil. Odtlej so nesrečno ženo imenovali »kraljico enega dne« in so jo poslali nazaj v njeno domovino.

zumela in tako jo je mladi inženir prosil za roko. Gospodična Sleydova je kajpak ponudbo brez oklevanja sprejela. Te dni je dobila od svojega zaročenca denar za pot in dovoljenje za prihod v Združene države. V kratkem bo pa odpotovala v Ameriko in se z njim poročila.

Tat pojedel biserno ovratnico

London, septembra.

Na neki slikarski razstavi v Londonu se je pripetil pred kratkim kaj nenavaden dogodek. Eden izmed obiskovalcev je na lepem padel na tla. Zdelo se je, da se je začel daviti. Takoj so ga zgrabili in poklicali reševalni avto. Prepeljali so ga v bolnišnico in ga rentgenizirali. Ugotovili so, da se je začel daviti zaradi biserne ogrlice, ki jo je pojedel. Operirali so ga in mu rešili življenje.

Po uspehi operaciji je občutiljivi tat priznal, da je ogrlico ukradel neki dami na razstavi, da bi pa tatvine nihče ne opazil, jo je požrl. Zvijalca se mu pa ni posrečila.

Lutke z očmi iz dragih kamnov

London, septembra.

Londonška policija je te dni odkrila veliko tihotapsko afero; vanjo so zapleteni neki bogati Kitajci, ki zdaj prebivajo v angleški prestolnici. Pred

krvavo viro v domovini so se rešili z begom, zdaj so hoteli pa se svoje imetje spraviti na varno.

Ti Kitajci so zadnje čase pogosto sprejemali velike zavoje iz Kitajske. V vseh teh pošiljkah so bile pa zmerom krasno izdelane lutke. Ker so bile pošiljke zmerom enake, so zbudile pozornost carnikov. Neko pošiljko so natančneje preiskali in ugotovili, da ima oči iz dragih kamnov. Pozneje so ugotovili, da so imele vse poslane lutke oči iz rubinov ali pa smaragdov. Pri preiskavi so ugotovili, da so hoteli kitajski bogataši na ta način priti do svojega imetja.

Najbolj zaposlen človek na Angleškem

London, septembra.

Za najbolj zaposlenega človeka na Angleškem so proglasili nekega Amosa Taskerja, ki živi v West-Breytonu v grofiji Middlesexu. Ta človek se bavi z najrazličnejšimi poklici. Opravlja namreč tele posle hkrati: uslužben je pri nekem pogrebem zavodu, je gasilec, glavni cerkvenik, grobar, točar, vrtnar, pleskar in mizar.

Angleški listi poročajo, da Amos Tasker vstane vsako jutro ob šestih in dela neprestano do 11. ure zvečer. Brez prestanka dela tudi ves teden, pa celo v nedeljo — za angleške pojme je to čudež — gre na delo.

V zadnjih štiridesetih letih svojega dela je vzel prihodni delavec samo en-

CELO LETO

lahko trajno spravite

MOŠT (širu)
OD GROZDJA, KAKOR TUDI VSE SADNE SOKOVE
BREZ STROKOVNIH PRIPRAV
BREZ IZGUBE ČASA
BREZ KAKRŠNIHOLI APARATOV

S POMOČJO **NIPAKOMBINA A/II.**
Odlična iznajdba današnje znanosti! Enostavno! Poceni! Higienično!
Odobreno od ministrstva za poljedelstvo.
Navodila in cenik pošlje brezplačno:

RADIOSAN, Zagreb, Dukljaninova ul. 1

krat dopust in še to samo za en dan. V mladih letih je pel tudi v cerkvenem zboru, zdaj je pa to opustil, ker nima za to časa.

Menim, da bi tudi pri nas, v Sloveniji, z lahkoto našli človeka, ki bi se mogel meriti z najbolj zaposlenim Angležem. Če drugje ne, na kmetih. Maršikateri kmet mora garati od ranega jutra do pozne noči in prijeti za vse. Poleg kmetovanja se mora pogosto lotiti tudi obrtniških del, če hoče izhajati s svojimi pičlimi dohodki.

Poroča v varstvu nabitih samokresov in strojníc

Newyork, septembra.

Neki newyorški odvjetnik, ki je bil še do nedavna eden najpopularnejših zagovornikov v »gangstrskih zadevah«, neki Richard Davis, se je pred kratkim poročil s svojo izvoljenko v kaj čudnih okoliščinah.

Pred cerkvijo je mladoporočenca čuvala cela četa stražnikov z naperjenimi samokresi in strojnimi. Takoj po poroki sta novoporočenca krenila na poročno potovanje in tudi tja so ju spremljali stražniki.

Odvjetnik je sam prosil policijo, naj ga zavaruje, ker je zadnje čase dobival grožnja pisma od svojih bivših klientov iz podzemlja. Davis se jim je zato tako zameril, ker je med nekim gangstrskim procesom izdal nekaj, kar je moral izdati, sicer bi sam prišel za zaple. Zdaj mu velja poskrbeti, da mu ostane koža cela.

Saloni za opoldanski počitek

London, septembra.

Pred kratkim so v Londonu odprli restavracijo s posebnimi saloni, kjer se gostje lahko po kosilu nekoliko odpočijejo. Posebni strežniki zbude goste, kadar naroke.

Pokazalo se je, da je ustanova zelo dobrodošla, saj se je poslužuje dosti ljudi. Posebno pa tisti, ki niso oženjeni in tisti, ki stanujejo izven mesta, pa imajo službe v središču mesta.

Ameriški hoteli skrbijo tudi za praznoverne goste

Newyork, septembra.

Na kongresu ameriških hotelirjev, ki se je pred kratkim vršil v Čikagu, so sestavili pravila, kaj se sme in celo mora napraviti v hotelu in česa se ne sme, da ostanejo gostje zadovoljni in se še vrnejo v hotel. Pred vsem pa v teh pravilih upoštevajo praznovernost gostov, saj je znano, da je 60 odstotkov ameriških gostov zelo praznovernih.

Ameriški hotelirji menijo, da je silno veliko podrobnosti, ki mora nanje hotelsko osebje paziti, da v nasprotnem primeru gostje ne pobegetjo iz hotela.

Tako bi na primer sobar, ki bi se držnil gostov klubok le za trenutek položiti na posteljo, takoj zletel iz službe, kajti baže je težko najti Američana, ki bi tudi po tem prišel kdaj v hotel. Po mnenju Američanov prinese klubok na postelji nesrečo.

Nadalje morajo biti postelje v hotelih postavljene vselej tako, da gostu ni treba vstati z leve noge. Hotelsko osebje mora vedeti za vsa ta in podobna pravila, če hoče v službi uspevati.

Brez zavesti na nogometnem igrišču

Kjöbenhavn, septembra.

V danskem mestu Holbaeku se je pred kratkim odigral na nogometnem igrišču kaj žalosten dogodek. Igrali sta dve moštvi prijateljsko tekmo.

Sredi igre so pa gledalci zagledali sredi igrišča brez vzroka tekati nekega igralca. Neprestano je dirjal kar po sredi igrišča in se ni niti malo zmenil za potek igre. Od časa do časa je zavil proti tribuni in debelo gledal ljudi. Spet nato je zdriljal v nasprotnikovo polovico igrišča in tam začel plesati. Ljudje so sicer vse to opazili, vendar niso takoj opozorili na to sodnika, ker je bila igra napeta in bi izgubili preveč časa. Ko je pa naposled zmedenec stopil k sodniku in ga vprašal, če ima trenutek časa, je zbudil njegovo pozornost. Ne da bi ga količkaj motilo, ko je sodnik napravil začuden obraz, ga je revež vprašal, zakaj se je zbralo toliko ljudi na igrišču in kaj se prav za prav tukaj godi. Sodnik je spoznal, s kom ima opravka, zato je takoj prekinil igro.

Igralca so peljali k zdravniku za živčne bolezni. Ta je ugotovil, da si je pri padcu na igrišču pretresel možgane in tako se mu je zmešalo. Ni čuda, da revež po tej še sam ni vedel, po kaj je prav za prav prišel na igrišče.

Plačilni:

Kaj ima najrajši vsak gost....

Pikolo:

Vem,

K&K

Proizvodi UNION, Zagreb

Novela „Družinskega tednika“

POZNA LJUBEZEN

Francoski napisal Frédéric Bouté

Alfred Ronce je imel že pet križev. Bil je močan in tršat ko grčavo drevo. Redki ščetinasti lasje so mu štrleli okrog blesketajoče se glave. Imel je navzgor zavihan nos, upadla lica in redko brado.

Bil je podoben brezhibno oblečenemu gizdalini, ki se ravna po najnovejši modi. Po tridesetih letih vztrajnega dela in ugodnih spekulacij v trgovini, si je pridobil veliko premoženje. Ker mu je kupčija z avstralsko volno premoženje pomnožila že čez mejo njegovega stremljenja, je prodal svojo hišo v predmestju in se preselil v lepo stanovanje na nekem odličnem trgu. Zdaj je hotel uživati. Dotlej je mislil samo na to, kako bo prisluzil denar. Zdaj si je pa na lepem zaželel svobode, zadovoljstva in dogodivščin. Čeprav je bil v trgovini bistroumen, se je zdelo, da bi bil v čustvenih zadevah velik nevednež.

Priiložnost za dogodivščine se mu je ponudila nekega meglenega decembrskega večera. Okrog enajstih se je Ronce vračal iz kluba z avtomobilom, ki ga je sam krmilil. Previdno je vozil čez neki most, obdan z meglo. Skozi to meglo je Ronce na lepem zapazil človeško postavo, ki je hodila ob ograji sem in tja. Ko se je približal, je spoznal vitko žensko postavo. »Kaj neki počne tukaj?« se je vprašal. Počutil se je ga je nemir. Zdelo se mu je, da se postava nagiblje čez ograjo.

Kot dober in plemenit človek je go-

spod Ronce ustavil svoj avtomobil, skočil ven in stekel proti postavki.

»Kaj pa počnete?« je zaklical in zgrabil neznanke za roko.

»Pustite me,« mu je odgovorila neznanke in se mu skušala iztrgati.

Gospod Ronce je zagledal krasen, skoraj otroški obraz pod valovitimi zlatimi lasmi, ki so uhajali izpod krznene čepice. Svetle oči so zrle vanj in zdelo se mu je, da so zalite s solzami.

»Hoteli ste se utopiti?« je vzkliknil razburjeno. »V vaših letih je to popolnoma nemogoče.«

»Pustite me,« je spet ponovila s slabotnim glasom.

Toda Ronce jo je še zmerom držal in se natančneje opazoval. Res je bila zelo mlada in zelo lepa. Neizkušeno srce gospoda Ronca je divje in močno utripalo. Nesrečno dekletce je zanesljivo hotelo v smrt zaradi nesrečne ljubezni. Usoda je pa poslala še o pravem času prav njega, Alfreda Ronca, da jo reši. To dolžnost mora po vsaki ceni izpolniti.

»Stopite v avtomobil, otrok moj,« je dejal vznemirjeno.

»Kam me boste peljali?« ga je vprašala.

»Na svoj dom.«

Nekaj časa se je obotavljala in gledala gospoda Ronca. Njegov obraz ni bil lep, bil je pa nad vse dobrodušen. Zaupala je in stlopla v avto.

Čez dvajset minut se je v lepo salonu gospoda Ronca že ogrela, okrep-

čala s skodelico dobrega čaja in pričela svojemu rešitelju pripovedovati svoj doživljaj.

Pisala se je Marcella Verdierjeva, daktilografinja. Stanovala je pri svojih starših. Oče je bil uradnik in zelo strog. Hotel je, da bi se poročila z nekim bogatim, starejšim človekom. Ona je pa ljubila drugega, mladega uradnika, tovariša v službi, ki je bil kajpak lep in reven. Zato je prišlo v družini večkrat do prepira in prav tako tudi ta večer. Mladi uradnik je prišel k očetu, ta ga je pa postavil pred vrata. Hotela je z njim, pa je ni maral s seboj, bodisi iz obupa ali pa iz strahu, da bi izgubil službo.

Zato je od doma pobegnila.

»Ali ste hoteli napraviti samomor?« je vprašal nato gospod Ronce.

Ni mu odgovorila. Zdelo se je, da jo vse na tem svetu utruja.

Gospod Ronce je dekletu odstopil svojo sobo, sam je pa spal na divanu v salonu.

Drugi dan je dejal služkinji, da ga je obiskala mlada sorodnica z dežele. Bil je v veliki zadregi. Marcella ni mogel obdržati v svojem stanovanju, to se ne bi spodobilo. Misel, da bi zlorabil njen težavni položaj, se mu je zdelo odvratna. Niti na to ni mogel pomisliti, da bi jo odločil, ker se mu je zdelo, da mu človekoljubnost nalaga dolžnost, da jo reši propada.

Razen tega si je moral priznati, da jo ljubi. Prvič v življenju je nekoga vzljubil. Dotlej mu trgovina ni dala časa za ljubezen.

Preden se je pa odločil, se je hotel prepričati o resničnosti dekletovega pripovedovanja. Neki pisarni je dal nalogo, naj zadevi pogleda do dna.

Tako je gospod Ronce izvedel, da je bilo v pripovedovanju mlade Marcella res vse, razen dveh, treh podrobnosti:

njen ljubimec ni bil uradnik in tudi ni imel nobenega poštenega poklica. Marcella je pregovorila, da je odšla od doma na veliko žalost njenih staršev. Zdelo se je, da z namenom, da bi jo izkoristil in da bi trogal z njeno lepoto. Marcella se je temu uprla, zato je tudi od njega pobegnila.

Vse to je izvedel gospod Alfred Ronce, pa ni ničesar verjel.

»Tako govore njeni domači,« si je mislil. »Sicer pa, če je tudi resnica, dokazuje, kako je dekletu v globini duše pošteno.«

Blizu svojega stanovanja je najel za Marcella majhno stanovanje. Lepo ga je opremil in priskrbel Marcella mesečni dohodek.

»Zdaj je nearečno deklet vsaj svobodno in samostojno, meni pa ne more nihče ničesar očitati.«

Obiskoval jo je na skrivaj. Marcella mu je dejala, naj si priskrbi ključ njene stanovanja. Pogosto jo je vodil v restavracije in v gledališča. Na moč ponosen je stopal ob lepem dekletu, nasproti njej se je pa vedel čisto prijateljsko in skoraj očetovsko. Od nje se je junaško poslavljaj pred vrati njene stanovanja. Njegova čustva pa že davno niso bila očetovska. In ko se je vračal v svoje razkošno stanovanje, se je zmerom znova ogledoval v zrcalu in se vpraševal, ali je res tako grd, da ne more vzbuditi ljubezni, ki je njega samega tako prevzela.

Ob ponedeljkih zvečer gospod Ronce nikoli ni bil prost. Večerja je z dvema svojima prijateljskima, ki sta bila kakor on še samca in velika sladokusca. Nekaj ponedeljk, tri mesece po prvem ponedeljk, mu se je pa zgodilo, da je eden izmed prijateljev gospoda Ronca zbolel, drugi je moral pa odpotovali. Gospod Ronce je izvedel to v zadnjem trenutku. Tedaj se je

odločil, da preseneti Marcella in jo popelje v gledališče.

V malo Marcellino stanovanje je prišel gospod Ronce kajpak spet na skrivaj, ker je imel ključ. V predsobi je pa zasilil glasove.

Odprl je vrata in ostrmel. Za pogrnjeno mizo je sedela razkošno oblečena Marcella na kolienih nekega mladčnika, ki ga gospod Ronce ni poznal. Marcella je kriknila in poskočila, mladčnik je pa zbežal kolikor so ga nesle noge in se med vrati zadel ob osuplega gospoda Ronca.

Gospod Ronce se je počasi vendarle zavedel.

»Ah,« je žalostno vzdihnil, njegov glas je izdajal globoko bol in veliko osuplost.

»Kaj naj mu rečem? Če me požene nazaj na cesto?« se je ihtel spraševala Marcella in se naslanjala ob mizo.

»Kdo je ta človek?« je naposled spregovoril gospod Ronce z zamolklim glasom.

»Sosed z gornjega nadstropja,« je jokavo odgovorila Marcella. »Dvoril mi je, bilo mi je tako dolg čas.«

In na lepem je spoznala, da je to krasen izhod, čeprav je komaj verjela, da se ji bo posrečil. Zato je nadaljevala:

»To je vaša krivda, Alfred; strašno je toda vi ste krivi. Zakaj ste me s svojo hladnokrvnostjo tirali do skrajnosti. Zakaj niste hoteli spoznati, da vas ljubim?«

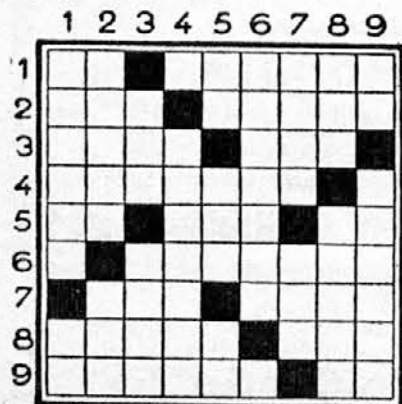
Res je bila Marcella v tem trenutku ganjena. Kdo bi mogel popisati veselje, ki je na lepem zasijalo na obrazu gospoda Ronca.

»Oprostite, draga moja! Nisem mogel verjeti v takšno srečo. Da, sam sem kriv. Poročiva se, Marcella, ali hočete?«

Marcella je molče priklimala.

Križanka in uganke

KRIZANKA

Pomen besed:

Vodoravno: 1. sibirski reka; del voza; 2. francoski kanton, narobe pa naš otok; star denar; 3. ujeta; zaimek; 4. šport; 5. števnik; svatovanje; zaimek; 6. star naslov; 7. čebelin izdelek; japonski admiral; 8. kraško vino; mednarodna organizacija književnikov; 9. svetopisemska gora; egiptovsko božanstvo.

Navpično: 1. ostanek ognja; zaimek; 2. plemič; ujeta; 3. obrtnik; majhen denar; 4. vrsta jelenov; 5. ploskovna mera; drag; predlog; 6. star vojak; 7. samostanska čast; orožje; 8. vodna žival; zver; 9. ploskovna mera; gora v Sloveniji.

SKRIVALNICA

V * A *
* U * A
N * S *
* L * P
R * B *
* Z * S
M * T *

Namestu zvezdic vstavi črke A A A B I I J K L O R R S, da dobiš v vodoravnih vrstah pregovor.

IZLOČILNICA

PETEK - SKLEDA - INDIJA - ELIJA - AJDA - AGATA - LOPATA - BOTER - KOZEL - ZORAN - BESEDA - ZAVORA - SADIKA - JABLANA

Iz vsake besede vzemi dve zaporedni črki in sestavi iz njih pregovor.

POSETNICA

Srečko Palik in Komp.

Kaj je lastnik te firme po poklicu?

DOPOLNILNICA

SUGILAORIOBAUV

A A D A S A A B A A G O A S

Namestu zvezdic vstavi prave črke, da dobiš v navpičnih vrstah besede, v srednji vodoravni pa pregovor.

OPEKE

OST
EKS DOS
OST MLA ERJ
NOR EKJ KAČ
JAR ČEZ EM TJE

Uredi te opeke prav, da ti bodo dale pregovor.

PREMIKALNICA

DAZDOMIR
PREPARACIJA
VALOVANJE
PRIČESKA
LITVANEC

Premikaj te besede tako, da dobiš v treh zaporednih navpičnih vrstah tri zemljepisna imena.

Rešitve ugank iz prejšnje številke

Križanka: Vodoravno: os, pokora, sad, sobar, orel, las, Ganimed, olj, dim, so, Rogatec, San, Reni, Sanin, Man, Apatin, ta. Navpično: Orogov, as, saraj, Sap, dan, rana, limonit, os, mig, n, koledar, obed, tem, res, senat, ar, kocina.

Magičen kvadrat: Kotor, Odesa, teren, oseka, ranar.

Račun s črkami: Število 2257335 deliš s 345 in dobiš 6543.

Skrit pesnik: Srečko Kosovel.

Zlogovnica: Maribor, Učice, Rogatec, Sevnica, Karlovac, Apače, Slatina, Otoče, Bistrica, Ogulin, Tetovo, Apatin. — Murska Sobota.

Premikalnica: Izidor, Marija, Emerik.

Magičen kvadrat: kačak, arena, Cerin, Anica, Kanal.

NEGA IN LEPOTA MLADIH DEKLET

Mlada dekleta morajo svojo lepoto še dosti pazljujev in skrbneje negovati kakor zrele dekleta ali žene. Mlada dekleta imajo po večini čisto, nežno polt, zato je njihova naloga, da takšno čim dalj časa ohranijo. To je prav tako važna naloga kakor polepsati si kožo, če ni čista. Lepotičenje deklet izpod 16. leta mora biti zelo skromno, ker ni gršega kakor mlado dekle, ki je zelo očitno našminkano. Razen tega pretirano šminkanje deklet napravi starejše.

Mlada dekleta s šminkanjem dosežejo ravno nasproten učinek kakor ga žele. Ali pa tudi ne. Nekateri se hočejo, kakor vemo, po vsaki ceni zdeti starejše kakor so. Potlej posnemajo vse tisto, kar si smejo privoščiti starejše dame. V nobenem primeru si mlado dekle ne sme barvati las. Najlepše pri mladem dekletu je, če ima lepo negovane lase. Če ima že trajno kodranje, naj bo; še bolj pazljivo mora pa negovati lasišče, da si ohrani zdravje. Nikar naj vsaka ne misli, da se ji bodo na primer podali čisto svetli lasje, če so se podali Jean Harlow, ki je bila že v pet in tridesetem letu.

Pri negi lepote je predvsem treba vedeti, kaj se človeku poda, kaj ga pa kazi. Posebno mlada dekleta kazi rdečilo na licu, ki jih dela dosti starejše. Če imajo na navno rdeča lica, naj bodo zadovoljne, če jih pa nimajo, pa nikar ne rdečite. Najlepša je naravna barva polti. Nardčite se lahko prav naravno zvečer, če oblečete obleko takšne barve, ki vas napravi še bolj blede.

Tudi ustnice mladega dekleta ne smejo biti ostro začrtane in ne na debelo namazane. Sploh je največja napaka deklet pri negi lepote pretiravanje. Dekle doseže zaželen učinek le, če se pri slehernem pripomočku varuje pretiravanja.

Puder lahko uporablja vsako dekle, ker varuje kožo pred prahom. Razen tega imajo mlada dekleta pogosto masten nos. Najprej naj ga zjutraj obrišejo z vato, namočeno v razredčenem alkoholu, potlej naj ga pa narahlo napudrajo.

Bog ne daj, da bi mlada dekleta, posebno izpod 16 let, barvala trepalnice. To jih napravi starejše kakor katero koli pretiravanje pri lepoticenju. Najzanesljivejši in najboljše sredstvo za dosego lepote pri mladih dekletih so čistoča, zdravje in šport. S trdo vodo se ni priporočljivo dosti umivati. Bolje je uporabljati limonovo kremo, ki se hitro raztopi, potlej jo pa izmiti s prekuhanjo, mehko vodo. Nikoli se ne umivajte z vročo vodo, ki razširi znojnice. Če imate suho kožo, se zvečer natrijte z limonovo kremo.

Mlada dekleta morajo svoje roke prav tako negovati kakor starejše dame. Važno je, da po kopanju in umivanju roke natrete s kremo. Mlada dekleta tudi ne smejo preživiti loščiti svojih nohtov. Najvažnejše je, da imajo zmerom skrbno očiščene. Če se že katera nohte lošči, naj si jih prav diskretno, še bolje je pa, da si jih sploh ne.

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere

Četrtek: Telečja obara, ajdovi žganci. Zvečer: Mlečen močnik.

Petek: Krompirjeva juha, zabeljen stročji fižol. Zvečer: Palačinke, kompot.

Sobota: Goveja juha z vlivanci, paradižnikova omaka, krompirjev pire. Zvečer: Govedina od opoldne v solati, kava.

Nedelja: Zelenjavna juha, nadevana paprika, pražen krompir. Zvečer: Mlečen zdrob.

Ponedeljek: Goveji golaž, polenta. Zvečer: Kumare s krompirjem, kava.

Torek: Goveja juha z rezanci, krompirjeva omaka, govedina. Zvečer: Ocvrta jetra, krompir v kosih.

Sreda: Fižolova juha, zabeljeni široki rezanci, solata. Zvečer: Fižol v solati.

Jedilnik za premožnejše

Četrtek: Goveja juha z zdrobovimi cmoki, prepražena govedina, pražen krompir, mešana solata. Zvečer: Ocvrta jetra, krompirjeva solata.

Petek: Lečnata juha, fini kruhovi cmoki, jabolčni zavitek, jajčni puding. Zvečer: Pečenjak, kompot.

Sobota: Kruhova juha, nadevana govedina, pražen riž, solata. Zvečer: Hrenovke, cvetačna solata.

Nedelja: Ragu juha, ocvrti piščanec, pečen krompir, mešana solata, linska torta. Zvečer: Mrzel narezek, pečivo, kompot.

Ponedeljek: Zelenjavna juha, nadevane žemlje, solata, kompot. Zvečer: Ocvrte satafale, solata.

Torek: Krompirjeva juha, telečji zrezki, sladko zelje, krompirjev pire. Zvečer: Rižev narastek, kompot.

Sreda: Golaževa juha s prepraženimi kruhovimi kockami, fini polpeti, zabeljeni špageti, solata. Zvečer: Ocvrta jajca, solata.

Pojasnila:

Nadevana govedina: Kuhano govedino narežite na zrezke in naložite med dva in dva kosa tale nadev: nekoliko sesekljane čebule, prepraženih in sesekljanih kislih gobic in nekoliko mleka. Vse dobro premešajte in po okusu poprajte. Posamezne kose govedine položite v kozo in nanje položite kose

krompirja, ki ste ga pražili z govedino vred. Nastrgajte čez vse to nekoliko parmskega sira ali kaškavalja, dodajte nekoliko presnega masla in dajte v pečico, da se rumeno zapeče.

Nadevane žemlje: V kozo dajte za jajce presnega masla in eno telečjo ledvico ter pustite, da se nekoliko popraži. Ko je ledvica prepražena, jo sesekljajte prav na drobno. Vzemite nekaj mlečnih žemelj, prerežite jih čez polovico in izdolbite iz njih sredico. Pomočite jih v hladno mleko. Sesekljano ledvico zmešajte s sredico, dodajte dve žlički prav na drobno sesekljane peteršilja in po okusu drugih začimb, drobno stepen rumenjak, soli in popra. S tem nadevom napolnite žemljice, položite na vsako košček presnega masla in jih dajte v pečico, da se nekoliko zapečejo. Na mizo jih dajte še zelo tople.

Olje, jajca, limona in mleko v domači kozmetiki

Vsaka ženska ve, da je mnogo zelo poceni lepotnih pripomočkov, ki jih lahko naredi doma, po svojem učinku pa lahko tekmujejo z najdražjimi kozmetičnimi metodami. Na žalost je pa zelo malo žensk, ki se negujejo z domačimi kozmetičnimi pripomočki, morebiti zato, ker se jim zde preveč preprosti. Zanimajo se zmerom rajši za najnovejšo kozmetične pripomočke, ki se jim zde uspešnejši, a včasih prav nič ne nadkriljujejo preizkušenih pripomočkov domače

Monogrami — entel — ažur
gumbnice — gumbi — plise
fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
LJUBLJANA, Frančiškanska ulica

Vezenje perila, predtisk ženskih ročnih del

kozmetike. Pri tem ne mislimo na vsakdanje telovadne vaje ali na vsakdanjo nego obraza; našli vam bomo nekaj preprostih preizkušenih pripomočkov, ki so prav tako izdatni kakor dragi kozmetični pripomočki.

Preden začnete zjutraj negovati obraz, je dobro, da nekaj minut preje počivate oči z vato, namočeno v kamilicnem ali lipovem čaju.

Zvečer, preden očistite obraz, prav tako počivate oči, a to pot z borovo vodo. Zanesljivo veste, da so moderne in lepe dolge goste trepalnice in obrvi, zato jih zvečer, preden greste spat, namažite z ricinovim oljem; z rednim uporabljanjem ricinovega olja bodo postale trepalnice dolge in se bodo lepo svetile.

Čudovit je učinek toplega olivnega olja; z njim si namažite lasišče in ga močno vtirite vanj in dan preden si boste umili glavo. Olivno olje namreč krepi in pospešuje rast las.

Naj bodo lasje še tako kratki, pred česanjem jih morate izčetrkati. Ščetkajte se zmerom v smeri od čela nazaj hitro in enakomerno.

Vroče kopeli se izogibajte zlasti zjutraj, če nimate časa za daljši počitek. Vroča kopel človeka oslabi, zato se kopajte v vroči vodi le zvečer preden greste spat. Zjutraj se kopajte v srednje topli vodi, med kopanjem jo pa razhlajajte. Po kopanju se dobro zdrgnite z brisačo, namočeno v mrzli vodi; tako boste osvežili živce in boste drugi dan laže delali.

Olje, jajca, limona in mleko. — vse to lahko uporabite pri lepotni negi. Marsikatera ženska maže obraz z beljakom, ker beljak zapira znojnice in osvežuje kožo. Če se po obrazu drgnete z limono, bo postala koža bela, zato z limono čistimo tudi roke, če umazanoosti z njim ne moremo odstraniti z milom. Če imate suho kožo, limone ne smete uporabljati. Olje hrani in mehča kožo. Za suho kožo je izvrsten pripomoček rumenjak. Rumenski stepi, dodaj mu žlico dobrega olja in nekaj limonovih kapljic in se s to zmesjo takoj namaži po obrazu. Ko se posuši, se spet namažite, ko je pa tudi ta plast suha, se umijte v deževnici. Potlej se namažite s kremo. Beljak dobro učinkuje na mastno kožo z razširjenimi znojnicami. Vanj kanite 20 limonovih in 20 konjakovih kapljic, potlej pa to vse skupaj dobro stepite.

Za nego obraza sta priporočljiva tudi mandljevo mleko in mandljeva krema. Glavni in prvi predpogoj za lepoto je: dolgo spanje, skrbna nega kože, abstinenca, veliko telovadnih vaj, da ostanete mišice sveže, prožne in močne.

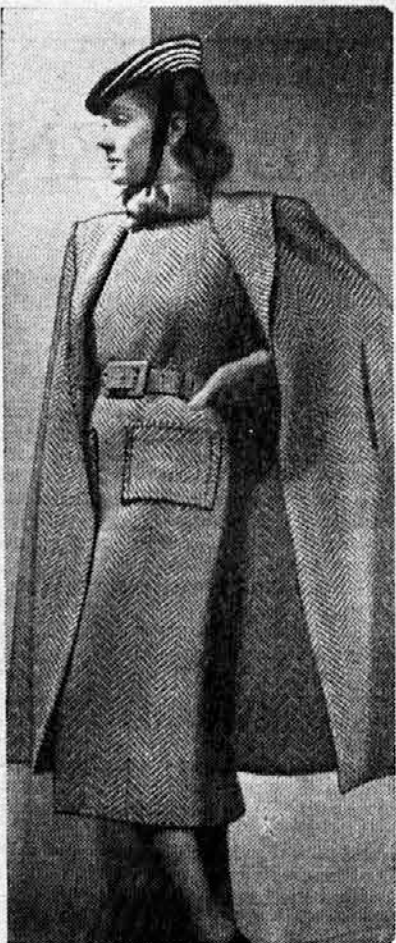
Zenske se danes tako pogosto tehtajo, da jim je to postalo kar navada. Kajpak moramo skrbeti za svojo težo, vendar nikar ne glejte na to, ali ste za nekaj dek težji ali lažji. Takšne malenkosti uničujejo živce, lepoto pa prav nič ne pripomorejo.

Predvsem pa igra važno vlogo v ženski lepoti lepa pričeska, kajti lepo počesana ženska je tudi zmerom čedna in simpatična.

Iz Pariza nam poročajo..

Za pisarno ali trgovino je lepa črna halja iz jerseyja, spredaj naj bo pa vstavljen del iz rdečega jerseyja.

Se zmerom znajo Parižanke ceniti eleganten črn kostim. Zdaj ga ne rase samo s primernimi torbicami in klobuki, pač pa tudi z dežniki in dež-

Počovalna garnitura v stilu Grete Garbo iz grobege, črnebelega sukna. Zraven se sijajno poda korralorček pas in pahovka iste barve. Posebno eleganten je dolg kep, ki se lepo poda zlasti vitkim in visokim postavam.

Nekaj novih klobukov

Moder klobuk z visokim oglavjem in vijoličastim trakom, ki zadaj štrli v zrak in s svojo živo barvo klobuk zelo poživl. Jesenska moda polaga veliko pažnjo na »pritikline«: rokavice iz svinskega usnja, Chamberlainov dežnik in pisano pahovko za vratom.

Bel klobuk s temnomodrim trakom, eden tistih modelov, ki ne polepsajo obraza, temveč narobe zahtevajo posebno lepoto. Današnja moda v resnici mnogo terja od nas!

Izbira klobuka k jesenskem barvastemu kostumu je včasih kar nevhvaležno delo. Če ne izberete s sigurnostjo, utegnate zaiti v nevarnost, da izberete klobuk, ki bo kostimu vzel ves čar namesto da bi ga poživl. Pri klobučku in pahovki iz istega tvoriva, ki ju vidite na sliki, pa ne nevarnosti ni, zato vam ju od srca priporočamo.

nimi plašči. Črn kostim, zelen klobuk s črnim trakom, zelen celofanast dežnik in prav takšen plašč, takšna je elegantna Parižanka ob slabem vremenu.

Nogavice perilo dežniki

v najboljši kvaliteti, po tovarniških cenah, v prodajalnah tovarne

VIDMAR

Pred Skotijo 19
Prešernova ul. 10
Gospodstva 2
Tyrševa 5, Palača „Slavija“

Prihodnjič:

KAKO SPLETEŠ
JESENSKO JOPICO

Proč z gubami!

Vzrok gladkega lica ni obilica masti, temveč napetost tkiva. Mlado lice je že samo po sebi sveže in ima gladko kožo. Vendar se dogaja, da se tudi na mladem licu pokažejo gube, ali se vsaj začno kazati.

Gube se napravijo tudi ljudem, ki morajo veliko govoriti, tako na primer govornikom itd.

Gube nastanejo tudi, če lične mišice preveč delujejo, na primer pri pačenju, dviganju obrvi, spuščanju ustnih kotov itd. To so tako imenovane mimične gube.

Po prestani bolezni, ko ste precej izgubili na teži, ali po prehitri shujšanju, postane koža mlahava in pokažejo se navpične gube. Pri tem se ovele lične mišice začno spuščati navzdol.

Vse te vrste gub se lahko pojavijo tudi pri mladih ljudeh. Pri starejših ljudeh postane kožno tkivo neprožno, stanice se počasneje množijo, masno tkivo postaja šibko, pa tudi prožne mišice izgubljajo moč. Zato nastajajo gube.

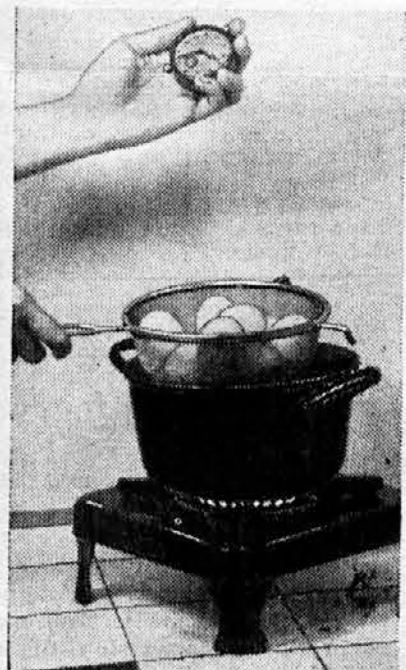
Pri odstranjevanju gub je najvažnejše, da kri kar najhitreje kroži v tistih delih, kjer so se pojavile gube; zato jih je treba bolj hraniti in okrepiti proces obnavljanja tkiva. Najučinkovitejši pripomoček za to je masaža lica, toda samo masaža z rokami in ne z različnimi preparati.

Razen tega odstranjujemo gube z obkladki — najbolje v zvezi z masažo. Nagubana mesta moramo zmerom močno natreti s hranilnimi kremami, ki imajo v sebi veliko vitaminov ali hormonov.

Odstranjevanje gub pa še ni dovolj, ker s tem ne moremo pridobiti notranje moči tkiva. Okrepiti je treba izmenjavo snovi. To dosežemo z bivanjem na čistem zraku, s športom, telovadbo in ustrežajočo hrano.

Pri tem pa ne smemo uporabljati nikakršnih preparatov. Samo zdravnik

Praktični nasveti

Jajca si na najlažji način dolgo ohranite sveža, če jih pol minute kuhate, da se zgornja plast beljaka strdi. Tako bo imelo jajce zaščitno skorjo. Najbolje je, da daste jajca v primerno rešeto in jih držite nad vrelo vodo, da lažje kontrolirate čas. Če jih potlej zavijete še vsakega posebej v časopisni papir, vam bodo precej časa ostala sveža.

Neka Američanka je prišla na sijajno idejo. Iz starega sode je svoemu miljenčku napravila zibelko. Pobarvala ga je s svetlo barvo, obroče pa s temno. Neka ameriška bolnišnica je bila tako navdušena za zibelko, da si je takšne nabavila in eno celo razstavila.

Novi jesenski klobuki. Pariške modistinj se na moč trudijo, da bi iznašle prav posebne modele klobukov — in to jesen se jim je to v polni meri posrečilo. Nekateri izmed njih so skoraj fantastični. Seveda si solidne dame že žele dneva, ki bi jim vrnil solidnejšo modo v pokrivalih. Tega pa očitno ne bodo še tako kmalu dočakale. — Naš model zgoraj je pravi postiljonski klobuk, z drzno privihanimi kraji. Oglavje, podobno cilindru, je zavezano z zelo široko satenasto pentljo. Klobuk je iz mehkega velurja. — Pod njim je model iz mornarskosinje klobučevine s širokimi kraji. Na pentlji je pripeta bronasta oblika. — Na desni pa vidite res eleganten klobuk s površno privihanimi kraji in oglavjem, prav tako na eni strani nekoliko potlačenim. Ker je model res iz fine klobučevine, ga lahko poljubno oblikujete.

lahko odloči, ali sezite po primernem preparatu, ker pozna odnose med telesnim sestavom in nastajanjem gub.

Če imate gube, ne pijte alkohola in kave, jejte mnogo zelenjave in sadja. Začnite z masažo, najbolje je, da po gubah nalahno udarjate s konci prstov, namazanimi s hranilno kremo.

Uporabljajte redno kremo s hormoni ali vitamini.

Umivajte se z zeliščno vodo iz jagodovih, arnikovih in borovničevih listov.

Obkladke iz Amarila čaja napravite takole: dve žlički Amarila čaja poparite z vrelo vodo, pustite, da se nekoliko ohladi, potlej ga pa odcedite. V ta odcedek pomočite krpo, jo ožmite, potlej si jo pa položite na obraz: čez njo pokrijte suh robec. Kmalu se vam bo zdelo, kakor bi se vam koža parila. Naposled nekaj časa s konci prstov udarjajte po licu. Obkladke menjajte: najprej 4 do 5 toplih, nato pa spet prav toliko mrzlih.

Gube na čelu in v očesnih kotih zanesljivo povzročata kratkovidnost. Zato pojdite k očesnemu zdravniku, da vam pregleda oči. Vsekakor pa morate, če hočete odstraniti gube, natirati kožo s hranilno kremo in hranilnim oljem zoper gube, pred spanjem pa olje in kremo zbrisati z obraza.

Kako očistiš dežnik?

Umazanega dežnika ne smete nikoli prati takrat, kadar je že suh, temveč takrat, ko je še vlažen. Razpnite ga in ga operite z mlačno vodo. Krpo pomakajte v vodo in drgnite dežnik. Vodi morate dodati kavno žličko amonijaka. Ko ste ga oprali s tem, ga izplaknite z vodo, ki ste ji dodali nekoliko kisa, da prevleka ne izgubi barve.

Stari dežniki navadno ne drže več vode in skozi njih prši dež. Sami jih lahko temeljito impregnirate. Kavno žličko parafina in kakšnih 30 žličk petroleja dobro zmešajte, dokler se parafin popolnoma ne raztopi v petroleju. S to tekočino operite prevleko. Odprite ga in ga sušite na zraku in pazite, da ne bo na soncu.

Ljubka volnena oblečka za šolo in pisarno. Temeljni ton je drap, kocke so pa iz črnih prog. Pas in majhen ovrtnik sta iz črnega laka. Oblečka je zato tako učinkovita, ker so krilo, rokavi, pentlja in žepki rezani posevno.

● Porabni nasveti

Če se hočete v kuhinji iznebiti vonja po zelju, vrzite v vodo, ki se v njej kuha zelje, skorjico kruha.

Če v kuhinji diši po ocvrti ribi, vrzite v ogenj nekoliko sladkorja.

Da se prikuha prej skuha, stresite v vodo nekoliko sode bikarbone.

Da gobe ne počrtnijo, jih položite v mrzlo vodo, ki ste ji pridali nekoliko moke.

Fižol in sočivje sta preje kuhana, če ju pred kuho namakate v mrzli vodi. Takoj ko prikuha zavre, odcedite vodo in prilijte vrelo vodo.

Če hočete uporabiti mast ali olje, ki se je v njem cvrla riba, za zabelo, ožmite vanj pred cvrenjem nekoliko limoninega soka.

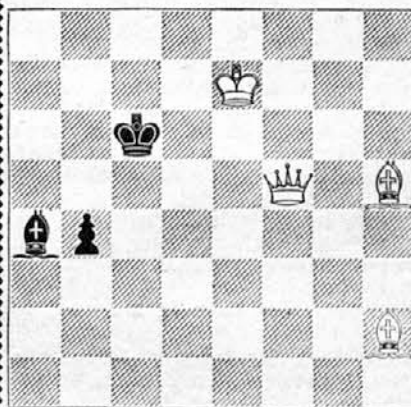

Klasična kockasta oblečka za male šolarke, ki popolnoma odgovarja potrebam živahnih deklet. Narejena je kaj preprosto, kljub temu je pa kraj, ki dolga leta zelo priljubljen in bo še dolgo ostal.

ŠAH

Problem št. 96

Sestavil W. A. Shinkman (1899)

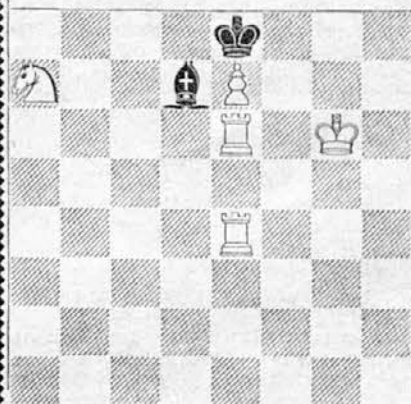

Mat v 3 potezah

Kdor bo razpletel gornjo nalogo, bo moral priznati, da je njen avtor pravi problemski genij, kajti s samo 7 figurami sestavi tako čudovito žrtveno kombinacijo, se ni še izlepa komu posrečilo. (B 83)

Problem št. 97

Sestavil Rudolf l'Hermet (1883)

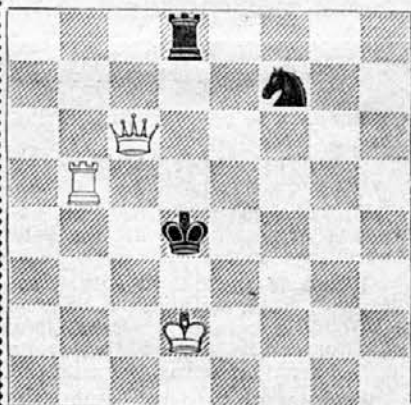

Mat v 3 potezah

(B 76)

Problem št. 98

Sestavil V. Marin (1895)

Mat v 2 potezah

(B 24)

Rešitev problema št. 93

1. a4-a5	Kd4-d5
2. Da1xc3	Kd5-e6
3. Dc3-f3	Ke6-d6
4. Df3-c6 mat.	

2. ...	Kd5-e4
3. Dc3-d3 šah	Ke4-f4
4. De3-f3 mat.	

1. ...	Kd4-e4
2. Da1xc3	Ke4-f5
3. Dc3-c6	Kf5-f4
4. Dc6-f3 mat.	

2. ...	Ke4-d5
3. Dc3-c4 šah	Kd5-d6
4. Dc4-c6 mat.	

1. ...	Kd4-c5
2. Da1xc3 šah	Ke5-b5
3. Dc3-c4 šah	Kb5xa5
4. Lf6-d8 mat.	

1. ...	Kd4-c3
2. Da1xc3 šah	Ke3-f2 (e2)
3. Dc3-d3	kar koli
4. Lf6-h4 mat.	

Rešitev problema št. 94

1. Lc1-d2	kar koli
2. Dd5, b1 ali Lg6 mat.	

Rešitev problema št. 95

1. Ta1-c1	Kg3-h3
2. Te1-e4	Kh3-g3 ali pa g4-g3
3. Te4-e3 (h4) mat.	
1. ...	Kg3-f3
2. Sa3-c4	kar koli
3. Te1-e3 ali Sc4-e5 mat.	

Da bo vsa družina vesela, je treba samo kupiti »Družinski tednik«!

24. nadaljevanje

»Nisem lovil svoje žene pri vas, madame, Grofica d'Armonsova ima dom, kjer upam, da bi jo lahko dobil. Ali je pri vas, sem vprašal samo zato, ker se nisem preje zanimal, kje prav za prav je.«

»Niste se zanimali? Torej niste bili prepričani, da bo tu?«

»Ne. Z vami, madame, sem hotel govoriti!«

Prijazno se mu je priklonila. »Neizmerno me veseli, da cenite sivo glavo bolj kakor temnolaso.«

In z nasmehom je dodala: »Mislim, da to ni bil edini vzrok vašega obiska. Ali mi ne bi hoteli pojasniti tudi pravi vzrok?«

Toda ko je hotel Filip spregovoriti, mu je rdečica zalila obraz. »Dovolite mi, madame, da igram z odprtimi kvartami.«

»Prosimo...«

»Saj veste, kako je z menoj in z mojo ženo.«

»Renata mi je govorila samo o sebi... Kako je z vami, sama ni vedela.«

Ta odgovor je grofa zmedel. Nerodno mu je bilo, ker se mu v tem trenutku ni dalo igrati z besedami, zdelo se mu je pa, da se igra baronica z njim kakor mačka z miško.

Potrudil se je, da bi ostal miren, in nadaljeval:

»Renata seveda tega ni mogla vedeti... Tudi jaz do zadnjih dni nisem vedel prav ničesar.«

»Mislija sem, da sta bila med seboj trdno dogovorjena: ženitev, ki ne velja... ali pa, ki velja prav malo. Medsebojen dogovor, da bosta živela drug daleč od drugega, nikakršna ločitev, pač pa sporazum, da si bosta ostala tujca. Tako je bilo, kajne?«

»Da, do danes.«

»Ali se je kaj spremenilo?«

»Zal!«

»Kaj me pa strašite? Ali se je Renata kaj hudega primerila?«

»Ne vem.«

»Kdaj ste jo pa zapustili?«

»Zvečer... po materinem pogrebu...«

»Da, res! Izvedela sem, kakšna nesreča vas je zadela. Renata mi je pisala, kako je ta izguba udarila tudi njo.«

»Kdaj vam je pisala?«

»Včeraj sem dobila njeno pismo.«

»Iz Pariza?«

»Ne. Bila je pri stricu... Piše se...«

»Serge de Louigny?«

»Da!«

»Ali je pisala kaj o meni?«

»Prav malo... Mimogrede nekaj besed!«

»Torej nekaj zlobnih besed?«

»Zakaj zlobnih? Renata ni nikoli zlobna.«

»Ker sem se vedel proti njej kakor pobalin.«

»Nekoč, toda to se pozablja.«

»Ne, zadnje dni.«

»O, kako je pa to mogoče, gospod d'Armons? Vi, ki ste tako dobro vzgojeni?«

»Nisem se spoznal in sem ji rekel... Oh, rajši ne govorim.«

Poslednje besede je izrekel tako odkritosrečno in tako obzaločujoče, da se je baroničin obraz kar raznežil.

»Povejte mi to, Oba samo drug drugemu zastrupljata življenje.«

»Jaz res! Ona ne... Njej nisem mogel ničesar očitati.«

»Moja mala Renata je bila zmerom takšna.«

»Tudi jaz že začenjam to verjeti.«

»Že zaradi ljubezni do resnice morate verjeti.«

»Torej verjamem... Zaradi ljubezni do Renate!«

Stara dama je vstala:

»Ali govorite resno?«

OD ZAKONA DO LJUBEZNI

LJUBEZENSKI ROMAN ★ Iz francoščine prevedla K. N.

»Iz dna srca, madame. Renato sem prvič videl pred petimi ali šestimi dnevi, pa nisem vedel, da je moja žena. Šele pred štirimi dnevi sem izvedel, kaj me veže nanjo, in odlej nisem mogel poneti zapreti oči ob sami misli, da sem izkopal tak prepad med njo in seboj.«

»Kaj naj to pomeni? Zdi se mi, da mislite resno? Torej ste se zaljubili v svojo ženo?«

»Da, ko sem jo prvič zagledal. To se vam mora zdeti smešno, ne?«

»Kaj še!... Nasprotno! Renata ima vse, kar je treba, da zbudi ljubezen na prvi pogled. In to se mi zdi čisto prav.«

»Na nesrečo sem jo užalil, tako neumno užalil, in tako nerodno.«

»Povejte mi to. Zanima me, ali ne pretiravate. Po njenem pismu ne bi sodila, da ste se ji na novo zamerili.«

»Vse vam bom povedal in potem presodite... Mojo odkritost mi boste pa poplačali s tem, da bom smel prebrati Renatino pismo... Po vsaki

»Priznati moram, da je to hujše, kakor sem pričakovala.«

»Zal!«

»Renata bo imela tisoč vzrokov, da vam ne odpusti.«

»To pravite vi, ki jo poznate?«

»Zmerom si je želela, da bi se vam za preziranje maščevala.«

»Prav je imela.«

»In vendar govori nekaj v vašo korist.«

»Ali se ne motite?«

»Ne. Za vas govori to, da obtožujete sebe še večjih grehov, kakor ste jih v resnici storili.«

»In temu pravite, da je v mojo korist?«

Zmajal je z glavo in jo zagrenjeno pogledal, toda ona se je samo nasmehnila in potem nadaljevala:

»Lepa je, vi pa ji rečete, da je vaša žena grda; mislite samo na móro, ki vas je tako dolgo tlačila. In vaša žena stoji pred vami! To je vse tako čudno smešno, da se Renata zaradi tega ne bo mogla

»Ali se je Renata že prej odločila? Ali veste, kaj je sklenila?«

»Resno se je mislija maščevati zaradi vašega preziranja in morda je nekoliko pretiravala svojo jezo, da bi vas bolj zadela. Zdaj glejte, da boste to popravili.«

»Ali mi boste pokazali njeno pismo?«

»Ne bi rada zlorabljala njenega zaupanja.«

»Ali je v njem kaj takšnega, česar ne bi smel vedeti?«

»Kako pretiravate! Vidim, da ste res zaljubljeni vanjo... Glejte, tole mi je pisala...«

Filip je hlastno vzel pismo in bolj ganjen, kakor je hotel pokazati, stopil k oknu, da bi ga prebral.

V začetku je samo pisala, kako jo boli smrt njegove matere.

Potem je nadaljevala:

»Videla sem nedosegljivega Filipa. Prav nič opičjega ni na njem, mislim pa, da mora biti v sorodu s tigrom: kako je hlepel po moji krvi! Slišala sem, kako je govoril o meni in ni niti slutil, kakšne vezi naju vežejo: kar naslajala sem se!... Kako sem si želela, da ne bi bila njegova žena in da bi potem z njim zabavljala čez njo!«

Potem je bral še dalje:

»Zdelo se mi je, da bi se bila brez teh vražjih zakonskih vezi Filip in jaz dobro razumela... Le zakon je preklestvo, ki naju razdvajata. Zakon uniči vse, kar je dobrega v moškem in ženski.«

Ko je prebral pismo, je za trenutek obstal, kakor bi se bil zasanjal. Potem se je počasi vrnil k baronici.

»Ne upam se vas prositi, da bi mi pustili to pismo.«

Preden je utegnila odgovoriti, je že odgovorila njena kretnja.

»O, ne. Kaj bi pa z njim?«

»Se bi ga rad bral... V njem govori z vami brez zadržkov in tu sem prvič lahko spoznal njene skrite misli.«

»No, če so vam ti kratki stavki dovolj, pa res niste izbirčni. Trikrat sem jih prebrala, da bi poskusila spoznati vtis, ki so vam ga mogle pustiti.«

»In kaj ste odkrili?«

»Ne dosti! Izprva se norčuje, kakor se mi zdi, iz vašega sovraštva. Potem bi človek rekel, da ste ji všeč in da bi se spustila z vami v ljubimkanje, če ne bi bili njen mož. Toda zadnji stavek pokvari vse: nič dobrega ne ostane več, nič več ne piše o občutkih, ki bi jih morala imeti drug do drugega. Nič dobrega, to se pravi simpatije, zaupanje itd. Naposled — ne vem, ali prav mislim? — se mi zdi, da filozofira o vas, samo zato, da bi ne bilo treba nič reči... ali pa, da ji ne bi bilo treba začeti vprašanja še z druge strani.«

Filip je še zmerom držal Renatino pismo v roki; zdaj ga je vrnil baronici in obupano vzdihnil:

»Prav ste imeli. Njeno pismo ne pomeni dosti.«

Zamislil se je, potem je pa dodal:

»Pa vendar sem vesel, da se ne znaša nad mano zaradi tiste neumnosti pred nekaj dnevi.«

»Saj sem vam rekla, da ni zlobna.«

Lepa obleka je Vaše veselje

blago za njo dobite v veliki izbiri in po Vašem okusu pri znani manufakturni veletrgovini

R. Miklauc - „pri Škofu“
Lingarjeva ulica - Pred Škofljo
ZANESLJIVO DOBRO!

Ljubljana

cenim hočem vedeti, kaj ona v srcu misli... Zadnje tri dni sem čisto zmeden.«

»Ubogi otrok! Morda vam bom lahko pomagala.«

»Samo zato sem prišel k vam, da bi vas prosil pomoči. Dobro jo poznate. Njeno življenje poznate, njene misli. Vaši nasveti in vaš vpliv, oboje mi bo dragocena pomoč.«

»Iz srca vam obljubljam, da vam bom pomagala. Zmerom sem bila prepričana, da bo Renatina sreča le v zvezi z vami. Saj je dekle kakor ustvarjeno za redno in družinsko življenje.«

Sedla je v naslanjač, da bi lažje poslušala zgodbo mladega moža.

Filipov obraz je bil v luči. Ko je govoril, je bilo lahko na njegovem obrazu brala vse občutke in vse obzaločevanje, ki ga je izražal.

In grof d'Armons je pošteno in odkrito povedal prav vse.

Zavedal se je, kako nespametno je ravnal in govoril, ko so brali oporo, kako je žalil svojo ženo, in zdaj je hotel popraviti vse, kar bi bilo mogoče.

Potem ga je zmedlo odkritje, kako je njegova žena lepa; zaljubljen se je vanjo in zdaj se je hotel samo še ponižati pred ljubkostjo ženske, ki jo je nekoč tako preziral.

Ko je končal svojo zgodbo, je baronica nekaj trenutkov premišljala.

jeziti. Saj bo morala misliti, da ste govorili o neki drugi ženski.«

»Kako je bil moj stric užaljen!«

»Ker ste govorili to pred njo! Toda ona je dobro vedela, da je ne poznate. Vaše opazke niso bile namenjene njej, ampak neki drugi. Vsa vaša jeza je letela na nekdanjo Renato, ne pa na tisto, ki je stala pred vami.«

»Vaša razlaga je prav lepa, madame, vendar pa dvomim, da bi zmanjšala mojo krivdo.«

»Mislim, da je zelo laskavo za žensko, ko vidi, da se je moški, ki se je tako grdo vedel proti njej, na prvi pogled zaljubil vanjo.«

»Vidite... prav tega mi Renata ne bo marala verjeti.«

»Grof, preveč lep moški ste, da ne bi znali hitro pregovoriti mladega dekleta.«

Pomenljivo se je nasmehnila.

Tudi njemu se je počasi zjasnil obraz.

»Čeprav, toda zavest, da sem ga polomil...«

»Vzlic vsemu. Ker poznam Renatin značaj, se mi zdi, da je najboljše, če greste k njej, priznate svoje napake in se ji ne opravičujete preveč. Tako govorite z njo, kakor ste z menoj.«

»Ali mislite, da jo bom s tem prepričal?«

»Sodim, da je to najboljši način. Mislim, da bo uspeh isti, kakor če ne bi bili pred nekaj dnevi napravili tiste neumnosti.«

pridružil. Kmalu mi je nova živa meja zastavila pot.

»Ljubica,« sem slišal nežen glas z druge strani, »tvoji lasje danes prasketajo, kakor bi bili električni.«

»Samo če jih tvoja roka boža, Freddy,« je prav tako nežno odgovoril ženski glas.

»Tu vidite čudežno sredstvo, ki se mu pravi zakon,« je pripomnil mož. Pokazal je čez živo mejo: »Pred uporabo...« potem pa je besno pokimal in pokazal nase: »...in po uporabi.«

»No, tudi vi ste danes precej nalezljivi,« sem mu rekel. V tistem trenutku pa je planil mimo naju mlad moški z roženimi naočniki. Razburjen se je pognal v slepo ulico, od koder sva pravkar prišla, pa je zapazil svojo zmoto in prihitel nazaj.

»To so mladi fantje, ki prihajajo v skupinah sem, potem pa za slavo tečejo, kdo bo prvi spet zunaj,« je dejal mrož in šel dalje.

Precej radoveden človek sem. Dirka mladeniča z roženimi naočniki me je eicer zanimala, še bolj pa me je mikalo videti električni ljubezenski parček.

To pa je bilo težavnejše, kakor sem si mislil. Na vsakem oglu in na vsaki poti sem srečal kakšne ljudi, samo tistih dveh, ki sem ju hotel najti, ni bilo nikjer.

Tedaj sem spet zaslišal na desni nežen glas. »Imela bova hišico, čisto v zelenju, ob morju, z vrhom.« Dvojica

Preživite prijetno jesen v RADENSKEM KOPALIŠČU

ki zdravi z uspehom
bolezni srca, ledvic,
živcev, želodca, in
notranjih žlez.

September-oktober pavšal 10 dni 750 din

Vračnana VSE: stanovanje (vsaka prostora po lastni izbiri), hrana, zdravniški pregled ter po njem predpisane naravne opijake ali mineralne kopeli, zdraviliška, godbena in občinska taksa, velika analiza, solna puštržba, zdravljenje s pitjem naše zdravilne vode Godba, dancing in tonkino izmenoma vsak dan. Obširne prospekte dobite na zahtevu od uprave kopališča.

SLATINA RADENCI

»Očitata bi mi lahko, tudi če ne bi bila zlobna.«

»Ali vidite v tem kakšen drug vzrok?«

»Ne vem. Želim si samo to, da se ne bi več jezila name.«

»Ponavljam vam, da vaših besed ni jemala resno. Poglejte, kako govori brez grenkobe.«

»Vaše zaupanje me zelo krepi, madame.«

»To me veseli. Morate biti trdni, če mislite iti k Renati.«

»Priznam, da vas bom zapustil z olajšanim srcem.«

»Toda takoj ne pojdete. Tu boste še južniali. Menda se ne boste ball sestanka s staro žensko. V zahvalo vam bom podarila majhen album fotografij. V njej boste videli Renato pri vseh mogočih priložnostih.«

»Zelo vesel bom tega darila.«

»Za vas sem zbiral te slike... da bi vam jih poslala. Ze davno bi bila to storila, toda nekega dne mi je Renata povedala o pismih, ki jih je dobila od vas, in takrat sem začela dvomiti...«

»Dvomiti nad mano?«

»Da. Bala sem se, da teh slik ne boste znali ceniti... V Egiptu bi si bili lahko dobili dragoceno nadomestilo za ženo... Zdelo se mi je, da traja vaše izgnanstvo že predolgo...«

»Besedo vam dam, da nisem iskal nadomestila,« je oporekal.

»Nisem se pač mogla odločiti in album je ostal pri meni. Danes sem slišala iz vaših ust take besede, da vam ga bom izročila brez obzaločevanja.«

»Hvaležen vam bom.«

»Renato in mojega vnuka boste videli. Več kakor leto dni imam zdaj že dva otroke in dostikrat premišljam, kateri mi je ljubi.«

»Vašemu vnuku je Robert ime?«

»Je vprašal mladi mož in hlinil popolno ravnodušnost, čeprav mu je srce zadrhtelo.«

POZOR!

POZOR!

V kratkem začne »Družinski tednik« priobčevati nov velik ljubezenski roman. Romani »Družinskega tednika« slove v vsej Sloveniji po svoji zanimivosti, zato skoraj ne potrebujejo priporočila. Tudi naš novi roman spada v vrsto tistih, ki pridobivajo »Družinskemu tedniku« čedalje več novih naročnikov in bralcev. Več v prihodnji številki!

Novela „Družinskega tednika“

Labirint

NAPISAL PETER FABRIZIUS

V kraljevskem gradu Hampton-Court pri Londonu imajo na vrtu labirint. Plačal sem penny in stopil vanj. Tam sem videl same ozke poti, ločene z gostim, visokim grmičjem, ki so se izgubljale na vse strani. Samo en izhod je bil, in tega je bilo treba najti. V otroških letih sem videl že večkrat kaj podobnega. Navadno je bila kakšna zmešnjava črt, v začetku in na koncu pa sličica: Kako pride dekla do studenca? Kako pride pes do svoje klobase? Kako bo koza našla hlev?

Komaj dve minuti sem hodil, že sem zašel v slepo ulico in sem se moral obrniti. Prav tedaj je zavil debel gospod z rdečim obrazom, z naščeprenimi obrvmi in brado okoli vogla. Za roko je držal majhnega fantka.

»Oče,« je vprašal fantek, »kaj pa je to?«

»To,« ga je poučil oče, »je labirint.«

»Oče, kaj pa je labirint?«

»Labirint, hm, to je kraj, kjer zmerom najdemo začetek, potem pa ne pridemo dalje.«

»Pesmi, ki se jih moramo v šoli na pamet naučiti, so tudi labirint. Začel sem zmerom, potem pa se mi zatakne in ne znam dalje.«

Poskusil sem iti v drugo smer. Tam sem našel na zakonski par, ki je zastavljal pot. Ona je bila velika in suha, on majhen in debel. Spominjala sta me na žirafa, ki se je z mrožem zapletla v prepri.

»To je spet tebi podobno,« je zagodrnjala žirafa. »Da me pripelješ v labirint! Krive poti, nepregledna zmeda — kakor nalašč zate! Kakšen obupen okus imaš!«

Mrož jo je nezaupno premeril od glave do nog: »Slab okus imam res,« je zagodel.

»In penny plačal, da se nazadnje izgubiš!« je donelo iz nje. »Izgubil bi se lahko v Londonu tudi zastoj.«

»Pojdaj zdaj dalje! Tale gospod bi šel rad mimo. Po kateri strani pojdeš?«

»Po desni.«

»Prav. Jaz pojdem pa po levi.«

Iz moške solidarnosti sem se mu

pridružil. Kmalu mi je nova živa meja zastavila pot.

»Ljubica,« sem slišal nežen glas z druge strani, »tvoji lasje danes prasketajo, kakor bi bili električni.«

»Samo če jih tvoja roka boža, Freddy,« je prav tako nežno odgovoril ženski glas.

»Tu vidite čudežno sredstvo, ki se mu pravi zakon,« je pripomnil mož. Pokazal je čez živo mejo: »Pred uporabo...« potem pa je besno pokimal in pokazal nase: »...in po uporabi.«

»No, tudi vi ste danes precej nalezljivi,« sem mu rekel. V tistem trenutku pa je planil mimo naju mlad moški z roženimi naočniki. Razburjen se je pognal v slepo ulico, od koder sva pravkar prišla, pa je zapazil svojo zmoto in prihitel nazaj.

»To so mladi fantje, ki prihajajo v skupinah sem, potem pa za slavo tečejo, kdo bo prvi spet zunaj,« je dejal mrož in šel dalje.

Precej radoveden človek sem. Dirka mladeniča z roženimi naočniki me je eicer zanimala, še bolj pa me je mikalo videti električni ljubezenski parček.

To pa je bilo težavnejše, kakor sem si mislil. Na vsakem oglu in na vsaki poti sem srečal kakšne ljudi, samo tistih dveh, ki sem ju hotel najti, ni bilo nikjer.

Tedaj sem spet zaslišal na desni nežen glas. »Imela bova hišico, čisto v zelenju, ob morju, z vrhom.« Dvojica

je zavila okoli ogla in mi prišla naproti. Ona je bila kakor zlate sanje. Imela je obleko z velikimi cveti in širokokrajen klobuk, ki se je pri vsakem koraku pozibaval. On me je nekoliko razočaral. Bil je povprečen ljubimec, z gladko počesanimi lasmi in vodeno sivimi očmi. Njegova ušesa so se očito aramovala, da štrle tako daleč stran, in so bila zato vsa rdeča. Opisoval je hišico tako natanko, kakor zna samo zaljubljenec ali pa arhitekt.

Komaj je parček izginil, že je planil spet dirkačji mladi mož z roženimi naočniki iz str

Naš Kotiček

KLOBUKA

V našo pisarno hodijo različni ljudje. Dobro oblečeni gospodje, ki govorijo o resolucijah in paragrafi, delavci, ki žele službe, matere, ki prosijo podpore.

Zadnjič je pa prišlo k nam ljubko, koderluso sončece. Posadili smo ga, zgovorno dekletce, v naslanjač, od koder nas je zvedavo ogledovala. Majhen, sinji klobuček je bila poleg nila z glave in ga položila na mizo.

Ko se pogovarjam z njo, se odpro vrata in v pisarno stopi star možak. Njegov obraz je razoran, roke se mu tresejo in slabo je oblečen. Kaj bi rad? Delal? Dvajset let je delal v rudniku, potlej je pa zbolel in zdaj ga nikjer več ne marajo. Gospodje ga poslušajo, meni pa uide pogled na mizo. Poleg sinjega klobučka z rožnato pentljo, leži drug klobuk, ogoljen in zmečkan. Sinja, neskrbna mladost, poleg nje pa mračna starost s skrbmi in bedo!

Ali čaka tudi to ljubko dekletce takšen vegast, ogoljen klobuk? Tesno mi je, dekletce se pa smehlja in se brezskrbno igra s številčno ploščico na telefonu...

SINKO IN MAMICA

Sva mlada zakonca, imava triletnega sinka, ki je zelo živahne narave. Dopoldne, ko mamica pospravlja in postilja, ji sinko prav rad skoči na posteljo in se skriva pod odejo. Nekega dne mi je mamica opoldne pri kosilu potožila, kako ji Joško pri delu nagaja. Oba sva ga posvarila, da ga pošljeva k stari mami, če ne bo priden; tega se pa najbolj boji, ker se tam nima s kom igrati.

Istega dne popoldne smo se vsi trije peljali s kolesi na sprehod proti St. Vidu. Nazaj grede smo srečali velik voz, naložen s krmo. S sinkom sva srečno odpeljala mimo, žena pa še ni bila prav sigurna na kolesu in se je prevrnila v grmovje. Pri tem se je tako udarila, da se ni mogla več peljati dalje.

Drugi dan sem šel v službo. Žena ni mogla vstati. Joško je šel sam po mleko in naprosil sosedovo Majdico, da mu je pomagala zakuriti. In tako je sam skuhal kavo, kakor se je naučil od svoje mamice in ji jo nesel na posteljo. Sam je kajpak prvi popil kavo, potem se je pa postavil pred mamico, češ: »Vidiš, mama, vedno me tožiš očku, naj me pelje k stari mami, kdo bi pa zdaj tebi stregel, če ne bi mela mene pri sebi.«

»Jožek, zelo te imam rada, ker si tako priden. Ne bom te pustila od doma!«

Jožek je bil tako srečen in vesel, da je na te mamičine besede pri prici postavljal kozolec na posteljo.

To je drobca naše mlade družinske sreče!

A. A.

PISEMCA LJUBKE PLESALKE

Paris, septembra.

»L'Intransigeant« prinaša naslednji ljubki spominček iz časov minile svetovne vojne:

Francoski časnikar Henry de Forge, ki je odhajal na fronto kot navaden deseterik, je bil prav presenečen, ko je dobil na dan odhoda drobno pismo. Poslala mu ga je mlada operna plesalka, katere fotografijo je de Forge objavil v listih. V zahvalo za to uslugo mu je obljubila, da mu bo vsako sredo pisala na fronto, da se bo časih lahko nasmejale.

In res. Vso dolgo vojno mu je pošiljala, vsako sredo, majhna pisma, polna dobre volje in smeja.

»In,« pravi de Forge, »noben spomin mi ni tako drag, nič me ni tako krepilo v težkih dneh preizkušnje, kakor drobna, nežna pismenca male plesalke.«

Filmski leksikon

Loy Mirna: igrala je vse. Bila je statistka in je igrala tudi stranske vloge. Pozneje so ji zaradi posebnih oči dajali vloge eksotičnih lepotic. Postala je izvrstna igralka. Stanuje na Beverly Hillsu in je poročena s producentom Arturjem Horiblom — čakala ga je 10 let. Stara je 32 let in zelo pametna.

Montgomery Robert: prišel k filmu od gledališča. Ironičen in očarljiv igralec. Zenske ga obožujejo, a tudi on nje, vendar je pameten in dober mož. Navdušuje se za komunizem in je predsednik sindikata filmskih igralcev.

Moor Grace: rodila se je v revni družini v državi Tennessee. Poje od rane mladosti. V 25. letu je na lepem izgubila glas, bogve kakšen čudež ga ji je pa v 28. letu spet vrnil. Je vesele in pristrane narave. Ima krasen glas. V gledališču, na koncertih, v radiu in posebno pri filmu zasluži ogromne vsote denarja. Obožuje Francijo in ima tudi vilo v Antibesu na francoski Ri-

vieri. Poročena je z nekima portugalskim industrijcem.

Rainer Luiza: avstrijska Zidinja. Tenkočutna, vročkrvna, dobra igralka, zelo izobražena. Poročena je s komunističnim pisateljem Kleafordom Audettom.

Ginger Rogers: hči neke neznatne igralke iz Texasa. Odkrili so jo po neki zmagi na lepotni tekmi v Charlestonu. Ko je prišla v Hollywood, se je poročila z igralcem Louisom Ayresom, a se je kmalu ločila. S Fredom Astairom je dosegla veliko uspehov kot plesalka. Uspešno je odigrala tudi nekaj ženskih vlog. Ljudi ne mara.

Shearer Norma: začela je zelo težko v New Yorku, popolnoma sama. Živel je kakor je mogla. Bila je plesalka v različnih plesiščih, potlej statistka, naposled je pa postala slavna zvezda in žena Ervinga Talberga, producenta. Je mati dveh srčkanih otročičkov. Stanuje v Santa Moniki in je stara 34 let. Zda se mudi v Franciji.

Sydney Silvija: stara je 30 let in ima zagoneten obraz. Pred petimi leti je po srečnem naključju postala zvezda. Je boheemske narave, stanuje zmerom le v opremljenih stanovanjih in jih pogosto menja. Je zelo čustvena; njene dogodivščine, naj bodo že takšne ali takšne, pogosto polnijo kroniko časopisnih škandalov.

Steynwick Barbara: najprej je bila girl. Ločila se je od revijskega plesalca Franka Faya. Dolgo let se ni poročila iz preprostega razloga: čakala je Boba Taylorja. Kadar ne filma, stanuje na svojem ranchu v dolini San Fernando v družbi neke prijateljice.

Sullivan Margarit: poročena z Lesliejem Howardom. Poprej je bila že dvakrat poročena. Nekoč je bila v neki drami ranjena. Ima enega otroka.

Taylor Robert: doma iz Fileya v državi Nebraski. Sin nekega lekarnarja. Najprej je študiral, potlej je postal teniški prvak. Nekoč so ga zapazili v

se noče znova poročiti. Ljubimkalo je že z Gabirom, Tracyjem in Powerjem. Adoptirala je nekega otroka. Zlobni jeziki govorijo, da je v resnici njen...

Powell William: doma iz Pittsburga. V New Yorku je hodil na konzervatorij. Že dalj časa je pri filmu; igra svetovnjake in gangstre. Odlični komik. Njegova velika ljubezen, Jean Harlow, mu je umrla in je nikakor ne more preboleti.

Tole prebereš

v eni minuti

V tej minuti...

...gre čez londonsko križišče v Hyde Parku, kjer je največji promet na vsem svetu, sto dvajset voz.

...v višini 112 kilometrov privlači luna ozračje 125 metrov... tako vsaj trdijo angleški učenjaki.

...v jasni noči lahko vidimo več ko 3.000 zvezd.

...pridobi Kanada 500 kil bakra.

...je vzel ameriški urad za ugotovitev istovetnosti dva nova prstna odtisa.

...so časnikarji poslali v Združene države 100 besed po mednarodnih kabljih.

...so iz Francije odposlali 15 kil cigaretnega papirja v Ameriko.

...so učenjaki izumili stroj, ki bo v eni minuti rešil matematični problem, kakršnega bi moral človek reševati teden dni.

In minuta je minila.

Ali že veste...

...da je pol kile medu ekstrakt 7.500.000 cvetov?

...da bi človek potreboval 12.500 ur, to je okrog 1562 dni po osem delovnih

JESENSKA ponudba:

NOVOSTI
PLAŠČEVI

NOVOSTI
KOSTUMOV

NOVOSTI
OBLEKI

MANUFATURA

J. e. Mayer

LJUBLJANA

Opozarjamo na naš cenejši oddelek s posebnim vvhodom!

nekem filmskem ateljeju in ga angažirali. Zelo lep je. Dolgo je bil najlepši v Hollywoodu, zdaj ga prekaša Tyrone Power. Tudi Greta Garbo ga je opazila. Igrala sta v »Dami s kamelijami«. Odkar je spoznal Barbaro Steynwickovo, je postal njen suženj in zdaj njen mož. Ima vilo, sicer pa stanuje pri Barbari.

Tracy Spencer: sin nekega industrijca. Najprej je bil akademik, potlej je pa zašel na deske. Ko je imel na gledaliških deskah uspeh, so ga poklicali v Hollywood. Zda je velik igralec. Poročen je z neko meščanko in je oče dveh otročičkov. Nekoč se je blazno zaljubil v Loretto Yungovo in je hotel vse pustiti zaradi nje. Toda ona ni hotela...

Young Loretta: krasna ženska. Stara je 23 let. Stanuje sama na pol poti med Hollywoodom in obalo. Ze kmalu je postala zvezda. Ločila se je od nekega, zdaj že neznanega igralca. Zda

ur, da bi zbral pol kile medu tako kakor ga zbere čebela?

...da čebela pot, ki jo mora preleteti, da zbere pol kile medu, odgovarja trikratnemu zemeljskemu obsegu?

...da med popolnoma prebavimo, to se pravi, da gre naravnost v kri?

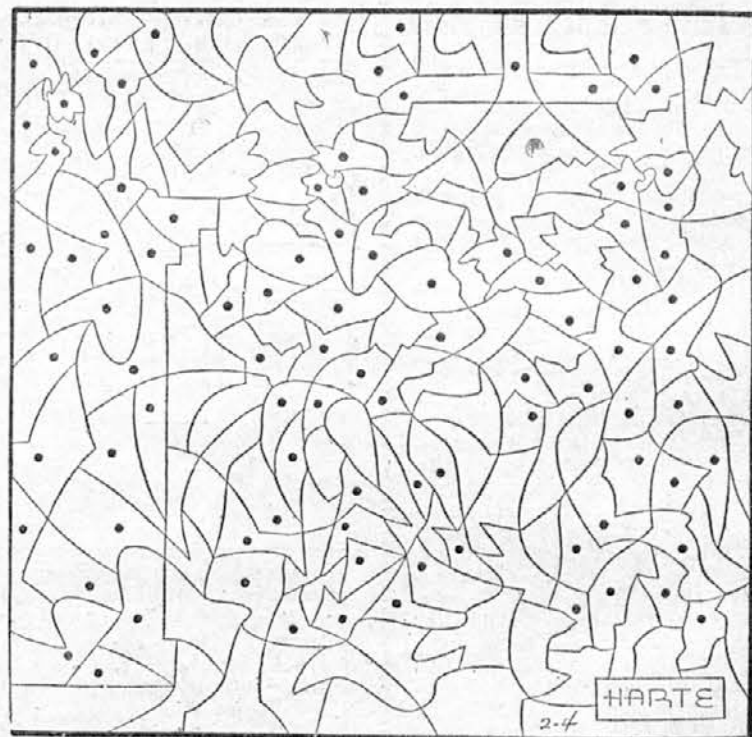
...da dosežejo po neki statistiki čebelarji, ki stalno uživajo med, visoko starost in skoraj nikoli niso bolni?

...da vsako lepilo vsebuje doberšen del medu? Med napravi namreč polt čisto in gladko!

...da ima za 20 dinarjev medu približno isto hranilno vrednost kakor za 300 dinarjev spargljev, ali kakor za 100 dinarjev teletine, ali za skoraj 80 dinarjev glavne solate ali skoraj za 50 dinarjev jaje?

(Po »Reich-Elternwarte«, Berlin.)

Plačajte naročnino!

Izpolnjevanika

Počni vsa polja, označena s piko, in si oglej nastalo sliko!

Spodobi se...

Gorje mu, ki v nesreči biva sam...

...a srečen ni, ki srečo uživa sam! (S. Gregorčič.) Kolikokrat slišimo pritožbe s te ali one strani, kako nekateri ljudje ravnaajo z bolniki. Že v našem »Zrcalu« smo izvedeli za nekaj podobnih primerov, ko so ljudje z bolniki ravnali slabše kakor z zdravim človekom.

Ce je kdo od znancev zbolel, se spodobi, da se pozanimas zanj, ustno ali pismeno. Nikar pa v bolnika ne sili, da ti pripoveduje, kako in kaj je zbolel, kakšne bolečine ima. Tudi mu ne pripoveduj, kako je bled, kako slaboten se ti zdi itd. Vselej in povsod pokaži z bolniki usmiljenje in sočutje, a na kar najtaktnejši način; zavedaj se, da je bolnik dosti bolj občutljiv in dovzeten za vse kakor zdrav človek, čeprav gentleman v obeh primerih enako taktno nastopa. Če vidiš, da je potrebna pomoč, vljudno in rade volje priskoči na pomoč, sicer se pa ne vtičaj v tuje zadeve.

Skrajno nevljudno je, če starši otroka v navzočnosti bolnikov očitno svarijo in podijo stran. Bolnika nič bolj ne užali kakor to. In upravičeno! Zato otrok k bolnikom raje ne vodite.

Sploh se ravnajte po zgornjih dveh verzih našega pesnika in ljudje vas bodo spoštovali.

„Vitaminski bar“

Pojem »lepotnega bara« je že obstajal. To je neke vrste kozmetični institut s samopostrežbo in možnostjo, preizkusiti različne kozmetične produkte, sestaviti odtenske barv alikratko in malo, svojo lepoto nekoliko dovršiti, če med službo in gledališčem nimate časa, da bi šli domov.

Najbrže zato, da ne bi zamenjali z »lepotnim barom«, so novo ustanovo imenovali »vitaminski bar«.

Tudi »vitaminski bar« je priključen lepotni ustanovi in leži na terasi, okrašen s cvetjem, sredi pariškega modnega in trgovskega okraja. Lepotno nego pa tukaj ne dosežete z zunanjimi pripomočki, s kremami,

maskami, masažami in podobnim, temveč tako rekoč, od znotraj navzven. To je pravi bar, ki v njem dobite vse, kar ni samo okusno, temveč koristno zdravju in s tem lepoti.

»Prinesite nam nekaj sonca in svežega zraka,« imamo navado reči svojim prijateljem, ki so bolj srečni od nas in za nekaj časa zapuste mestne zidove in mestno vročino.

Ta simbolična želja se pa v »vitaminskem baru« dejansko izpolni. Sadni in zelenjavni sokovi, ki jih tam dobite, so kakor nekaj počitniških dni v kondenziranem stanju. Celo barva teh pijač dobro vpliva na človeka, sveža je in živa, in sadje in zelenjava, ki je lepo razstavljena, se zdi, ko da bi se poprej podvrgla kozmetičnemu zdravljenju, preden iz nje napravijo cocktaile.

Dvanajst različnih vrst pijač dobiš v takšnem baru, polnih vitaminov in različnih imen. Sestavljene imajo pogosto izredno lepotni in zdravilen učinek.

Vzemimo, da ste lepega dne zelo utrujeni in slabe volje. Popijete »mavrični cocktail«, sestavljen iz več zelenjavnih sokov. Drugi spet, ki vsebuje železo in klor, dobro vpliva na ledvice in krvni obtok. Polepša polt, okrepi lase, zobe in nohte, ki so potrebni posvežitve. Tretji človeka poživlji in ga napravi odpornega, »shušševalni cocktail« je pa seveda sestavljen tako, da dela čast svojemu imenu. Baje ga dame posebno pogosto zahtevajo.

V »vitaminskem baru« dobiš pa tudi vse mogoče sveže solate, biskvite s korenjem, rozine v pomarančnem soku, potreseane z orehi itd.

Skratka, bar je pravi salon za zdravstveno in lepotno dieto. V Ameriki ga sicer že dolgo poznajo in tudi marsikatera izmed nas ga je v zasebnem življenju včasih uvedla. Kot pravi bar je bil pa v Parizu doslej še neznan; jasno je, da ima za Parižanke, ki so tako vdane kraljici Modi, posebno privlačnost, ker je hkrati »najnovejša« in koristno zdravju in lepoti.

Pred 25 leti...

Kronološki pregled dogodkov po sarajevskem atentatu

Po podatkih iz diplomatskih arhivov

Nadaljevanje

14. septembra

Konec nemškega umika na Francoskem. Fronta se ustali.

Vojni minister general Falkenhayn pride na Moltkejevo mesto kot šef nemškega generalnega štaba. Nemci o tej izpremembi ničesar ne izvedo.

15. septembra

Rusi zavzamejo Černovice v Bukovini, v Galiciji prodirajo proti Przemyslu.

17. septembra

Pozicijski boji ob Aisni (Francija).

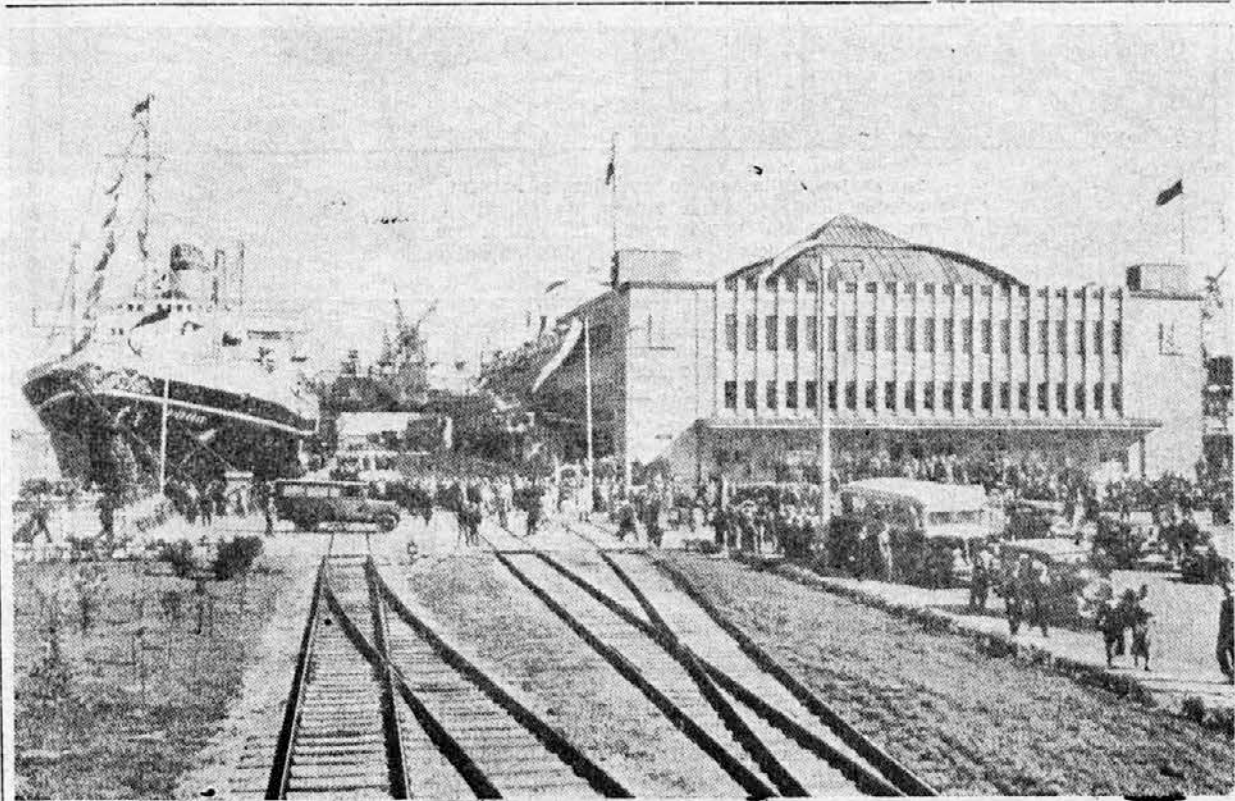
18. septembra

Podaljšanje mandata britanskega parlamenta.

20. septembra

Hudji boji ob Aisni brez posebnih sprememb položaja. Nemške granate zanetijo ogenj v remskih katedralah.

Dalje prihodnje

Pogled na Gdinjo, glavno in edino poljsko pristanišče v Vzhodnem morju.

Paradižniki - dražji ko zlato

Na newyorški svetovni razstavi zdaj žanjejo pšenico. To bo najbrže najdražja pšenica, vsajena prav zato, da bodo dokazali, kako dovršeni bodo poljski prideški »sveta bodočnosti«. (To je namreč uradni podnaslov svetovne razstave.) Zemljo so pripeljali iz Longa Islanda, šotni drob pa, ki je bila z njim pomešana, iz Srednjega zapada. Obdelovanje so nadzorovali vseučiliški profesorji, zalivali so jo pa strokovnjaki. Zdaj bodo pšenico poželi in vsak hlebec kruha, ki ga bodo spekli iz nje, bo stal 480 dolarjev.

Ti pšenični hlebeci so pa še poceni v primeri s paradižniki, ki so jih prav tako vzgajali na svetovni razstavi. Paradižnikove sadike so rasle brez zemlje, v kemičnih hranilnih tekočinah in razkuženem zraku. In res so zrastle pod rokami gojiteljev čudovito lepi paradižniki, velikanski, aromatični, ravno prav trdi in zapeljivi oblik. Po nesreči so pa v sterilizirane paradižnikove plantaže našli pot hrošči — pazniki trdijo, da so mogli zlezti noter samo skozi ključavnico — in so se na paradižnikih udobno naselili. Tako ni dosti ostalo od paradižnikov bodočnosti; če bi dali ostale paradižnike na tehniko, ki bi imela na drugi strani isto množino zlata, potlej bi bila cena precej enaka. Trije paradižniki, ki so ostali, so namreč doslej stali natanko 10.000 dolarjev.

Svetu bodočnosti tudi ne primanjkuje živali. Opice živijo tam — skoraj vsak mesec jih uide čreda ven in motorizirane policijske čete napravijo lov za pobeglimi štirinožci. Nekoč je tudi razstavljeni bik ušel; z laso so ga ujeli pastirji v argentinski koncesiji, potlej ko je nekaj sto ljudi podil pred seboj od maše. Zelo občudovana je tudi natrajena krava Ellen, ki jo na vzorni farmi električno molzejo in dá vsako leto 15.000 litrov mleka. Zal pa Ellen noče prav nič mukati in ker imajo Newyorčani sicer malokdaj priložnost kravo slišati mukati, se je uprava paviljona odločila, da bo kravo mukanje ujela na gramofonsko ploščo. Gramofonsko ploščo so skrili v Ellenino stajo in zdaj vsake pol ure zamuka.

Svet bodočnosti je tehnično čudo — o tem ni dvoma. Ljudje se vozijo v več ko avtomobilih. Zrak je brez bacilov; hrana je boljša, kar so jo kdaj ljudje jedli; in vendar svet ni čisto popoln. Njen bistveni sovražnik je baje električen kratek stik; doslej je bil svet bodočnosti zaradi njega že trikrat v popolni temi. Neka motnja v električnem vodju je tudi zaljubljeni par, ki se je s padalom spustil na tla z nekega stolpa, šest ur zadržala med nebom in zemljo. Značilno je pa, da so mesta prav za to padalo odletje za cele tri mesece vnaprej razprodana.

Čez pet tisoč let bodo ljudje odkrili »pokrovček«, ki bo pokazal v prerezu kulturo iz leta 1939. Toda kritiki so ugotovili, da je Wolframov jekleni pokrovček še nepopoln; predvsem manjka najpriljubljenejša današnja jed klobasica, ki je pod imenom »hot dog« v Združenih državah zelo popularna. Zato so se prizadeti krogi združili in napravili nov »pokrovček«, ki ne vsebuje drugega kakor klobasico in literaturo o njej. Odkritje tega »pokrovčka« naj bi ljudem leta 6939. pripomoglo do njihove sodbe o prednikih tudi glede kulturnih užitkov.

Mussolinijevi nasveti Italijanom

Mussolini je velik organizator svojega časa in svoje energije. Nekoč je pri zasedanju fašističnega sveta tako odkril skrivnost svojega dela:

»Svoj motor sem uredil za točno določena dela, a svoj dan sem točno razdelil po dolžnostih, ki jih moram izvršiti. Izgubo časa in energije sem zgostil na kar najmanjšo mero. Da bi to dosegel, sem si izdelal razna pravila, ki jih priporočam vsem Italijanom:

»Sestavite si načrt dela za vsak dan in izpolnjujte ta načrt z železno doslednostjo in točnostjo. Ne prepustite ničesar slučaju in ničesar ne odlagajte na naslednji dan. Delo, ki se vsak dan ponavlja, izvršujte z mehansko točnostjo. Moje delo se mi zdi lahko, ker mi je ljubo. Če pa naletim na kakšno težjo nalogo, priskoči moji volji na pomoč moja močna vera.«

»Pester Lloyd«, Budimpešta.

Univerza za kaznjence

Najbolje bi storili, če bi odšli v Južno Ameriko in tam zakrivali nekaj takšnega, da bi vas zaprli. Centralna kaznilnica v Pretoriji ima namreč tudi svojo univerzo. Vsi kaznjenci imajo možnost izbrati si kakšno stroko in dovršiti v njej svoje študije. Ob koncu študij, prav kakor na drugih univerzah, delajo izpite in dobe diplome. Če so bili pridni in zanesljivi kot kaznjenci, jih celo nekoliko prej puste na svobodo. Doslej je dala ta kaznilniška univerza Pretoriji že več zdravnikov, odvetnikov in inženirjev.

Zanimivo je opazovati zvezo med zločini in pokliki, ki si jih jetniki izberejo. Tako so ugotovili, da so vlomilci v stanovanja navadno izbero arhitekturo, vlomilci v banke ekonomijo, morilci pa kirurgijo.

»Marianne«, Pariz.

V kraljestvu palčkov

1

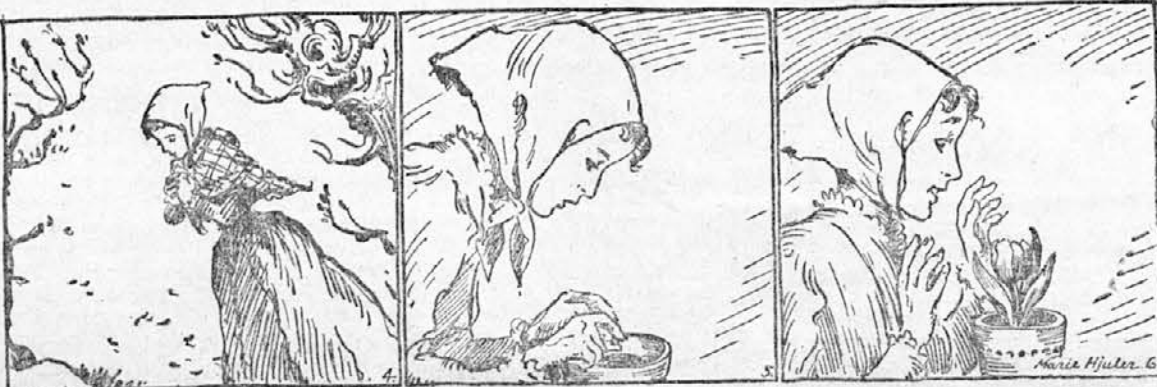

Nekoč je živela žena, ki je strašno hrepenela po majčkenem otroku, pa ni vedela, kje naj ga dobi. Tedaj je šla k neki

stari čarovnici in ji rekla: »Hudo rada bi imela majčkenega otroka. Ali mi boš povedala, kje bi ga lahko dobila?«

»O, to bomo pa že naredili!« je rekla čarovnica. »Tu imaš ječmenček, ki pa ni takšen, kakršni rasejo na kmetovi njivi ali kakor jih dobe kokoši; vsadi ga v cvetlični lonec, pa boš nekaj videla!«

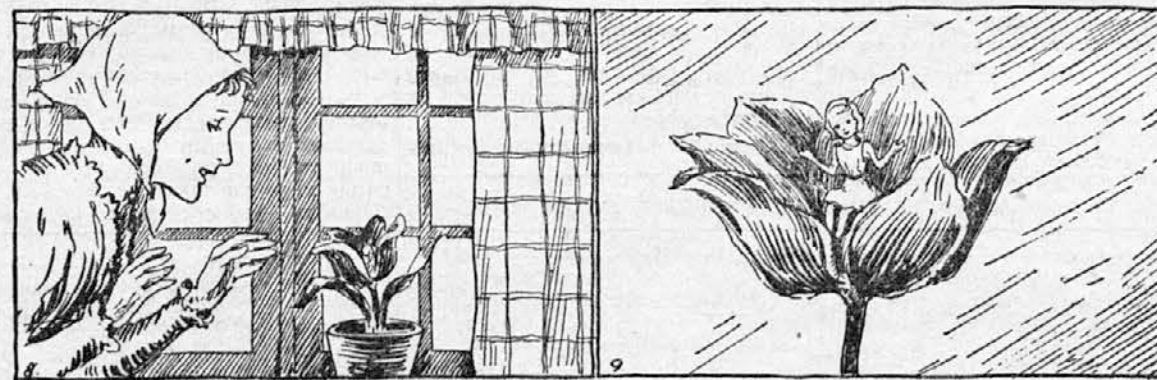
»Hvala!« je rekla žena in dala čarovnici pet grošev, potem je pa šla domov, zasadila ječmen-

ček in takoj je zrastle prelepa, velika cvetlica. Bila je kakor tulipan, toda njeni cvetlični listi so

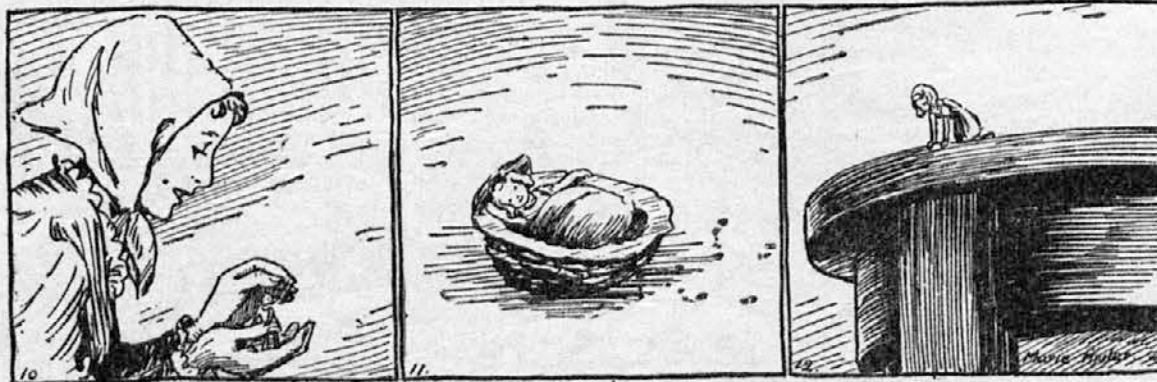
bili še trdno stisnjeni, kakor bi bili zmerom hoteli ostati tako tesno strnjeni.

»Pa je res lepa cvetlica!« je rekla žena in jo poljubila na rdeče in rumene liste; tedaj, ko

jo je poljubila, se je cvetlica z rahlim pokom odprla. Zdaj je žena videla, da je bil res pravi tulipan; toda sredi cveta je sedela na zelenem pestiču čisto majčkena deklica, drobna in

srčkana. Komaj palec je merila in zato je dobila ime Palčica. Lepo prepleskano orehovo lupi-

no so ji dali za zibelko, sinji listi vijolice so bili njena žimnica in rožni list njena odeja.

Tam je ponoči spala, podnevi se je pa igrala na mizi.

Dalje prihodnjič.

SSSR in tretji rajh

Napisal Henry O. Wolfe

(»Harper's Magazine«, Newyork)

Kako je Staljin sodil o tem dogodku? Ali je napadel narodne socialiste? Ali je kritiziral vedenje demokracij? V njegovem imenu je govoril Dmitrij Z. Manuiljski, član izvršnega odbora komunistične internacionale. Na kongresu komunistične stranke v Kremlju je Manuiljski 12. marca izrekel tole obtožbo:

»Angleška nazadnjaška buržoazija hoče žrtvovati fašistovski Nemčiji vse male države v južnovzhodni Evropi, da bi tako odprla Nemčiji pot proti vzhodu, proti sovjetski zvezi. S pomočjo te protirevolucionarne vojne bi hotela preprečiti napredek socializma in končno zmago komunizma v Sovjetski zvezi. Nemčijo pa odvrgniti od njenih imperialističnih zahtev po angleških kolonijah.«

Med svojim govorom je Manuiljski neprestano obtoževal Anglijo: »Hkrati bi angleški reakcionarji želeli, da bi si nemški imperializem polomil zobe ob sovjetski zvezi, ker bi to povzročilo oslabljenje Nemčije za več let. Tako bi angleški imperializem lahko ohranil svoj položaj na svetu.«

Govori vodilnih sovjetskih osebnosti, ki so napadle Anglijo in samo mimogrede kritizirale narodne socialiste, so napravili zelo mučen vtis na Downing-Streetu in na Orsayemskem nabrežju, ker so bile zahodne demokracije z Ameriko vred prepričane, da bo Hitler po Monakovem obrnil svoje legije proti sovjetski zvezi. 11. marca je Staljin izjavil na kongresu zveze: »Krik, ki ga je zagnal tisk na Angleškem, Francoskem in v Severni Ameriki, je zelo značilen. Gospodje časnikarji so postali kar hripavi od kričanja, da se Nemčija pripravlja za napad na sovjetsko Ukrajino, da ima že v rokah tako imenovano Karpatsko Ukrajino s 700.000 prebivalci in da bo najpозneje spomladi pridružil tej tako imenovani Karpatski Ukrajini še sovjetsko Ukrajino, ki ima več ko trideset milijonov prebivalcev. Kaže, da hočejo s tem sumljivim kričanjem povzročiti nejevoljo sovjetske zveze, zastrupiti ozračje in izzvati med sovjetsko zvezo in Nemčijo spor, ki ni zanj nobenega vzroka.«

Z drugimi besedami je sovjetski diktator povedal, da so hoteli Angleži zasesti spor med tretjim rajhom in sovjeti. Razen tega je poudaril, da Nemčija ni prizadeta pri tej zaroti. Samo Angleži so hoteli povzročiti vojno med Nemčijo in Rusijo. In to je rekel isti Staljin, ki je še pred nekaj leti opominjal druge narode, naj »ne vtikajo svojih svinjskih rilcev v sovjetsko korito.«

Kako napak so v zahodni Evropi razumeli Hitlerjevo ukrajinsko politiko, se najbolje vidi iz govora, ki ga je imel fuhrer v Nürnbergu v septembru leta 1936. Pri tej priložnosti je rekel svojim mnogostevilnim pristavcem, ki so ga navdušeno pozdravljali: »Če bi imel Ural z njegovim neprecenljivim bogastvom, Sibirijo z njenimi ogromnimi gozdovi in Ukrajino z njenimi nepreglednimi polji, bi Nemčija in narodnosocialistična stranka živeli v izobilju.« In ko so eskadrile vojnih letal brlele nad njegovo glavo, je Hitler vzkliknil: »Vse to bomo podjarmili kljukastemu križu!«

Večina ljudi v zahodni Evropi in Ameriki je razumela Hitlerjeve besede tako, kakor da bi hotel odtrgati Ukrajino od sovjetske zveze. Toda v obmejnih državah so dajali tem besedam še drug pomen. Morda niti sam Hitler ni dobro vedel, kako bo dosegel svoj namen. V obmejnih državah so postali pozorni na to, da je omenil tudi Ural. To gorovje je od Vzhodne Prusije oddaljeno več ko tisoč milj. Sibirski gozdovi so še bolj oddaljeni od rajha. Tudi najmlajši in najbolj goreči pristasi narodnega socializma menda ne bodo verjeli, da bi Nemčija mogla požreti vso evropsko Rusijo in zavzeti Sibirijo. Toda v tem svojem nürnbergskem govoru je Hitler govoril v isti sapi o Uralu, Sibiriji in Ukrajini.

Zato so si obmejne države razlagale te Hitlerjeve besede takole: Nemčiji so potrebne surovine. Če bi Nemčija imela naravna bogastva sovjetske Rusije, bi živela v izobilju. Toda Hitler ni pojasnil, kako misli priti do teh surovin. A že samo dejstvo, da je hkrati omenil Ural in Sibirijo, je dalo vladam obmejnih držav razumeti, da ne misli s silo pobrati vseh teh bogastev. Vlade obmejnih držav so rajši mislile, da se misli sporazumeti s sovjetsko zvezo, ki bo rajhu brez vojne dala možnost, da dobi surovine iz Ukrajine, Urala in Sibirije, Rusija bo pa hkrati postala prosti trg za izvoz nemških izdelkov.

III

To pojmovanje Hitlerjeve politike proti Sovjetom, ki vlada v obmejnih državah, potrjuje tudi samo mnenje Moskve v zadnjih mesecih. Dokler je tisk zapadnih držav pisal o skorajšnjem napadu narodnih socialistov na rusko Ukrajino, tako dolgo je Kremelj ostal miren in ravnodušen. Moskovski

Nadaljevanje na 12. strani

11. nadaljevanje.

»Če se je bal?« je odvrnil Pike. »Mož je bil pijan od strahu in potem se je od strahu iztrezil.« Vzel je čepico iz žepa, si jo nataknil na glavo in potem brez besede zapustil pivnico, pa ne skozi vrata na cesto.

»Zdaj nama kozarec whiskyja ne bi škodil,« je menil Dyson. Flood mu ni ugovarjal. Ko sta še pila, sta zaslišala skozi odprto okno hrup s ceste: motor je zaropotal, zavore so zaskripale in trobilo se je oglašilo.

Potem je vse potihnilo. Dyson se je zarežal. »Jutri zjutraj ga bova skupaj obiskala. Verjemi mi, da bo mehak kakor vosek.« »Kakor ilovica v lončarjevih rokah,« je potrdil Flood. »Radoveden sem samo, kaj bova iz njega iztisnila... No, na zdravje!« »Na zdravje!« je dejal Dyson.

3.

Praznoverje polkovnika Brownlougha se je bližalo koncu. Dosti gostov je že odšlo; nekateri so se prav tedaj pripravljali za odhod. Godba je še igrala, toda le malo parov je še plesalo. Veža je bila polna poslavljajočih se gospodov in dam v plaščih.

Zdaj je stopil tudi Anthony s svojo mlado prijateljico v vežo. Visokurasel, morda šestdesetleten, gospod z belimi lasmi in bradico mu je prišel naproti. Pod temnimi obrvmi, ki so bile v živem nasprotju s svetlimi lasmi, so se mu mladostno iskrile jasne rjave oči.

Gospodična Brocklebankova je seznanila Anthonyja s svojim očetom. »Pred vsem, oče, mu ne reci polkovnik, tega ne trpi.«

»Nikogar ne imenujem polkovnika, če tega ne mara,« je dejal sir Richard Brocklebank in se nasmešnil. »Veseli me, da sem se z vami seznanil, sir.« Pomolil je Anthonyju dolgo, lepo negovano roko.

Anthony je rekel: »Jaz bi se moral vam iz srca zahvaliti, sir.« »Zahvaliti... meni? Zakaj pa?« »Za blistavnost in ljubeznivost vaše hčere. Njej sami sem se že zahvalil.«

Sir Richard je s komično osuplostjo pogledal svojo hčer. »Bistroumna? Ljubezniva?... Kako, za božjo voljo, Peggy, se ti je to moglo primeriti?«

Gospodična Brocklebankova se je ozrla in dejala s pridruženim glasom: »Za Watsona sem mu bila. Moje najlepše sanje so se uresničile.«

Anthony je odkimal. »Podcenjujete se, draga gospodična. Watson je zadajal prismojena vprašanja in sploh ni dobival odgovorov. Jaz sem vam pa zastavljal najtežja vprašanja in na vsako ste mi čudovito odgovorili.«

»Watson,« je menila gospodična Brocklebankova, »je vedel, kaj Holmes prav za prav hoče. Jaz pa nisem vedela, kaj hočete vi. Torej sem vendarle Watson.«

»Holmes je zmerom natanko vedel, kaj hoče. Jaz skoraj nikoli ne vem. Nocoj še prav zanesljivo ne. Ker torej sam nisem vedel, kaj sem hotel, seveda tudi vi niste mogli tega vedeti. Priznajte že vendar, da ste premagani! Še enkrat najlepša hvala.«

Sir Richard Brocklebank je skrivaj pogledal na uro. Njegova hči je vzkliknila:

»Ze grem, očka!« Ponudila je Anthonyju roko v slovo.

Preden ji je mogel odzdraviti, je zaslišal jezen vzklik sira Richarda Brocklebanka in takoj nato je začutil močan sunek v hrbet. Opotekel se je in le malo je manjkalo, da ni padel. Za njim se je začel hlopotati, hrabav glas:

»Preneumno! Takšna nerodnost!«

»Nerodnost?« je bila menda namenjena Anthonyju. Vsekakor besede niso zvenele kakor opravičilo. Anthony se je obrnil in začel gledal stotnika Laka. Potem se je spet obrnil h gospodični Brocklebankovi, pa se je menda pri tem zdajci spotaknil; ko se je trudil, da bi spet ujel ravnotežje, ga je zaneslo nekaj korakov nazaj. Polednji teh korakov se je z vso moco zasidral na Lakovi nogi.

Anthony se je prav mirno obrnil in rekel:

»Preneumno! Takšna nerodnost!«

Oba moža sta stala zdaj vzravhana drug ob drugem. Lakov obraz je bil krvavo rdeč. Njegove črne oči so zahrbtno strmele v Anthonyja. Velike boksarske roke so se mu stisnile v pesti.

Brocklebankova sta molče opazovala ta prizor. Okoli starčevih ustnic se je poigraval nasmešek, dele je prebledelo in hitro dihalo. Ošinila je Laka s srditim pogledom in potem uprla oči v Anthonyja.

Ta je pa mirno stal z rokami v žepu. Njegove zelene oči so gledale skoraj zaspano v naspol priprte temne veke svojega nasprotnika, toda kdor ga je poznal, je vedel, da ta zaspanost ne bi bilo dobro lupati.

Nekaj sekund so ostali vsi kakor trpi. Potem je sir Richard prav

NA PRAGU SMRTI

K R I M I N A L N I R O M A N
ANGLEŠKI NAPISAL PH. MACDONALD

mirno potegnil tobačnico iz žepa in rekel:

»Lepo! Res zelo zanimivo.«

Lake se je menda mislil vreči na Anthonyja, pa se je očitno spomnil nečesa boljšega, zamrmral nekaj nerazumljivih besed in se obrnil.

Ostali trije so gledali za njim, kako je z opotekajočimi se koraki izginil skozi vrata proti knjižnici, odkoder se je slišalo trkanje kozarcev in moški glasovi.

»Možak menda misli, da sem mu zagodel. Vedel bi le rad, zakaj tako misli.« Anthony je zmajal z glavo.

»Vsekakor je prav neprijeten patron. Njegovo zmešano vedenje bi pa morda lahko pripisali v glavnem preobitemu pitju Brownloughovega šampanjca...« je dejal stari gospod.

»Takšen osel!« je vzkliknila gospodična Brocklebankova. »Lahko noč, polkovnik... oprostite, gospod Gethryn.«

Sir Richard je stisnil Anthonyju roko. »Do svidenja! Obiščite naju vendar kaj. Zmerom vas bova rada videla. Stoke House, samo štiri milje od Farrowa.«

Razšli so se. Anthony je pogledal za Lucijo, pa je ni nikjer videl. Potem je pogledal še na uro. Četrta na dve. Prav tedaj, ko je hotel stopiti v knjižnico, je moški glas za njim poklical njegovo ime. Ko se je ozrl, je zagledal moža, ki je bil še večji kakor on, po letih pa je moral biti precej njemu enak. Močna, moškolepa častniška postava — orožniški poveljnik grofije.

»Saj ste vi Gethryn, ali ne?« V glas polkovnika Ravenscourta je bila nekakšna dobrohotna določnost.

Anthony mu je ponudil roko. »Da, sem. In vi ste Ravenscourt, ne?«

»Res je. Plesal sem z vašo ženo. Rekla mi je, da bi radi z menoj govorili.«

»Se celo prav nujno.« »Z veseljem vam bom ustregel. Pojdiva, izpijva kozarček! Brownlough ima imeniten konjak.«

Pri buffetu je bilo zbranih le še nekaj skupin ljudi, ki se niso mogli odlepiti. Med njimi je bil tudi Lake. Mož se je nalašil umikal Anthonyjevemu pogledom.

Ravenscourt si je dal naliti dva kozarca konjaka, ju nesel k mizi, ki je stala ob strani v drugem kotu velike sobe, in predlagal:

»Tukajle sediva... Na zdravje!«

Tudi Anthony mu je nazdravil in začel:

»Čisto odkrito se bom z vami pomenil, Ravenscourt. Saj že veste, zakaj sem prišel.«

»Ravenscourt je prikimal. »Da.« Anthonyju ni ušlo, da je postal njegov glas iznenada hudo zapet in uraden.

»Tole je, Ravenscourt: ali lahko računam na vas, če bom potreboval vašo pomoč? Seveda, ne urad-

no. Dobro se zavedam tega, da je Bronson uradno danes še prav tako mrtev, kakor bo prihodnji torek. Za vašo neuradno pomoč mi gre.«

Ravenscourt je dotle prav vneto opazoval svoje nohte, zdaj je pa dvignil glavo. Za trenutek je premišljal in potem odgovoril:

»Ne vem. Res ne vem. Od trenutka, ko sem slišal, zakaj ste prišli sem, se neprestano izprašujem, kakšen odgovor naj bi vam dal na vaše pravkaršnje vprašanje.« Molčal je. Čakal je. Toda Anthony ni rekel niti besede. Tedaj je nadaljeval:

»Stvar je takšna, Gethryn: Gre za čisto jasno zadevo, ki sem jo s svojimi ljudmi do kraja razpletel. Nekoga so umorili in mi smo našli morilca. Možak je imel vso priložnost, da dokaže svojo nedolžnost. Tega ni mogel storiti. Naše naziranje sta potrdili dve sodišči. In zdaj, po dolgih mesecih, pridete vi — zasebnik — in rečete: »Ne verjamem, da je Bronson kriv«, in zahtevate, naj bi vam pomagal s tem, kar vem kot uradna osebnost. Če me ubijete, Gethryn, ne vem, kaj naj vam odgovorim. In

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetilnika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši. Monga in lika domače perilo. Parne čisti postelino perje in puh

LOVARNJA JOS. REICH
LJUBLJANA

če ne bi bili vi, bi vam dal odgovor, ki bi verjetno zvenel prav vljudno, pa vendar ne bi pomenil nič drugega kakor pojdit k vragu! Toda vi ste človek, ki se je na tem področju že neverjetno izkazal. Če je ne bi tako trdno, tako zanesljivo vedel da ste to pot v zmotili... Saj vendar poznam razmere in prizadete ljudi bolj kakor vi. Sam sem vodil preiskavo v tej zadevi... Upam, da me razumete?«

»Seveda vas razumem. Čisto prav bi imeli, če ne bi bilo nečesa: da se namreč hudo motite... Pustite me, da dogovorim. S tem hočem reči, da ste gledali z napačnega stališča. Bronson ni kriv. Če ne bi bil neomajno prepričan o tem, se zadeve ne bi bil lotil. In nisem se je samo lotil — svojemu cilju sem se tudi že precej približal. Zdaj mi ni več treba prepričevati samega sebe, da je Bronson nedolžen, zdaj vem, da je. Pomislite, kako kratek je čas, ki mi je še ostal. Ta okoliščina me silí, da zahtevam pomoči od ljudi, ki bi se jih v drugih okoliščinah komaj upal prositi za ogenj...«

Ravenscourta je na lepem posilil smeh. »Z ljudmi ste seveda mislili mene! Slišite, Gethryn, vljudno to prav za prav ni.«

Njegova veselost je bila tako nalezljiva, da je tudi čez Anthonyjev obraz šinil nasmešek. »Oprostite! Seveda vas nisem mislil žaliti. Čas mi je tako kratko odmerjen, da moram govoriti, kakor mi pride na jezik, in da ne morem tehtati vsake besede.«

»Naj vam bo oproščeno, dragi prijatelj!« Ravenscourt se je namuznil. Zdajci je pa izginila vsa veselost z njegovega obraza in njegov glas je zvenel čisto drugače, ko je nadaljeval: »Poslušajte me, Gethryn. Prisezite mi, da mislite resno in da imate tehtne vzroke, ko govorite, da je Bronson v zvezi s tem, kar pričam proti njemu, nedolžen; da boste, če zavrzem svoje pomisleke in vam dam na razpolago svojo pomoč, morda res lahko rešili moža vislice.«

Anthony mu je pogledal naravnost v obraz. Potem je počasi prikimal in rekel:

»Prisezem!«

Ravenscourt je izpil svoj kozarec, vstal in dejal:

»Dobro, velja. Pridite k meni, če boste kaj potrebovali. Še veselilo me bo, če pridete kmalu, kajti priznati vam moram, da me zadeva zanima, čeprav nisem prepričan, da bi mogli kaj opraviti.«

Tudi Anthony je vstal. Toplo je stisnil orožniškemu poveljniku roko. »Hvala vam. Ali vam bo prav, če vas jutri obiščem?«

»Lepo. Pridite zgodaj zjutraj, ne čakajte, vem, da potrebujete vsako minuto za delo. Sam bom stopil k vam. Saj stanujete v Bronsonovi gostilni? Ali vam je prav, če bom prišel okoli desetih?«

»Velja — ob desetih. Se enkrat najlepša hvala.«

Anthony je gledal za Ravenscourtom, ki je stopal tako trdno proti vratom, da je slednja mišica njegovega telesa izdajala odločnost. Za trenutek je še obstal, potem je pa izpraznil kozarec in pogledal na uro.

V veži je dobil Lucijo in stopil hitro k njej. Ko ga je zagledala, je vzkliknila: »Zdaj je pa že čas, da greva, ne? Ali te je polkovnik Ravenscourt dobil?«

»Da, hvala, Lucija.«

»Trenutek, da stopim še po svoje reči.«

Anthony je gledal za njo. Na zunaj je bila zelo mirna in je bila videti samo utrujena kakor se spodobi po prepleteni noči, pa morda nekoliko zdolgočasna. Toda poznal je svojo ženo in ni mu ušlo, da je kar drgetala od napete vznemirljivosti.

Šel je po klobuk in plašč in je bil spet v veži, še preden se je Lucija vrnila.

prepričala, da so njeni toliko občudovani lasje osiveli.

Siv koder, ki se je vil nad njenim čelom, je dal njenemu obrazu nekam svojevrsten, tuj izraz. In šele zdaj je opazila, česar doslej ni nikoli marala videti, namreč da se stekajo okrog njenih oči in okrog ust neštevilne, komaj vidne gubice, kakor fine svilene niti... Na lepem jo je obšla radovednost. Zaklenila je sobna vrata in se spremenila v staro damo.

Umila si je puder z obraza in svoje kratko ostrizene lase počesala gladko nazaj. Potlej si je oblekla starinsko, temno obleko in se pokrila s klobukom z baržunastim trakom. Ko je takšna stopila pred zrcalo, ji je smehljal zamrl na ustnicah in v njenih očeh so se zasvetile solze. O, maskarada se ji je strašno dobro posredila! Hotela se je obleči v staro damo, zdaj je pa spreviedela, da je to tudi v resnici postala.

Češčena lepota je sedela, z rokami prekrizanimi nad kolena, v naslanjaču in se žalostno spominjala preteklih dni. Njeno življenje je bilo ena sama pomlad, ki jo je znala umetno podaljšati. Zdaj ji je udaril železni dih blizajoče se zime v obraz in zahtevala je od usode pripadajoče ji poletje in jesen.

Ali naj zdaj zares nepreklicno ostari? Kakor da bi bila vse to le neslana šala, ki se mora proti njej boriti in se je obupno braniti?

Nekdo je potrkal na vrata. Olga je odprla: bil je njen mož. Svojo ženo je presenečen pogledal. Na njej je opazil nekakšno spremembo, a sam ni vedel v čem. Obraz lepe ženske je vzel v svoje roke in zadovoljen dejal:

»Kako si danes lepa, draga moja!« Olga se je med solzami nežno nasmešnila in dejala:

»Odslej bom zmerom tako lepa...!«

Velika vhodna vrata so bila na stečaj odprta in mrzli nočni veter se je igral z gostimi oblaki dima nešteti cigaret. Plesna dvorana je bila temna in zapuščena in tudi knjižnica je razsvetljevala le še ena stropna svetilka. Pri odprtih vratih se je zbrala gruča gospodov, ki ji je bila gospa Carterjeva-Fawcettova blesteče središče. Anthony je zaman iskal mogočno postavo stotnika Laka.

Brownlough je prihitel k Anthonyju in ga obil s pravo poplavo besed. Iz teh besed se je razvedelo, da bi gospa Carter-Fawcettova rada spoznala polkovnika Gethryna. Odvedel ga je h gruč in mu med potjo šepnil na uho: »Pravljica ženska! Hvaležni mi boste, da vas predstavim.«

Gospodje so napravili obema prostor, čeprav menda ne prav radi.

»Tu ga imate, madam. Našel sem ga!« Polkovnik Brownlough je govoril z nekakšno smešno vnetostjo, ki je bila v živem nasprotju z njegovo živo nepriljubljenostjo.

Anthony se je priklonil. Gospa Carter-Fawcettova ga je pogledala z očmi, katerih hlad je dal slutiti, da se znajo v trenutku izpreveriti v neznansko vročino. Bila je videti utrujena in — tako vsaj se je zdela Anthonyju: dobra štiri leta starejša kakor pred štirimi urami. Z glasom, ki je zvenel nekoliko nesramno, pa v zvezi temu ni bil brez mikavnosti, je ugotovila:

»Saj vi sploh niste Gethryn, ki je lani dobil častniško konjsko dirko z 'Walküre'!«

»Zal, ne. To je bil moj mlajši bratranec.«

»Tako,« je odvrnila dama. »Tako sem si mislila, da niste vi. Tega fanta bi rada spoznala. Dobro zna jezdit. Skoda!«

»Kadar pridem drugič na svet, bom dirkač!« je odvrnil Anthony ne da bi bil trenil z očmi.

Za trenutek ga je objel njen žareče-hladni pogled; takoj pa je spet ta pogled zastrla utrujena nebriznost. Gospa je dvignila roko, ki je nosila en sam neprecenljiv prstan, pred skratno pobarvna usta, da bi prikrila zehljaj, pokazala Anthonyju hrbet in se obrnila k mladeniču na svoji desnici:

»Vi boste šofirali, Jack. Zaspan sem.«

Mladi mož je od veselja zardel. Vsa gruča je zavila po stopnicah navzdol in izginila. Anthony je ostal z gospodarjem sam. Iz teme se je še slišal glas gospe Carter-Fawcettove:

»Hvala za večer, Brownlough. Prav lepo je bilo!«

Polkovnik Brownlough ji je pomahnil z roko. Kakor osramočen se je ogibal Anthonyjevemu pogledu, hotel je govoriti, pa ni našel pravih besed. Šele Lucijin prihod je rešil položaj.

Poslovili so se. Lucija je od strani pogledala za gostiteljem; njegova podoba se je kakor senca odražala od razsvetljene veže. Zdaj je bil videti utrujen in star. Šepnila je možu na uho:

»Smili se mi, čeprav je prav za prav star osel.«

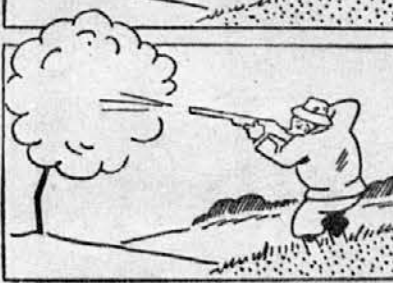
Molče je Anthony zapeljal avto proti vratom parka. Počasi je vozil in to je bilo pri njem nekaj prav redkega. Šele ko je prevozil že precejšen del poti, je dejal:

»Olajšaj si srce! Na dan z besedo!«

»Kako pa sploh moreš vedeti, da mi nekaj teži srce, ti nesrečnik?«

»Na nosu sem ti bral. Kaj je torej, draga?«

VSAK TEDEN DRUGA

SSSR in tretji rajh

Nadaljevanje z 10. strani

listi so pisali, da je Ukrajina »trdnjava socializma«, ki si je rajh ne more osvojiti. »Zakaj bi Nemčija poskušala napraviti samomor z napadom na sovjetsko zvezo?« — so se vpraševali sovjetski publicisti, »ko lahko rajh dobi ogromna bogastva v kolonialnih imperijah Velike Britanije?« V obmejnih državah so začeli upati, da se bo Hitler obrnil proti zahodu in pustil vzhod v miru. V tem trenutku se je njihovo upanje skladalo z upanjem sovjetskih voditeljev.

Toda obmejne države ne žive v iluzijah. Javno vidijo, da se Nemčija in Rusija vse bolj bližata v ideološkem in političnem oziru. Kapitalizem v Nemčiji komaj živi. Hitler čedalje bolj pritiska na vero. V sovjetski Rusiji postaja nacionalizem čedalje močnejši. Ta preobrat se najbolje vidi v besedilu nove prispege, ki jo vojaki rdečih vojske prisegajo od letošnjega januarja dalje. Prejšnje besedilo prispege se je začelo z besedami: »Jaz, sin delovnega naroda...« Vojak je obljubljal, da bo »napel vse svoje sile, da se čim prej uresniči naš največji cilj in reši jarm delavstva vsega sveta.« Nova prispega se začne z besedami: »Jaz, državljani Zveze sovjetskih socialističnih republik...« V njej vojaki in mornarji prisegajo, da se bodo do zadnje kaplje krvi borili za svoj narod in za svojo sovjetsko domovino.

V obmejnih državah so opazili tudi to, da ob času priganjanja Židov v Nemčiji sovjetska zveza ni hotela odpreti vrat ne nesrečnim, ki so ostali brez strehe. Saj je v Rusiji veliko pomanjkanje zdravnikov, zobarjev, učiteljev in drugih svobodnih poklicev, ki jih je zelo dosti v vrstah teh beguncev. V takšnem vedenju Moskve nasproti beguncem lahko vidimo nekakšen predznak protizidovskega gibanja. Skoraj povsod v Srednji Evropi razlagajo ta pojav tako, da postaja nacionalizem v Rusiji čedalje močnejši. Večina evropskih opazovalcev je prepričana, da je komunizem v Rusiji doigran in da je nov sistem — »staljinizem« — zamenjal marksizem in lenjinizem. Mnogi tudi trdijo, da je sistem, ki vlada zdaj v Rusiji, v resnici rdeči fašizem, ki se ne razlikuje dosti od rjavega fašizma v Nemčiji in črnega fašizma v Italiji.

Bralec bo morda vprašal, kako morejo v obmejnih deželah misliti, da se bosta Berlin in Moskva zdaj zblížala, ko Hitler zmerom tako besno napada boljševizem. Odgovor na to vprašanje je zelo preprosto. Beseda boljševizem, kakor jo uporabljajo narodni socialisti, se ne nanaša samo na ideologijo sovjetske Rusije. Narodni socialisti uporabljajo zdaj to besedo morda še z večjim poudarkom zlasti takrat, kadar govorijo o zapadnih demokracijah in Ameriki. V resnici bo boljševizem morda kmalu postal beseda, ki jo bosta fūhrer in duce uporabljala samo takrat, ko bosta hotela izraziti svoj gnus do svojih največjih sovražnikov — zahodnih demokracij, ki sta »v propadanju«. Morda ni več daleč čas, ko bosta Berlin in Rim trdila, da je boljševizem prenesel svoj sedež v London in Pariz. Takšna trditev se bo zdela čudna večini Američanov, toda dobro obveščeni ljudje v obmejnih državah »o prepričani, da se bo to zgodilo.

Mnogi anglo-francoski in ameriški opazovalci mislijo, da bi se dalo vprašanje Hitlerjeve napadalnosti rešiti na precej preprosto način. Zapadne demokracije, trdijo oni, bi morale samo ustvariti močno skupno fronto proti narodnim socialistom iz vseh onih mnogoštevilnih držav, ki sovražijo Nemčijo. Toda nobena izmed obmejnih držav ni prepričana, da je to tako lahko. Obmejni narodi se najbolj boje, da bi utegnili takšna »politika

obkrožanja« prisiliti Hitlerja, da sklene zvezo s Staljinom. Berlin se je dolgo bal tega, kar imenuje »obkoljevanje po kapitalističnih državah«. Kremelj se prav tako boji obkolitve kakor Wilhelmstrasse. »Feinde ringsum« (Na vseh straneh sovražniki), kakor je rekel Bismarck. Narodni socialisti in boljševiki enako čutijo nevarnost tega obkoljevanja. Prirodno je, da jih to zbližuje in da jih bo morda dovelo do skupnega sodelovanja.

Zamislimo si, da bi močna angleško-francoska zveza, ki bi ji pomagale nekatere manjše države, gospodarsko in politično pa morda tudi Amerika, zažele Hitlerjevo prodiranje. Kaj bo Hitler tedaj storil? Ali se bosta on in Göring spravila s tem položajem in zavrgla svoje načrte o ustvaritvi imperija rjavih srajc, ki naj bi ustrahoval vso Evropo, Nihče izmed tistih, ki poznajo Hitlerja in njegov temperament, ne verjame, da bi bilo kaj takega mogoče. V obmejnih državah vlada prepričanje, da bi Hitler v tem primeru začel vojno iz obupa. Toda preden bi se tega lotil, bi vsekakor poskusil razbiti sovražnikovo »obkoljevanje«. V tem primeru bi bil najprirodnejši poskus, da bi sklenil zvezo s Sovjeti. Pri tem koraku bi mu pomagali nemški vojaški krogi, odobraval bi ga pa tudi nekateri vplivni voditelji narodnega socializma. Ti voditelji so zastopniki levičarske ideologije, ne dosti različne od tiste ideologije, ki vlada danes v sovjetski Rusiji.

Nekatere ugledne osebnosti iz obmejnih držav so rekle v pogovoru s pisem teh vrst, da bi Hitler po njihovem mnenju lahko predlagal Staljinu približno tole: »Dajte nam proste roke na Donavi in bližnjem Vzhodu, mi bomo pa spoštovali vaše interese na vzhodu. Naša usoda nas vodi proti Perzijskemu zalivu. Vaša bodočnost je bolj v Aziji kakor v Evropi. Vi se bojite Japonske, ker ste v nevarnosti, da bi se morali boriti na dveh frontah. Mi vam lahko zavarujemo zahodno mejo. Takrat boste lahko zbrali vse svoje moči v Sibiriji in pregnali sovražnika na Tihem oceanu. Za vse to pa zahtevamo, da podpirate našo politiko v zahodni Evropi.

Mojstra realne politike, kakor sta Hitler in Göring, se ne bi prav nič

obotavljala zapustiti svoja dosežanja zaveznika — Italijo in Japonsko. Sedanja sovjetska moč, pa tudi tista, ki se bo šele razvila, je vsekakor dosti večja, kakor moč sedanjih zaveznikov rajha v protikomunistični zvezi. Verjetno je pa, da Berlinu ne bo treba pretirati sodelovanja z Rimom in Tokiom. Vse kaže, da so narodnosocialistični strokovnjaki že našli drug izhod iz tega položaja. Z nemško-rusko zvezo bo dobil duce del francoskega imperija v Severni Afriki. Japonci se bodo odrekli svojim načrtom glede Sibirijske in se obrnili proti bogati Holandski Vzhodni Indiji. Holandska nafta, gum in druge surovine bodo dovolj veliko plačilo za Japonce, ki bodo morali pustiti v miru obmorske pokrajine sovjetske Rusije. Če Japonska ne bo zadovoljna s skupnimi načrti Berlina in Moskve, bo to samo zanjo slabo.

Vsaka država, ki bi pristopila k tej nemško-ruski zvezi, bi dobila svoj delež pri delitvi zapuščine »prenasičenih zahodnih demokracij«. Ogromni kolonialni imperiji Velike Britanije, Francije in Holandske bodo v nevarnosti vse od Severnega morja do Jave in Hongkonga. Sovjetska Rusija kot zaveznica, bi zalagala rajh s surovinami; to docela ustreza načrtom narodnih socialistov. Če se bo sovjetska Rusija dejansko udeležila vojne proti demokracijam, bo to po mnenju narodnih socialistov še boljše. Rusija lahko dobi plačilo za to v Perziji ali pa v Indiji.

Kot uvod v ta načrt bodo narodni socialisti predlagali četrto delitev Poljske. Spomniti se moramo, da je bila pred nekaj stoletji Poljska nekakšna pregrada med zahodom in vzhodnimi barbari. Pozneje so ruski osvajači prišli na Poljsko z Vzhoda, Nemci so jo pa hkrati napadli z zahoda. Odtlej so Poljaki videli v Rusih in Nemcih svoje sovražnike. Prvič so delili Poljsko med Prusko, Rusijo in Avstrijo leta 1772. Četrto delitev med Nemčijo in Rusijo utegnemo doživeti prav v bližnji bodočnosti.

Hitler je izjavil, da mora iti rajh po poti, kjer so hodili nekdanji tevtonski vitezi, če hoče z nemškimi mečem osvojiti polja, ki jih bo nemški plug oral, in tako zagotoviti narodu njegov vsakdanji kruh. Skrajna pot, kjer so ho-

Šport in nikotin sta sicer sovražnika. Angležinji na sliki, ki se je udeležila tekmovanja za prvenstvo v balinanju, se pa najbrže zdi, da brez cigare v ustih ne bo dosegla prvega mesta.

dill tevtonski vitezi, gre čez Litvo, Latvijo in Estonko. Če bodo šli narodni socialisti po isti poti, to ne bo v škodo sovjetske Rusije. Toda glavna pot, po kateri mora hoditi Nemčija, drži proti jugu, čez romunsko nafto, čez tople vode Egejskega morja, proti deželam Male Azije, ki imajo dovolj poljskih pridelkov in surovin. S tem namenom pripravljajo nemški agenti upore Arabcev v Siriji in Palestini. V teh deželah, ležečih na jugu od rajha, upa Hitler, da bo dobil svoj »življenjski prostor«, ki mora biti po njegovih besedah cena miru v Evropi.

Dokler je bila glavna črta angleške zunanje politike »spravljivost«, so angleški državniiki prezirali sovjetskega zunanjega komisarja Litvinova. Toda Litvinov je bil poslednji med borci proti nemško-ruski sodelovanju, ki se ga Anglija in Francija tako bojita. Zdaj je jasno, da angleška in francoska diplomacija nista prav presodili položaja v Evropi. V marcu, ko sta opustili »politiko sprave«, kmalu po dnevu, ko je Hitler zavzel še tisto, kar je ostalo od češkoslovaške in je Staljin ostro napadel Anglijo, sta začela Lon-

don in Pariz iskati pot do Moskve. Sovjete naj bi doletela čast, da bi branili Romunijo pred rajhom. Sovjeti naj bi zavzeli mesto Nemčije v vseh bodočih načrtih zahodnih demokracij. Predsednik vlade Chamberlain se je podvzval z izjavo, da med Londonom in Moskvo ni nikakršnih ideoloških nesoglasij. Toda vse te angleško-francoske izjave in njih porogljive kritike »monakovskega miru« so prišle prepozno in niso dobile pravega odgovora iz Moskve.

Tudi če bo sovjetska Rusija postala član sistema skupne varnosti, kakor si jo zamišlja Anglija, bo strah pred mogočo nemško-rusko zvezo še nadalje mōra za odgovorne državnike v Londonu in Parizu. Tudi če bi se začela svetovna vojna, kjer bi bili Nemčija in Rusija v nasprotnih taborih, bi ta strah ostal. Kajti poražena narodnosocialistična Nemčija bi se utegnila spremeniti v rdečo Nemčijo, ki bi ponudila roko sovjetski Rusiji.

V Helsinkiju, Rigi, Varšavi in Bukarešti, kjer s posebno pozornostjo spremljajo sleherni preobrat v politiki sovjetske Rusije, so trdili, da je neizmerno pomemben vpliv Litvinova. Litvinov je pomenil ključ za razplet razmerja med Nemčijo in Rusijo. Dokler je bil Litvinov na oblasti, se nemško-ruska zveza ni mogla uresničiti. Ko je pa Litvinova zadela usoda drugih komunističnih prvakov, so državniiki obmejnih držav vedeli, da sta se Hitler in Staljin sporazumela.

Gornji članek je izšel v uglednem newyorškem obzorniku »Harper's Magazine« dva meseca pred sklenitvijo nenapadnega pakta med Rusijo in Nemčijo. — Op. ured.

Nadaljevanje kronike

z 2. in 3. strani

Novomeški reveži so dobili svoj prileten dom. Novomeška občina je kupila precej veliko enonadstropno hišo, ki jo je temeljito prenovila. Zdaj je stavba ko nova. Opremljena je zelo moderno in udobno razdeljena. Poleg stavbe je tudi obsežen vrt. V hiši je prostora za kakšnih 50 revežev. Občina jih bo kmalu naselila z zavestjo, da je ubožnim Novomeščanom priskrbelo vredno zavetišče.

Huda železniška nesreča se je pripetila na železniški progi od Beograda do Požarevca. Ko sta hotela čez progo gostilničar Todor Vlasević in gospodinja Vladislava Radosavljevićeva, oba iz Beograda, je na lepem pridrvel vlak in ju podrl. Vlasević je kmalu podlegel, Radosavljevićeva pa leži v bolnišnici hudo ranjena.

Svojo ženo je vrgel v vodo čevljar Krunoslav Zeković iz Aleksinca. Njeno truplo so potegnili iz vode in poklicali njenega moža, ki se je začel precej sumljivo vesti. Orožniki so ga zaslišali in naposled je priznal, da je sam vrgel ženo v vodo, ko je prišel pijan domov in sta se spopadla. Čevljarja so zaprli.

Trebuh je prerezal Tomo Kraljevič Tanju Čiriču, ker sta se oba zaljubila v eno in isto dekle. Najprej sta se spopadla z golimi rokami, polje je pa Kraljevič na lepem privlekel velik nož in z njim Čiriču prerezal trebuh. Prepeljali so ga v bolnišnico, ubijalca so pa prijeli orožniki.

10 m globoko je padla po stopnicah 47letna Ana Plaskanova iz Sv. Andraja pri Velenju. Pri padcu si je zlomila desno nogo in križ.

Zaradi dveh paprik je ustrelil poljski čuvaj Martin Josebarin revnega 19letnega Dana Jovanovića iz okolice Vinkovcev, ko si je na njivi utrgal dve papriki, ker je bil lačen. Josebarin je poklical na pomoč še nekega kmeta in oba sta reveža na vso moč pretepla. Ko se je ubogemu Jovanoviću posrečilo zbežati, je podivjani poljski čuvaj streljal nanj s puško in mu dvakrat prestrelil pljuča. V brezupnem stanju so ga prepeljali v vinkovsko bolnišnico.

Novo železniško postajo so dobili v Gornji Radgoni. Zanj so se borili celih dvajset let, od osvobođenja, ko je staro železniško poslopje prišlo na avstrijsko stran. Doslej so imeli le leseno poslopje, podobno baraki, ki nikakor ni ustrezalo velikemu prometu. Nova železniška postaja je precej velika in ima vse potrebne prostore. Stala je 835.000 dinarjev. Slovesno so poslopje blagoslovili v nedeljo 3. t. m.

Roko je zmečkalo pri delu v tovarni zamaškov v Frankopanski ulici v Ljubljani delavki Elzi Križnarjevi. Zdravi se v ljubljanski bolnišnici. Prav tako se zdravi v bolnišnici 68letni posestnik Anton Zupančič iz Malega Globokga pri Zagradu, ki ga je v hlevu Česnovarjeve gostilne na Dolenjski cesti konj brenil v nogo in mu jo zdrobil.

Radio Ljubljana

od 14. do 20. sept. 1939.

ČETRTEK 14. SEPTEMBRA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Za zabavo igra Radijski orkester 14.00: Napovedi 18.00: Operni tric 18.40: Slovesščina za Slovence 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Deset minut zabave 19.40: Nac. ura 20.00: Šramel kvartet »Murnček« 20.45: Reproduciran simfonični koncert 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Koncert Radijskega orkestra. Konec ob 23. uri.

PETEK 15. SEPTEMBRA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Slovenska glaba 14.00: Napovedi 18.00: Ženska ura 18.20: Plošče 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Kotiček SPD 19.40: Nac. ura 20.00: Koncert moškega zbora »Sloga« 20.45: Koncert Radijskega orkestra 22.00: Napovedi, poročila 22.30: Angleške plošče. Konec ob 23. uri.

SOBOTA 16. SEPTEMBRA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Plošče 14.00: Napovedi 17.00: Otroška ura 17.50: Pregled sporeda 18.00: Za delopust igra Radijski orkester 18.40: Pogovori s poslušalci 19.00: Napovedi, poročila 19.40: Nac. ura 20.00: O zunanji politiki 20.30: Slušna igra 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

NEDELJA 17. SEPTEMBRA

8.00: Cimermanov kvartet 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz tranč. cerkve 9.45: Verski govor 10.00: Koncert Radijskega orkestra 11.30: Veseli kvartet in Bežigradski pevski zbor 13.00: Napovedi 13.20: Plošče 13.50: Na harmoniko igra g. Ivan Magister 17.00: Kmetijska ura 17.30: Prešerni fantje igrajo 19.00: Napovedi, poročila 19.40: Nac. ura 20.00: Pevski in orkestralni koncert 21.30: Plošče 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Kitarški trio, Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 18. SEPTEMBRA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra 14.00: Napovedi 18.00: Zastrupljenja v obratih in obratih 18.20: Plošče 18.40: O namenih društva Rdečega križa 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Zanimivosti 19.40:

Nac. ura 20.00: Domača zabava 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

22.15: Samospeli gđ. Milice Polajnarjeve. Konec ob 23. uri.

SREDA 20. SEPTEMBRA

12.00: Plošče 12.45: Poročila 13.00: Napovedi 13.20: Ruski sekteš 14.00: Napovedi 18.00: Mladinska ura 18.15: Plošče 18.40: Zanimivosti iz ribarstva 19.00: Napovedi, poročila 19.30: Ob 75 letnici ženevske konvencije Rdečega križa 19.40: Nac. ura 20.00: Veseli godci 20.45: Plošče 21.15: Klavirski koncert 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Plošče. Konec ob 23. uri.

Povejte svojim znancem in prijateljem, da izhaja »Družinski tednik« odslej na 12 straneh!

FR. P. ZAJEC
IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6
pri frančiškanskem mostu
Vsakovrstna očala, kolnogiadi, lopomeri, barometri, higrometri, itd. Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine. Sami kvaliteta optika. Cenik brezplačno.

GOISERII, SMUŠKI in vsi **ŠPORTNI** čevlji v priznani najbolj izdelavi pri **A. ZALOKAR**, Ljubljana, Mestni trg 19 Sprejemamo tudi popravila

Obleke, perilo, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčkoti in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, najceneje

Presker
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

TUDI ZA JESEN!

KUPITE ZA OBLEKE, PLAŠČE, SUKNJE IN MANUFAKTURNO BLAGO VSEH VRST NAJCENEJE PRI NAS. NUDIMO OGROMNO IZBIRO, NAJNOVEJSE VZORCE

MANUFATURA NOVAK
LJUBLJANA
Manufaktura NOVAK
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 15
PRI NUNSKI CERKVI

Filmska igralka Mickey Rooney in Judy Garlandova sta na neki slavnosti, prirejani njima na čast v nekem hotelu, za nekaj časa odložila svoje dostojanstvo in gostom zaplesala priljubljeni ameriški ples »jitterburgs«.